

016:091сб
(кн. 8)
0-63

ОПИС
автографів
УКРАЇНСЬКИХ
ПИСЬМЕННИКІВ
L.

Видавництво АН УРСР

016: 091.с5 (Киев).

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ДЕРЖАВНА ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА УРСР

ОПИС
автографів
УКРАЇНСЬКИХ
ПИСЬМЕННИКІВ
L

(XIX — початок XX ст.)

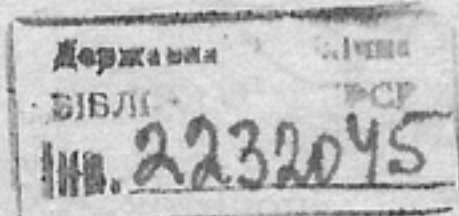
ВИДАВНИЦТВО
АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
КИЇВ 1959

4
50
M
—

Склали:

*А. Г. Адаменко, Д. М. Гофанов, З. В. Кирилюк,
О. К. Олійниченко, Й. В. Шубінський*

Відповідальний редактор
член-кореспондент АН УРСР
Є. П. Кирилюк

ПЕРЕДМОВА

У відділі рукописів Державної публічної бібліотеки Академії наук УРСР зберігається багато автографів російських та українських письменників, учених різних галузей знань; документи й матеріали з історії України та Росії, архіви державних і громадських діячів, літературні архіви деяких журналів, що друкувалися в Києві, та інші матеріали.

Серед них значний інтерес становлять автографи видатних українських письменників XIX та першої чверті XX ст. Ці автографи виявлені в різних історико-літературних архівах відділу та описані в даній роботі.

Нами описано понад 800 автографів оригінальних та перекладних творів, статей, заміток, записних книжок, листів та записок українських письменників-класиків.

Поставивши перед собою завдання дати опис автографів українських письменників, співробітники відділу рукописів в основу опису поклали не одиницю збереження, в якій часто зосереджено декілька автографів, а кожну творчу одиницю зокрема.

Матеріали розташовані в хронологічному порядку. Твори кожного письменника систематизовані за жанрами, а в межах одного розділу — хронологічно. Листи ж до різних осіб розміщені в алфавітному порядку адресатів, а в кожній такій групі в хронологічному порядку. Тому крім звичайної, послідовної нумерації рукописних творів чи листів письменника в межах окремої збірки є ще внутрішня нумерація, яка подається в круглих дужках.

Упорядники намагались, по можливості, уніфікувати опис автографів українських письменників, але цього не

завжди можна було досягти, враховуючи своєрідність творчості кожного окремого письменника.

Автографи всіх письменників описані за такою схемою:

1. Назва твору.
2. Літературна форма.
3. Початкові та кінцеві рядки рукопису
4. Характеристика автографа.
5. Дата і місце написання.
6. Аркуш збірника, на якому вміщений твір.
7. Кількість аркушів, сторінок та їх розмір у міліметрах.
8. Інвентарний номер.
9. Відомості про першу публікацію рукопису.

Початкові та кінцеві рядки рукопису подаються в лапках. Крім того, перед кінцевою фразою ставиться знак //.

При описі листів подаються такі дані:

1. Прізвище, ім'я та по батькові адресата.
2. Дата написання листа.
3. Місце написання листа та куди адресовано.
4. Початок листа.
5. Кількість аркушів, сторінок та розмір їх у міліметрах.
6. Інвентарний номер.
7. Відомості про публікацію листа.

Книжки, фотографії тощо з дарчими написами описані за такою формою:

1. Повністю наводиться напис.
2. Вказуються вихідні дані книжки.
3. Інвентарний номер книжки.

Відомості, які упорядники дають від себе, беруться в квадратні дужки.

При описі зберігається орфографія оригінала, крім букв ъ та ъ (ъ в кінці слова випускається).

Проведена робота по встановленню редакцій, варіантів та публікацій описаних творів сприятиме глибшому вивченню спадщини та творчої лабораторії письменників.

Книга призначена для наукових працівників та спеціалістів. Разом з тим вона може служити корисним довідковим матеріалом і для більш широкого кола читачів, які вивчають життя і творчість видатних українських письменників.

Опис автографів українських письменників виконали:
А. Г. Адаменко (Леся Українка, О. Ю. Кобилянська,
С. В. Васильченко, П. А. Грабовський); Д. М. Іофанов
(Т. Г. Шевченко, О. Ю. Федькович, А. Ю. Тесленко,
І. Я. Франко); З. В. Кирилюк (П. П. Гулак-Артемов-
ський, Г. Ф. Квітка-Основ'яненко, І. С. Нечуй-Левицький,
М. Л. Кропивницький); О. К. Олійниченко (Панас Мир-
ний, Марко Вовчок, М. П. Старицький); Й. В. Шубін-
ський (М. М. Коцюбинський, П. А. Грабовський).

ГУЛАКАРТЕМОВСЬКИЙ

Петро Петрович

(1790—1865)

ТВОРИ

1. [Збірник віршів].

(1) Овдовевшей матери семейства
В. И. Кпчи-ой.

«Не выгладай, матусенько,
В виконечко — в поле...»

// «З свитлиць божых — на свит божый
Дывляцца в виконце».

Біловий автограф. В кінці підпис: «П. А. Г.».
1855, жовтня 24. Харків.

Рукоп. арк. 1.

«Зоря», 1896, № 20, с. 386 (опубліковано під назвою «Матері-удові, на смерть Н. А. Купчинова»).

(2) В Полтаву, моей милой Полинашке.

«Колыб тебе, Полинашко,
Як я, знали люды...»

// «А хто ж ти дивни письни
На улыци чуе?!»

Біловий автограф. В кінці підпис: «П. А. Г.».
1855, грудня 23. Харків.

Рукоп. арк. 2—2 зв.

«Кіевская Старина», 1901, май, с. 76—77.

(3) В Полтаву, моей милой Полинашке.

«Текла ричка
Не вельчка...»

// «Нехай пташку-
Полинашку —
Полюблять в Пилтави!»

Въ Полтаву,
Мои милой Полинашкѣ.

Колыба тебе, Полинашкѣ,
Якъ в, знала моды,
За тобою, моя пташко,
Литавыба усоды.

Колыба тебе, Якъ в, знала
Багатини бидни,
Воньба тебе покохалы —
Якъ братишкы ридни.

Колыба знала звитя не свила
Розуму — и сердечка,
На ружави тебе б не свила —
Якъ тато та ченька

«В Полтаву, моей милой Полинашкѣ».
Вірш П. П. Гулака-Артемовського.

Біловий автограф. В кінці підпис: «П. А. Г.».

1855, грудня 27. Харків.

Рукоп. арк. 3—3 зв.

«Кіевская Старина», 1901, май, с. 77—78 (опубліковано із зміною третього рядка в другій строфі; надруковано: «Нема й справди ридных!» — в автографі «Нема й спивив ридных!»).

(4) В Полтаву, A ma bien-aimée Apollinaire, Sur l'oubli de son beau manchon.

«Tu as bien fait, ma chere fille...»

// «Ta main me ferme les yeux».

Біловий автограф французькою мовою. В кінці тексту підпис: Р. А. Г.».

1855, грудня 30. Харків.

Рукоп. арк. 4—4 зв.

«Кіевская Старина», 1901, май, с. 78—79.

(5) В Полтаву, моей милой Полинашке.

«Сыдыть батько на лави,

Насупывсь,...сумуе...»

// «Скачы ж, дочко!.. маты скаче:

Нехай дома батько плаче!»

Біловий автограф. В кінці підпис: «П. А. Г.».

1855, грудня 31. Харків.

Рукоп. арк. 5—6.

«Кіевская Старина», 1901, май, с. 79—80.

Описані вище 5 віршів записані в невеликий зшиток з 11 аркушів (205 × 130). 10 с. займають автографи Гулака-Артемовського, а решта (11) — списки його творів, перекладів трьох од Горація. Списки помічені 1832 р. Внизу частина зошита відірвана, текст пошкоджено.

X, 3.

ЛИСТ

Хропалю Алексею Ивановичу.

2. серпня 25.

«Милостивый Государь, душевно уважаемый Алексей Иванович! Наконец, после многих ожиданий и хлопотни, по розысканию метрич. свидетельства Мишелева...»

2 арк., 2 с. (205 × 130).

III, 67455.

КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО

Григорій Федорович

(1778—1843)

ТВОРИ

1. **Добрий пан.** Всякому свое призваніе. [Оповідання].
«В 1800-м году, по делам службы, проезжал я чрез Кіев». // «Не смотря на старость мою, я еще часто навещаю моего любезнаго Валеріана».

Чорновий автограф російською мовою. В кінці тексту підпис «Основьяненко».

[1839. Харків].

8 арк., 16 с. (230×185).

I, 667

«Кіевлянин», 1841, кн. II, с. 68—101.

ЛИСТИ

[Максимовичу] Михайлу Александровичу.

2. [1]839, жовтня 3. Харків. [До Києва].

«Милостивый Государь Михаил Александрович! Отзвѣвъ Ваш, коим Вы почтили меня, принес мне великое утешение».

2 арк., 4 с. (250×200).

III, 5344.

«Кіевская Старина», 1883, июнь, с. 346—348.

3. [18]40, серпня 13. Харків. [До Києва].

«Милостивый Государь, Михаил Александрович. Поверхностно судя, я много виноват за мою невнимательность...»

В кінці листа приписка олівцем рукою Максимовича: «М».

2 арк., 3 с. (250×200).

III, 5345.

«Кіевская Старина», 1883, июнь, с. 348—350.

4. [18]40, грудня 24. Основа. [До Києва].

«Милостивый Государь Михаил Александрович. Я уже не знал что и думать, не получая от Вас никакой весточки...»

2 арк., 3 с. (250×200).

III, 5346.

«Кіевская Старина», 1883, июнь, с. 350—352.

ШЕВЧЕНКО
Тарас Григорович
(1814—1861)

ТВОРИ

1. «Посажу коло хатини.

На wspomин дружини...»

// «Я щасливий... — и я друже
з тобою щаслива».

Рукоп. арк. 52.

Біловий автограф останньої редакції вірша «Подражаніє», який Шевченко записав в рукописному збірнику П. О. Куліша. Вірш є наслідуванням поезії Я. Чечетова. 1859, листопада 23. [Петербург].

67 арк., 93 с. (200×130).

I, 28438.

«Україна», 1956, № 5, с. 16.

ЛИСТ

Макшееву Олексію Івановичу.

2. 1849, березня 26. Раїм. До Оренбурга.

«Я уже два місяця как оставил свою резиденцію Кос-Арал, почему и не могу вам сообщить ничего нового...»

Дописка Т. Г. Шевченка на листі О. Лаврина до О. І. Макшеева на 4-й сторінці.

2 арк. 4 с. (180×110) + конверт.

III, 71187.

«Життя й Революція», 1927, кн. III, с. 347.

Посажу коло хатини
 На беріг річки Дружини,
 У лінійку і зручність
 Межи нашім єдиним.

Товр дають діточок;... Дружина
 Під зрівом тиша
 Рідк собі в молодості
 З діточком тишим.

А в буду зручній рідній
 Диточка на беріг річки,
 У Дружини єдиним
 Мину розмовити.

- Останда ще варт франка
 Чи зрівом сидити в...
 В тишині в... — у Дружині
 З тобою усміхаюся.

Т. Шевченка

1859.
 29. Кобзаря

НАПИСИ НА КНИГАХ

3. «Михайлови Максимовичови от Т. Шевченка».

«Тризна Т. Шевченка», СПб., 1844.

IV, ~~255~~ 143

4. «Марку Александровичу Андріевскому. На память Т. Шевченка».

«Кобзарь Тараса Шевченка», СПб., 1860.

IV, ~~303~~ 138

5. «Катерине Васильевни Галаган на память Т. Шевченко».

«Кобзарь Тараса Шевченка», СПб., 1860.

IV, ~~296~~ 137

6. «Федорови Чильцову (он же и Иван Рогожин) от автора 12 лютого 1860 року».

«Кобзарь Тараса Шевченка», СПб., 1860.

IV, ~~331~~ 139

МАРКО ВОВЧОК
(Вілінська Марія Олександрівна)
(1834—1907)

ТВОРИ

1. Дяк. [Оповідання].

«Звався він Тиміш Іванович и був дяком у нашій церкві. До нас тоді его надано, як у Макухах спразнили церкву, то звідти він переведений». // «Пусто, глухо, — и серце моє похолонуло...»

Початкова редакція. Є багато дописок, виправлень, закреслень олівцем рукою автора. На 3-й сторінці рукою автора олівцем написано: «Як жеми других людей то ми все у їх питали розуму [нерозбірливо], а тут себе треба самого запитати». На звороті 50-ї сторінки рукою автора чорнилом та олівцем напис французькою мовою.

[1859—1863. Париж — ?]

25 арк., 50 с. (280×220; 269×207). Крім сторінкової нумерації, з 22 сторінки починається нумерація аркушів. I, 3697.

«Оповідання Марка Вовчка видані по смерті письменниці з варіантами її рукописей», Київ—Львів, 1913, с. 1—53 (в іншій редакції «Дяк» надруковано в «Літературно-науковому вістнику», 1908, кв. I, с. 1—38).

2. В глуши. [Роман].

«Глава I. Разлука. Ранней весною, перед разсветом у обветшавшаго крыльца заброшенных обширных барских хором стояла коляска с зажженными фонарями, запряженная четверней рослых лошадей». // «Именіе было описано и продано с аукционного торга».

Варіант початку роману «В глуши». Перші 12 аркушів писані рукою Д. (М.) Лобач-Жученка, далі — чорнилом та олівцем рукою Марка Вовчка. Є епіграф з творів Байрона англійською мовою.

[60-і роки ХІХ ст.]

34 арк., 60 с. (216×176; 237×195; 228×187).

VII, 1.

3. Деятели и деятельницы. [Ескіз образу поміщика].

«Помещик из прилежащей к столице губернии молодой человек, откормленный, с серьезным выражением и с разными талантами». // «Дама из Казанской губернии. Говорит протяжно, на распев, но не мало».

Без кінця.

[Кін. ХІХ — поч. ХХ ст.]

1 арк., 2 с. (207×170).

VII, 2.

4. [Живая душа. Роман].

«она почти перестала бывать в обществе, почти перестала принимать у себя, отпустила гувернантку и учителей...» // «...он на каждом шагу спотыкался, оглядывался и привык терпеливо».

Уривок варіанта роману «Живая душа». Чернетка, без початку і кінця з авторською правкою.

[Кін. ХІХ ст.]

1 арк., 2 с. (347×215).

VII, 15.

Марко Вовчок, Соч., т. III, СПб., 1873, с. 338—340.

5. Жилет. [Оповідання].

«У некоторых есть страсть собирать всякия любопытныя редкости, драгоцен[ности] или посредственныя, смотря по средствам». // «Есть у человека такія минуты в жизни, когда он любит окружать себя предметами, припоминающими ему огорченіе и печаль».

Початок оповідання писаний олівцем, з авторською правкою.

[Кін. ХІХ — поч. ХХ ст.]

2 арк., 3 с. (221×178).

VII, 3.

6. [Лист з Парижа (третій). Оповідання].

«поїхала з слабеньким до того Лондону...» // «В неї нема роду близ[ь]кого — инши померли, инши [з]нов заїхали десь, що не можна й [нерозбірливо] взяти — чи живеньки... були таки що одне одного одцура[л]ося, — були знов таки, [щ]о треба б[у]ло роз[л]учитися».

Кінцевий абзац оповідання на клаптику паперу. Є підкреслення олівцем.

[1861—1867. Париж].

1 арк., 1 с. (200 × 125).

I, 3697 в.

«Літературно-науковий вістник», 1908, т. XLI, кн. III, с. 469—486.

7. Обыкновенная история. [Нарис].

«Часть первая. Глава первая, повествующая, что случается в городе N в осенний вечер». // «...виною горьких нужд, позорных деяний...»

Початок нарису з авторською правкою. На другому аркуші внизу рукою автора написана адреса французькою мовою.

[60—70-і роки XIX ст.].

2 арк., 3 с. (370 × 280).

VII, 4.

8. [Отдых в деревне. Роман].

«до вечера на полу в углу и вязала». // «Он никогда не бывал в саду вечером...»

Уривок без початку і кінця, писаний олівцем, з авторською правкою. Зберігся погано.

[Кін. XIX ст.].

2 арк., 4 с. (238 × 179).

VII, 10.

9. Приключения Мухи. [Оповідання].

«Жила-была Муха. Имя ей было Евтихий Иванович, а по прозвищу Непомнящий...» // «Где половина твоего правого крыла то девалась и средняя твоя ножка где гуляет?»

Початок оповідання з авторською правкою чорнилом та олівцем.

[Кін. XIX—поч. XX ст.].

1 арк., 2 с. (355 × 223).

VII, 5.

10. Пройдисвіт. [Оповідання].

«Коваль був чудний собі чоловік». // «...збавляючи клянучи г[ірку] долю, не [спо]діваючись кращої».

Уривок оповідання [кінцеві розділи], з численними виправленнями, дописками автора чорнилом та олівцем. Є чорнильні плями.

[1860—1862. Париж].

10 арк., 20 с. (266×210). З сторінки 51 до 70 пагінація авторська.

I, 3697.

«Літературно-науковий вістник», 1908, т. ХІ, кн. ІІ, с. 297—311 (вперше початок оповідання надруковано російською мовою в ж. «Русское слово», 1862, кн. V, с. 1—7, а українською — в Львівському часописі «Вечерниці», 1863, № 10, с. 73—76; повністю вперше надруковано російською мовою: Марко Вовчок, Соч., вид. 1, Папіна, СПб., 1867).

11. «больше четверти часа. Но ливень не унимался. Ей казалось, что она прождала гораздо больше четверти часа...» // «Когда она позвонила у парадного подъезда на Моховой, востроносый усатый швейцар, не отворяя сквозь стеклянные двери, спросил ее, что ей нужно, сопровождаая этот вопрос...»

Чернетка оповідання, без початку і кінця. Вгорі помітка рукою автора: «— 9 —» [сторінка].

[Кін. ХІХ — поч. ХХ ст.].

1 арк., 2 с. (350×222).

VII, 6.

12. «В конце марта 1871 года, часов около четырех вечера, в Петербурге, супруга высокопоставленного лица Наталья Сергеевна Туманова...» // «Модное домашнее кашемировое платье красивыми складками укутывало ее несколько худощавую фигуру...»

Початок оповідання на клаптику паперу. На полях помітка рукою автора: «Эскиз для благонрав[ных] детей».

[Кін. ХІХ — поч. ХХ ст.].

1 арк., 1 с. (220×175).

VII, 7.

13. «Выходила за муж наша барышня в годах совершенных под 30-ть уже ей было...» // «Поживши недельки две, молодые уехали домой и стали себе жить да поживать».

Біловий автограф. Оповідання.

2 арк., 3 с. (280×220).

[60-і роки XIX ст. Париж —?].

VII, 8.

«Вітчизна», 1955, № 9, с. 167.

14. «Г. Прист[ав] Трунов как будто и сам недоумевал и безмолствовал». // «Пойди я туда так от меня останется только юшка!»*

Чернетка оповідання, без початку і кінця, з авторською правкою чорнилом та олівцем.

[Кін. XIX — поч. XX ст.].

1 арк., 2 с. (269×210).

VII, 9.

15. «Жена главн[ого] доктора больницы статс[кого] со-в[етника] Марья Петровна Солнцева была прехорошенькая, веселая, бойкая, разбитная шеголиха...». // «Остряки в интимных разговорах звали интересную докторшу Еленой Петр[овной], а доктора Менелой Степанович».

Чернетка, ескіз образу Солнцевої, можливо, до романа «В глуши». Написано олівцем. На звороті начерк сцени подружжя Лабенс[ьких].

[60—70-і роки XIX ст.].

1 арк., 2 с. (220×171).

VII, 11.

16. «за 5 прожит[ых] им тут л[ет] он уже насчитывал не только надежных друзей...» // «В предупрежд[ении] грозившаго он перевелся — — — откуда его потребовали в полк, где он скон[чался] от тифа».

Чернетка, без початку і кінця, писано олівцем.

[Кін. XIX — поч. XX ст.].

1 арк., 2 с. (177×110).

VII, 12.

17. «ни продать, ни променять не может, понимаете? Вы теперь, что задумаете, то и сделаете...» // «С этими словами Матвей Иванович скрылся, а мы начали расхаживать по обветшалым барским покоям».

Чернетка, без початку і кінця. Можливо, один з початкових варіантів романа «Теплое гнездышко».

* Сок, жидкость. — Прим. Марка Вовчка.

[Кін. XIX ст.]
3 арк., 6 с. (264 × 211).
VII, 13.

18. «Он обегал чуть не цел[ый] город и возвращ[ался] до того упоенный успехом, что хозяйка немка...» // «...передает слышанные от Паливоды и о своём обещаньи идти на сходку».

Чернетка оповідання, без початку і кінця, писано олівцем.

[Кін. XIX — поч. XX ст.]
3 арк., 6 с. (207 × 132).
VII, 14.

19. «Приехал в Вознесенское я в тот же день отправился с письмом к Петру Демьянычу в Дубровку». // «Хорош пригож миленьки...»

Чернетка оповідання з виправленнями автора. Рукопис має чимало пошкоджень.

[Кін. XIX — поч. XX ст.]
2 арк., 3 с. (323 × 191; 179 × 146).
VII, 16.

20. «d'être Memême, mais devenue un reflet de J.» // «C'est lourd? Tachez de soulever tombez sous le poids, expirez ou relevez vous libre».

Автограф оповідання, без початку й кінця, писано олівцем французькою мовою.

[60-і роки XIX ст.]
1 арк., 2 с. (163 × 100).
VII, 20.

21. «7 августа. Действие 1-ое. Явление 1-ое. Прекрасная дама с умным, выразительным лицом...» // «Просыпайтесь! Лошади в [Прямухино] готовы! (Продолжение следует)».

Сценка.
[II пол. XIX ст.]
2 арк., 4 с. (202 × 123).
VII, 19.

22. Рукописи (малюнки) — которые оставляю.
«№ 1. Шмель (у меня копия)...» // «Образец поправок».
Список творів; передсмертний автограф.

*Которые! Это список рукописей, кт. Богдан Анд. 21
(сын М. Воробья) не взял у М. Домашова
(ее мужа). Пожелал рукописи В. Д. Лотарь-
Черненко.*

[1907].
1 арк., 1 с. (220 × 175).
VII, 17.

ЗАПИС КРИЛАТИХ СЛІВ І ЯСКРАВІХ ВИРАЗІВ

23. «Славянин на покое». // «Удобство составляет карьеру через женщин».

Рукопис має пошкодження.
[II пол. XIX — поч. XX ст.].
1 арк., 2 с. (261 × 210).
VII, 18.

ПЕРЕКЛАДИ

24. «Вот нас тут более десятка и никого из нас не преследуют». // «Разные беспокойные мысли теснились у него в голове».

Переклад з твору невідомого автора. Чернетка, з великою редакторською правкою рукою Марка Вовчка. Ряд сторінок переписані нею. Початку і кінця немає. Нумерація аркушів непослідовна.

[70-і роки XIX ст.].
17 арк., 34 с. (350 × 222).
VII, 21.

25. Плавающий город.

«16 марта 1867 я приехал в Ливерпуль». // «Я на все согласился беспрекословно».

[60—70-і роки XIX ст. Петербург].

Переклад з роману Жюль Верна. Чернетка, з редакторською правкою Марка Вовчка. На полях є помітки олівцем рукою невідомого. Початок гл. XIX [1 арк.] має два варіанти.

86 арк., 172 с. (353 × 214). Бракує одинадцяти аркушів.

VII, 22.

Жюль Верн, Плавающий город. Перевод под редакцией Марка Вовчка. С приложением «Восхождения на Монблан» Поля Верна, изд. Звонарева, СПб., 1872 (рукопис має деякі розходження з друкованим текстом).

ЛИСТИ ТА ЗАПИСКИ

Каменецькому Данилові Семеновичу.

26. [1857 — ? Немирів. До Петербурга].

«Щиро Вам дякую, шановний Добродію Данило Семенович, за гроши...»

2 арк., 1 с. (136 × 104).

VII, 23.

27. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Афанасій очень просит Вас указать Мотре, где живет портной...»

1 арк., 1 с. (133 × 84).

VII, 24.

28. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Афанасій просит Вас прислать ему ту корректуру...»

2 арк., 2 с. (134 × 104).

VII, 25.

29. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Данило Семенович, если Вам есть время придите пожалуйста. Мне надо свести кое-какие счета, а то я совсем собьюсь дальше».

Приведено повністю.

1 арк., 1 с. (135 × 69).

VII, 26.

30. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Данило Семенович мне надо Вас видеть, прошу Вас придите ко мне. М. Маркович».

Приведено повністю. Написано олівцем.

1 арк., 1 с. (90 × 74).

VII, 27.

31. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Данило Семенович. Мотре_хуже опять...»

1 арк., 1 с. (133 × 104).

VII, 28.

32. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Данило Семенович, нельзя ли Вам повести Богдася в зверинец?»

2 арк., 4 с. (105 × 67).
VII, 29.

33. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Данило Семенович, отдайте прачке 1 р. 13 к. из моих денег».

Приведено повністю.
1 арк., 1 с. (126 × 76).
VII, 30.

34. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Данило Семенович, прошу Вас нанять карету к половине 5-го...»

На третій сторінці записка В. Білозерського Д. С. Каменецькому.

2 арк., 3 с. (136 × 108).
VII, 31.

35. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Данило Семенович, чи не прийшли б Ви до нас? Та коли б зараз».

Приведено повністю. На звороті помітки.
2 арк., 1 с. (102 × 66).
VII, 32.

36. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Идите разливать чай, Данило Семенович. Если П[антелеймон] А[лександрович] пожалует, то мы будем очень рады».

Приведено повністю.
1 арк., 1 с. (107 × 89).
VII, 33.

37. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Когда Вы пришлете мне шкатулку?»
Три останні рядки закреслені рукою автора.
1 арк., 2 с. (124 × 102).
VII, 34.

38. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Когда П[антелеймон] А[лександрович] Кулиш прочтет тетрадку, принесите ее мне».

1 арк., 2 с. (112 × 85).
VII, 35.

39. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Может быть моя шкатулка готова, то пришлите».

1 арк., 2 с. (132 × 53).

VII, 36.

40. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Перешлите, Данило Семенович, посылаемую кофточку Софье Александровне. Мы идем гулять и может зайдем к Вам».

Приведено повністю.

1 арк., 1 с. (133 × 105).

VII, 37.

41. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Пожалуйста, Данило Семенович, придите к нам...»

1 арк., 1 с. (135 × 105).

VII, 38.

42. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Попросите, Данило Семенович, чтоб П[антелеймон] А[лександрович Кулиш] прислал мне листки...»

В тексті є виправлення рукою автора.

2 арк., 2 с. (134 × 105).

VII, 39.

43. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Попросите П[антелеймона] А[лександровича Кулиша] отыскать тот листок...»

1 арк., 1 с. (206 × 114).

VII, 40.

44. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Похлопочите об Ласточке Данило Семенович...»

2 арк., 2 с. (150 × 133).

VII, 41.

45. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Пошлите за каретой, уже 20 минут 11-го...»

1 арк., 1 с. (135 × 102).

VII, 42.

46. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Придите за мной, Данило Семенович, если Вы теперь свободны от занятий».

Приведено повністю.
1 арк., 1 с. (136 × 105).
VII, 43.

47. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Придите пожалуйста Данило Семенович!»

Приведено повністю. Написано олівцем.
1 арк., 1 с. (128 × 50).
VII, 44.

48. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Придите сейчас к нам Данило Семенович, очень прошу Вас об этом».

Приведено повністю.
1 арк., 1 с. (135 × 78).
VII, 45.

49. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Приходите Данило Семенович так, как я Вас просила».

Приведено повністю.
1 арк., 1 с. (130 × 70).
VII, 46.

50. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Пришлите мне пожалуйста, Данило Семенович, «Дворянское гнездо». А Вы забыли, что я Вас просила о Гоголе?»

Приведено повністю. Написано олівцем.
1 арк., 1 с. (134 × 63).
VII, 47.

51. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Прошу Вас, Данило Семенович, разменяйте мне 5 рублей...»

1 арк., 1 с. (172 × 106).
VII, 48.

52. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Пусть у Вас побудет Богдась...»

2 арк., 1 с. (135 × 104).
VII, 49.

53. [1859, лютий — квітень. Петербург].
«Смотрите и убедитесь, что такую тетрадь нельзя
давать цензору».

1 арк., 2 с. (129 × 102).
VII, 50.

54. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Уезжая А[фанасий — ?] передал мне...»

1 арк., 2 с. (133 × 70).
VII, 51.

55. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Что же это Вы не идете Данило Семенович?»

1 арк., 2 с. (134 × 105).
VII, 52.

56. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Эти картины прошу Вас отдать...»

Написано олівцем.

1 арк., 2 с. (136 × 75).
VII, 53.

57. [1859, березень — квітень. Петербург].

«Потрудитесь, Данило Семенович, уведомить Мака-
рова...»

1 арк., 1 с. (131 × 106).
VII, 54.

58. [1859; квітень. Петербург].

«Если можно, Данило Семенович, достаньте карету...»

2 арк., 3 с. (133 × 105).
VII, 55.

59. [1859, квітень. Петербург].

«Нельзя ли, Данило Семенович нанять карету».

2 арк., 1 с. (134 × 105).
VII, 56.

60. [1859, квітня 30. Петербург].

«Р. S. Книги я Вам везу».

1 арк., 2 с. (132 × 62).
VII, 57.

61. [1859, квітень. Петербург].

«Т[ургеневы — ?] обедают ровно в 4, это самое позднее...»

1 арк., 2 с. (209 × 77).
VII, 58.

62. [1859. Петербург].

«Милостивый Государь Даниил Семенович Елизавета Петровна Гладыш у меня...»

2 арк., 3 с. (212 × 132).
VII, 59.

63. [1859], травень 14. Дрезден. [До Петербурга].

«Я уже устроилась в Дрездене и вот пишу Вам, Данило Семенович».

Зверху на першій сторінці олівцем написано: «1859».
2 арк., 4 с. (207 × 132).
VII, 60.

64. [1859, травень. Берлін. До Петербурга].

«Книг Борщевский до сих пор не получил...»

Зверху на першій сторінці олівцем написано: «Получ.
26 мая 1859 из Берлина».

2 арк., 3 с. (221 × 139).
VII, 61.

«Вітчизна», 1955, № 9, с. 166.

65. [1859. Дрезден. До Петербурга].

«Я совсем не ожидала от Вас такого мрачного письма...»

Зверху на першій сторінці помітка олівцем.
2 арк., 4 с. (208 × 135).
VII, 62.

66. [1859, липень. Швальбах. До Петербурга].

«Спешу Вас уведомить, что я продала все рассказы...»

2 арк., 4 с. (227 × 143).

VII, 63.

67. [1859, серпень — вересень. Остенде, Дрезден — ? До Петербурга].

«На деловые письма вообще отвечают...»

2 арк., 3 с. (213 × 135).
VII, 64.

68. [1860, березень. Гейдельберг. До Петербурга].

№ 61

Копия 23 Июня 1859

г. Тербле

Копия Баринский до сего дня
на плену и в Ассамблею на плену
всего в Европе, по плану города Киев,
Баринский Баринский, Будиловский
Александровский, Баринский и другие.
Адрес: Мещеряковскому Баринскому
скажи. В Киев на Мадонна в собор.
дома, (по плану города Киев) и
в Киев) и другие. В Евросе
Баринский Баринский Баринский.
Такого плана Киев удобнейшим
составляют много садов и
дому в этом городе и другие.
Баринский Баринский Баринский.

«Не посылаю портрета».

На першій сторінці зверху помічено чорнилом: «Отв. 15 март»; олівцем: «Получ. 15 март. 1860 из Гейдельберга».

2 арк., 2 с. (218 × 141).

VII, 65.

69. [1870. Петербург].

«Данило Семенович, я пишу к Вам не только от себя...»

2 арк., 4 с. (206 × 132).

VII, 66.

[Науменку Володимиру Павловичу].

70. [1901. Александрівське, на Ставропільщині. До Києва].

«Пишу Вам со слов Марка Вовчка».

Лист написано рукою М. Д. Лобач-Жученка за підписом Марка Вовчка.

2 арк., 4 с. (210 × 134).

III, 7159.

Марко Вовчок, Твори, т. IV, ДВУ, 1928, с. 467—468.

71. 1902, грудня 17. [Александрівське. До Києва].

«Уважаемый Василий * Павлович. Прочитав в Киевской Старине...»

2 арк., 2 с. (207 × 129).

VII, 67.

72. 1903, лютого 9. [Александрівське. До Києва].

«Уважаемый Василий ** Павлович. В этом письме посылаю Вам копию с письма В. Г. Шевченка...»

На першій сторінці помічено олівцем: «№ 87 Письмо у Берен».

2 арк., 3 с. (207 × 128).

III, 7638.

Марко Вовчок, Твори, т. IV, ДВУ, 1928, с. 466—467.

[Адресата не встановлено].

73. [1859, лютий — квітень. Петербург].

«Уже 11-ть часов и если Д[анило] С[еменович] Каменецкий] не может придти...»

2 арк., 1 с. (135 × 105).

VII, 68.

* Чит. «Володимир».

** Чит. «Володимир».

ФЕДЬКОВИЧ

Осип Юрій

(1834—1888)

ТВОРИ

1. Осмий поменник Тарасови Григоровичеви Шевченці на вічну пам'ять! [Вірш].

«И ми в рещті запитаем
Тебе Боже правий...»
// «И увінчат пам'ять его
Барвінком и рутов».

Біловий автограф. В кінці підпис: «Федькович».
[1867]
2 арк., 3 с. (300 × 210).
X, 16.

«Вісник Академії наук УРСР», 1953, № 12, с. 51—53.

2. А хто винен? [Вірш].

«Маю воли маю поле
Та не маю свої долі...»
// «А хто винен? — вуйна винна,
Бо — моргати не повинна!»

Біловий автограф.
1 арк., 2 с. (300 × 210).
X, 17.

3. [Гуцульські народні пісні].

(1) «Гой у наші полонини розвив ми си бучок.
Погиб, кажут, Нестерючок від поганих ручок».
// «А ну ж тобі співаночку ледіні складали:
Аби свого побратимка ді не забували».

Біловий автограф. На початку дана коротка характеристика гуцульських імпровізацій. В кінці автографа написано: «Співають гуцули на Буковині, від віжниці...»

Рукоп. арк. 1—1 зв.

(2) Довбуш.

«Гий по під гай зелененький
Ходит Довбуш молоденький...»

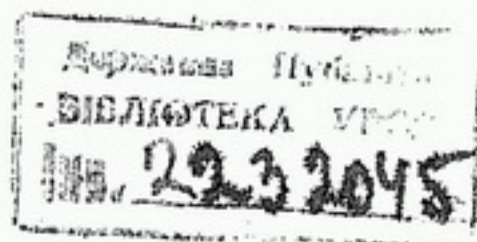
// «Най си лехи не збиткуют
Мое тіло не чвертуют».

Біловий автограф, в кінці якого написано: «Співають усі гуцули, але з дуже много відмінами й додатками. Я написав тут найпростішу. Федькович».

Рукоп. арк. 2—2 зв.

2 арк., 4 с. (300 × 210).

X, 15.

НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ

Іван Семенович

(1838—1918)

ТВОРИ

1. Микола Джеря. Повість.

«Широкою долиною, між двома рядами пологих гір тихо тече невеличка річка Раствавиця». // «...ніби гула золотими струнами кобза, приграючи до чудової казки — пісні пасічника Миколи Джері».

Є виправлення та дописки. На титульному аркуші напис автора: «1903 року 10 марця передаю цей рукопис українському письменникові Борисові Дмитрієвичу Грінченку. Іван Левіцький. Київ».

1876, грудня 1. Кишинів.

39 арк., 74 с. (335 × 225).

I, 7435.

«Правда», 1878, т. I, с. 1—187.

2. Скривжені й нескривжені. Легенда индусська.

«Був пишній майський вечір». // «...мов п'яний чоловік лупає безтямими дурними очима».

Написано рукою невідомого з виправленнями Нечуя-Левицького. На першому аркуші напис автора: «В ІХ том». На останньому аркуші напис: «(Прошу ласкаво передати в музей В. В. Тарновського в Чернігові для майбутнього видання)».

1886. [Київ].

33 арк., 34 с. (340 × 210).

I, 27832.

«Дело», 1892, від 7—9, 11, 13—16 січня (підписано псевдонімом: О. Криницький).

3. Українські гумористи та шукарі. Етнографічні образки й типи.

«На Україні звать шукарями й гумористів оповідачів...» // «...хімерник допікав настирливо своїй жінці своїми сьмішками за кожну модну одежину!»

Вставки і правка рукою Нечуя-Левицького, решта рукою невідомого. На першій сторінці напис автора: «Для IX тома».

[1890. Київ].

118 арк., 121 с. (340 × 210; 220 × 180).

I, 27785.

1. Нечуй-Левицький, Повісті й оповідання, т. IX, К., 1914, с. 39—142 (російський варіант опубліковано: «Кіевская Старина», 1890, сентябрь, с. 373—389; октябрь, с. 74—93; ноябрь, с. 233—250; декабрь, с. 448—470; перша публікація українською мовою в іншому варіанті: «Правда», 1891, вип. VII—XII; 1892, вип. XXXV, XXXVI, XL).

4. Живцем поховані. Оповідання.

«Я був на службі в далекому краю на півночі в Седльці...» // «...саме тоді, як панщина була найважча для народа...»

Уривок з численними виправленнями та дописками. На титульному аркуші напис автора: «Для IX тома».

1892, лютого 25. Київ.

8 арк., 14 с. (353 × 220; 210 × 180; 220 × 175).

I, 27797.

1. Нечуй-Левицький, Повісті й оповідання, т. IX, К., 1914, с. 143—179 (в іншому варіанті опубліковано: «Привіт д-ру Івану Франку», Львів, 1898, с. 8—123).

5. Гетьман Іван Виговський. Історична повість.

«В Переяславі після Ради генваря 1654 року гетьман Богдан Хмельницький...» // «...і Виговський впав».

Чернетка. Четверта глава пронумерована окремо. На титульному аркуші напис: «По цьому рукописові треба друкувати друге видання, а не по книжці галицького видання».

1895, липня 6. Київ.

78 арк., 152 с. (360 × 220; 220 × 95).

I, 27835.

1. Нечуй-Левицький, Гетьман Іван Виговський, Львів, 1899.

6. Український гетьман Іван Виговський. [Історичний нарис].

«Український гетьман Богдан Хмельницький, однявши Україну од Польщі...» // «Все сталося потім так, як угадував миргородський полковник Григорій Лисницький».

Чернетка. На першому листі напис автора: «Для народа. Друге видання».

[Поч. ХХ ст. Київ].

11 арк., 20 с. (350 × 230).

I, 27835^a.

7. Український гетьман Юрій Хмельницький. [Історичний нарис].

«Скинувши з гетьманства Івана Виговського...» // «...ламаючи помаленьку одно по другому».

Чернетка.

[Поч. ХХ ст. Київ].

7 арк., 14 с. (350 × 220).

I, 27835^b.

8. Князь Єремія Вишневецький. Перевертень. Історична повість.

«В першій половині XVII віку князь Михайло Вишневецький...» // «З ним погас і рід князів Вишневецьких, колись славний на Україні».

Автограф з численними виправленнями і дописками. На титульному аркуші напис автора: «Т. XI».

1897, листопад 4. Київ.

97 арк., 185 с. (350 × 220; 215 × 180) + 4 смужки.

I, 27834.

I. Нечуй-Левицький, Єремія Вишневецький, Х., 1932.

9. Гастролі. Оповідання.

«Артист київської оперної спілки Флегонт Петрович Літошевський...» // «...приятелювання та братання».

Є численні виправлення.

1903, березня 25. Київ.

21 арк., 40 с. (350 × 220; 230 × 220).

I, 4871.

I. Нечуй-Левицький, Повісті й оповідання, т. IX, К., 1914, с. 16—38.

Альманах «З потоку життя», Херсон, 1905, с. 105—162.

10. Дивовижний похорон. Оповідання.

«Доктор Іван Мартинович Гурковенко...» // «...і вже ніколи не вернеться, доки й її віку».

Початок, кінець і правка — рукою Нечуя-Левицького, решта — рукою невідомого. На титульному аркуші напис: «Для IX тома».

1903. Київ.

6 арк., 10 с. (350 × 220).

I, 27784.

I. Нечуй-Левицький, Повісті й оповідання, т. IX, К., 1914, с. 3—15.

11. Кохання з притчинами. Оповідання.

«В Васильківщині в одно чимале село приїхала з Київа нова вчителька Настя Тихонівна Легеза...» // «Перед зеленими святками йї вже й поховали таки за йї заробляні кривавицею гроші».

Є численні правки. На титульному листі напис автора: «Для IX-го тома».

1912. Київ.

15 арк., 27 с. (220 × 180).

I, 27795.

I. Нечуй-Левицький, Повісті й оповідання, т. IX, К., 1914, с. 16—38.

12. Уривки з моїх мемуарів та згадок. В Бог[ус]лавським училищі.

«Спочатки сорокових років мій панотець почав вчити мене читати, писати та загадував міні вчити коротеньку «Священную историю» напам'ять». // «...з якої причини й душі виходять кам'яні й цегельні, без поезії, без почування краси природи й йї поезії».

Чернетка.

1914. [Київ].

23 арк., 42 с. (350 × 220).

I, 27786.

13. Як сахарні голови літали в повітрі. Оповідання.

«В нас у Стеблеві дві сахарні: одна піскова, а друга рафинадна». // «Од того дня дівчата й молодиці знов стали на роботу в сахарні».

Є численні виправлення. На титульному листі напис: «Для будущего журнала «Основа», або для XII тома повістей і оповідань».

1914. Київ.

10 арк., 17 с. (355 × 220).

I, 27833.

14. Любовь с преградами. Разказ.

«В большое село Трашки в Васильковском уезде недалеко от Киева приехала новая учительница Настя Тихоновна Легеза...» // «...говорила с плачем мать в «голосіннях» над гробом своей любимой дочери».

На титульному листі напис автора: «Перевод сделан автором с украинской рукописи».

1915, Киев.

16 арк., 29 с. (350 × 220).

I, 27800.

15. Київська Лиса гора. Міська баба Параска та баба Палажка. Оповідання.

«Ще давненько, чимало год перед тим я напивав собі квартиру в одніє удови...» // «...одповів я до бабусі стиха, щоб вона не спакнула гнівом, що йїї пошкодило б, що стосується до йїї слабких нервів».

1917, Київ.

18 арк., 26 с. (220 × 170).

I, 27787.

16. Сільські і міські сюжети для оповіданнів, пейзажі й характеристики. [Запис сцен з життя].

(1) Забудько.

«Раз якось взімку сімья пообідала, і стара мати й невістка вже по обіді впорались постерали с стола й попрібіра[ли]». // «Не полізли ж і не почепились же самі окуляри вам на ніс, мов живі раки, — сказав він і засьміявсь».

Рукоп. арк. 1—1 зв.

(2) Ласий до меду парубок.

«Торік у батюшки в селі Трушка недалечко од Білої-Цер[к]ви саме перед Спасом були гості». // «...а ми думали, думали, та з дива аж голову ламали, хто б то вкрав улика, та ще й не дуже важкого!»

Рукоп. арк. 2—3.

(3) Апокаліпсична картина в Києві.

«Саме на Покрову ввечері в девятій годині сиджу я край вікна й пью чай». // «Соняшні огні та червонясті плями до самісінької смуги огню, жару й диму пожежі».

Рукоп. арк. 3 зв. — 6 зв.

(4) Кохання з притичинами. Оповідання.

«В Васильківщині в одно село приїхала з Києва нова вчителька Настя Тихонівна Легеза...» // «Настя впоралась проворненько й вийшла в ганок, щоб оглядіть околицю, хати за вигоном...»

Рукоп. арк. 6 зв.

1. Нечуй-Левіцький, Повісті і оповідання, т. IX, К., 1914, с. 16—38 (варіант початку оповідання).

(5) Піддурив фершала массажиста.

«В Києві в одні лікарні чи в лазареті раз колись лічили чорноробочого великоросса...» // «...а фершал ще й плеще з усієї сили зверху долонями неначе зумисне задля того, щоб у мене ще гірше боліло в нозі».

Рукоп. арк. 7—7 зв.

(6) Черкеси вимолили в Бога дощу на 10 карбованців.

«В Кубанській області за річкою Кубанню...» // «Помілились, та й ...самі собі наробили шкоди».

Рукоп. арк. 7 зв. — 8 зв.

(7) [Пісні, що співає народ].

«Ой Боже, Боже! що з мене стало?»

«Перебреду бистру річку, стану на пісочку».

«Журилась я, журилась я, а тепер не буду».

«Вчора була субітонька, сьогодні неділя».

«Смутний веч[ір], смутний ранок».

«Ой горе, горе калині при долині».

Пісні мають нумерацію з № 1 до № 6. В кінці напис рукою автора: «Пісні записані од Олени Пидляської. Село Острійко, васильківс. повіта коло Білої Церкви. 1913 року 2 серпня».

Рукоп. арк. 9—11.

(8) Пісні — Акростиhi.

Пісні мають нумерацію з № 1 до № 30.

Рукоп. арк. 11 зв. — 15 зв.

(9) Марьяна Погребнячка й Бейлис.

«Марьяна, вже літня молодиця...» // «В кого ж більше сумління в душі?»

Рукоп. арк. 15 зв. — 16 зв.

(10) Призва запасних москалів.

«В четвер 17 іюля (липця) зібрали поскликувані військові запасні москалі на подвір'ї волосної управи й за двором коло управи». // «Питаю в людей де вони підіва-лись, міні кажуть, що їх усіх, як запасних покликали на войну».

Рукоп. арк. 16 зв.—17 зв.

(11) Народні слова [з поясненням їх значення]. «Трудуватість (про ноги й руки), делаться тяжелом, ослабевать...» // «Гостинець, дорога, шлях, «Цим гостинцем дойдете до самого Яблочинського монастиря над Бугом». Седлецька губ.»

Рукоп. арк. 18 зв.—23 зв.

Всі 11 записів зроблені рукою Нечуя-Левицького під час літніх поїздок на відпочинок.

1909—1914 р. Київ, Біла Церква, Канівщина.

Зошит 25 арк., 35 с. (220 × 180).

I, 27836.

17. Сільські мотиви. Пейзажі, типи й характеристики.

(1) Єврейський скнеря.

«Старий Хараб, хазяїн гостиниці, в котрі я завсігди наймаю номер, прибуваючи в Білу Церкву на купання, людина надзвичайно скупа». // «Це такий скупердяга, що його друга жінка не видержала й покинула його та й вернула до батька в містечко Володарку».

Рукоп. арк. 2—3.

(2) Неслухняна жінка.

«Пробуваючи на дачі в Білі-Церкві в час купання в Русі...» * // «...попрямував до свого житла в єврейському зайізді».

Рукоп. арк. 3—6 зв.

(3) Народні слова [з поясненням їх значення].

«Кисливиці, те що кислоти, гуща сірівцю». // «Хробур, скелет. «Молодиця та схудла од хвороби, в неї зостався тільки хробур. Канівськ. пов. с. Миронівка».

Рукоп. арк. 8 зв.—10.

1914—1915. [Київ, Біла Церква].

Зошит 10 арк., 14 с. (220 × 180).

I, 27794.

* Чит. «Росі».

18. Ярмарок. Оповідання кравця.

«От виїзжаю я в ярмарок, трохи неначе на взгір'я». // «О-півдні ярмарок почав рідчати, почали люде розходитись, поярмаркувавши».

Писано рукою невідомого з незначною правкою і підписом І. Нечуя-Левицького.

3 арк., 3 с. (330 × 210).

I, 46989.

19. [Матеріали до «Граматики»].

«для йіх мякішання, щоб вимовляти йіх мяко, а не твердо: тінь, вісь, зьявитись, бурьян, подвірья». // «Повнозвучні букви бувають тверді: а, е, и, ь, у й відповідні, йім мякі: я, е, і (йі, йо), ю».

Чернетка. В кінці напис: «(Далі треба друкувати по виправляні мною і вкороченій «Граматичі української мови», починаючи с 5 параграфа)». На звороті записано рахунок обідів. Цей уривок є другим варіантом початку «Граматики українського язика», частка I, Етимологія, опублікованої в Києві в 1913 р.

Даний варіант готувався для другого видання «Граматики», яке не було завершене.

[1914—1915 р. Київ].

1 арк., 1 с. (355 × 225).

I, 27801.

20. Українська кирея с богородицею. [Стаття для словника в граматичі].

«Кафтан, кирея (в Київщині), бурка (на Волині й Подольські губерні)...» // «Наших давніх князів ми бачимо на малюнках в киреях, напнутих на плечі й застебнути на шиї».

Чернетка. На першій сторінці напис автора: «Вставить в 2-е видання *Словаря* з статтею (з етимології в укр. граматичі) в рядку слів на *букву К*».

[1915. Київ].

2 арк., 4 с. (220 × 180).

I, 27789.

21. Украинская кирея с богородицею. [Стаття для словника в граматичі].

«Кафтан, кирея (В Киевской губ.), бурка (на Волини и в Подольской губ.)...» // «...а по своим старым воз-

зреніям еще оставались приверженцами своей старой языческой веры».

Написано рукою невідомого, правка і примітка — рукою автора. Російський варіант статті, написаний для другого видання «Граматики українського языка».

1916. [Київ].

4 арк., 8 с. (220 × 170).

I, 27790.

СТАТТІ, РЕЦЕНЗІЇ ТА ІНШІ АВТОГРАФИ

22. Сьогочасне літературне прямування. [Стаття].

«Був час, коли Україна и Великороссія мали і могли мати одну загальну літературу...» // «Наше будуще в чужих руках, але... і в наших!»

Є незначна правка.

[70-і роки XIX ст. Кишинів].

28 арк., 56 с. (350 × 220).

I, 27838.

«Правда», 1878, т. II, с. 1—41 (1 ч.).

«Правда», 1884, с. 195—231 (2 ч.).

23. Книжный українській язык. [Стаття].

«В Харьковских губернских ведомостях за текущий год в № помещена заметка г. Полтавця...» // «...да кроме того в Львовском университете есть шесть украинских кафедр и в Черновицком — две».

Чернетка.

[1907 — 1908]. Київ.

4 арк., 8 с. (220 × 175).

I, 27798.

24. Кельти в їх письменстві. [Стаття].

«За наших часів кельтська раса додержалась в Північній Франції...» // «...народної української поезії й... реалістичного письменства».

Автограф з численними виправленнями. Крім повного автографа, перший аркуш і кінець (починаючи з 13 арк.) переписані рукою невідомого з правкою автора. На титульному листі напис автора: «Для XII тома».

[1910 — ?]. Київ.

28 арк., 53 с. (350 × 220; 220 × 180).

I, 27837, I, 27788.

25. Хто були скифи й сармати, и де взялись в українські мові французькі слова [Стаття].

«Хто були скифи й сармати...» // «...все рушається й змінюється як не силкувались би деякі старовіри спинити таке рушіння».

Автограф з численними виправленнями. На титульному аркуші напис автора: «(Для «Записок Київс[ького] Научаного товариства», а як не приймуть, то піде в XII том в Збірник моїх статтів)».

1915. [Київ].

10 арк., 17 с. (350 × 220; 220 × 120).

I, 27839.

26. Странний взгляд на українські учебники. [Стаття].

«Українські учебники для середних учебных заведений и даже для народных школ не дают покою нашим консерваторам и обрусителям». // «...но г. Залужный не прочел моей «Приміт[ки]» в конце Синтаксиса, где сказано вот что...»

Чернетка, без закінчення.

[1917]. Київ.

3 арк., 6 с. (220 × 150; 220 × 140; 135 × 110).

I, 27792.

27. Напутіння й навчання для українських селян. [Стаття].

«Після напутіння для селян, котрі стосуються...» // «...ховаючи од дітей ці покладні гроші на всякий випадок».

Чернетка, без закінчення.

[Поч. XX ст. Київ].

19 арк., 35 с. (220 × 180).

I, 27793.

28. Українська поезія. [Рецензія].

«Досвітні огни. Збірка поезій й прози до читання й декламацій». // «Останні форми слів певно друкарська помилка».

Чернетка.

[1905. Київ].

6 арк., 12 с. (210 × 130).

I, 27799.

29. [Заповіт Нечуя-Левицького Івана Семеновича на видання його творів]

«Во имя Отца и Сына и Святого Духа. Я, нижеподписавшийся, в полной памяти и здравом рассудке...»
// «Что это духовное завещание написано Иваном Семеновичем Левицким в полной памяти, в том свидетельствуем собственноручной подписью».

В кінці підписались свідки: «Череповский Евсей Прокофьевич (книготорговец и книгоиздатель), Радзиевский Алексей Григорьевич, Перекрестов Александр Иванович». Перед текстом напис: «Прошу передать в музей В. В. Тарновскаго в Чернигове для руководства при изданіи моих сочиненій. 1912 г. 4-го июля». Там же пізніша приписка; «Если же музей не согласится принять на себя право изданія моих сочиненій, то прошу передать «Петербург[скому] Благотворительному Обществу изданія дешевых книг», которому завещано право изданія в случае отказа Черн[иговского] музея. Ів[ан] Нечуй-Левіцкій».

В заповіті є відомості про перші видання творів письменника.

1910, березня 15. [Київ].

2 арк., 4 с. (350 × 220).

I, 27840.

ЛИСТИ

До Українського Наукового товариства.

30. 1914, січня 13. Київ.

«В моеї квартирної хазяйки обід починається в половині четвертої...»

Листівка (139 × 90).

III, 63768.

Грінченку Борису Дмитровичу.

31. 1881, червня 9. Кишинів. [До Харкова].

«Шановний Борисе Дмитровичу! Я одібрав Ваш лист з віршами...»

2 арк., 3 с. (210 × 130).

III, 38363.

32. 1881, серпня 10. Кишинів. [До Харкова].

«Шановний Борисе Дмитровичу! Оце я тільки що одібрав ваші два листи...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).
III, 38364.

33. 1881, жовтня 3. Кишинів. [До Харкова].
«Шановний Борисе Олександровичу! * Я уже одібрав
Ваших три листи й вірші...»

2 арк., 3 с. (210 × 130).
III, 38365.

34. 1882, лютого 16. Кишинів. [До села Введенського].
«Шановний Добродію! На давніше Ваше пісьмо я
Вам одписав...»

1 арк., 1 с. (210 × 130).
III, 38366.

35. 1896, січня 10. Київ.
«Високоповажний Добродію! Поздоровляю Вас з но-
вим роком...»

1 арк., 1 с. (210 × 130).
III, 38362.

36. 1897, квітня 10. Київ.
«Високоповажний Борисе Дмитровичу! Вчора оді-
брав Ваш лист з пошти...»

2 арк., 2 с. (210 × 130).
III, 38361.

37. 1901, лютого 11. Київ.
«Високоповажний Борисе Дмитровичу! Добре діло
Ви задумали...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).
III, 38360.

38. 1901, червня 11. Київ.
«Високоповажний Борисе Дмитровичу! Наша справа
за продаж українського перекладу біблії...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).
III, 38359.

39. 1901, червня 28. Київ.
«Високоповажний Борисе Димитрієвичу! Оце вчора
дістав я лист...»

* Читай «Дмитровичу».

2 арк., 4 с. (210 × 130).
III, 38358.

40. 1901, липня 2. Київ.

«Високоповажний Борисе Дмитрієвичу! Спасибі вам за звістку...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).
III, 38357.

41. 1902, січня 27. Київ.

«Високоповажний Борисе Дмитровичу! Недавно я одібрав од д. Кулішевої лист...»

2 арк., 2 с. (210 × 130).
III, 38356.

42. 1902, лютого 13. Київ.

«Високоповажний Добродію! Як тільки вийде том Ваших драм...»

Відрізний купон поштового переказу.

1 арк., 1 с. (140 × 85).
III, 38355.

43. 1902, лютого 26. Київ.

«Високоповажний Борисе Дмитрієвичу! В «Причепі» слова, показані вами...»

2 арк., 2 с. (210 × 130).
III, 38354.

44. 1904, березня 13. Київ.

«Високопов[ажний] Борисе Дмитрієвичу! Будьте ласкаві, попросіть, щоб принесли мені...»

Листівка (150 × 100).
III, 38353.

45. 1904, травня 27. Київ.

«В. п. Борисе Дмитрієвичу! Умкніть (включите) в словарь оці недавнечко записані мною народні слова...»

Листівка (150 × 100).
III, 38352.

46. 1905, січня 13. Київ.

«Високопов[ажний] Борисе Дмитровичу! Оджеж я забувсь сказати вам, ще за одну річ...»

Листівка (150 × 100).
III, 38351.

47. 1905, лютого 12. Київ.

«Високоповажний Борисе Дмитровичу! Позавчора дістав з пошти «Хмари й гуморески»...»

Листівка (150 × 100).

III, 38350.

48. 1905, листопада 3. Київ.

«Високоповажний Борисе Димитрієвичу! Д. Череповський показував міні кілька листків «Досвітніх огнів»...»

2 арк., 2 с. (210 × 130).

III, 38349.

[Грінченко] Марії Миколаївні.

49—50. 1910, червня 15. [Київ].

«Високоповажна Маріє Миколаєвна! Ваш лист дійшов до мене».

1 арк., 2 с. (210 × 130).

III, 43037.

Житецькому Павлу Гнатовичу.

51. 1872, квітня 11. Седлец.

«Милостивый Государь Павел Игнатьевич. Не смотря на мое желаніе перейти в Киев...»

1 арк., 2 с. (210 × 130).

I, 49615.

52. 1880, грудня 13. Кишинів.

«Шановний Павло Игнатович! Главное Управление по делам печати...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).

I, 49617.

53. 1882, січня 17. Кишинів.

Шановний Павле Игнатовичу! Розказував міні Ваш і мій знакомий...»

1 арк., 2 с. (210 × 130).

I, 49618.

54. 1906, квітня 13. Київ.

«В. п. Павле Игнатовичу! Размышлял я предовольно...»

Листівка (150 × 100).
I, 49619.

Заньковецькій Марії Константиновні.

55. 1908, січня 8. Київ.

«Високоповажна Маріє Константинівно! І я, хвалить бога, дожив до того дня...»

2 арк., 2 с. (205 × 130).

III, 51781.

[Кивлицькому Євгену Олександровичу].

56. 1891, лютого 21. Київ.

«Шановний Добродію! Покорно прошу, Добродію, за моїх «Шутников» висилать мене Київ[скую] Старицу...»

1 арк., 1 с. (210 × 130).

III, 9754.

[Комарову Михайлу Федоровичу].

57. 1879, жовтня 1. Кишинів. [До Києва].

«Шановний Добродію! Вибачайте, будьте ласкаві, що я так довго не одписував...»

3 арк., 6 с. (210 × 130).

III, 7886.

[Костомарову Миколі Івановичу].

58. 1880, грудня 14. Кишинів. [До Петербурга].

«Високоповажний Добродію! Коли Стасюлевич більше не матиме голоса в комісії...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).

I, 49616.

[Куліш] Олександрі Михайлівні.

59. 1905, грудня 29. Київ.

«Високоповажна Олександра Михайлівно! Я дістав Вашого листа з юбілейним поздоровлінням...»

1 арк., 2 с. (220 × 170). Написано в кінці листа Пулюя.

I, 30858.

60. 1901, липня 6. Київ.

«Посилаю Вам, високоповажна Ал[ександра] Михайлівно, цей лист...»

Приписка на листі І. Пулюя.

2 арк., 4 с. (290 × 225).

I, 27804.

[Луценку Івану Митрофановичу].

61. 1904, липня 4. Київ. [До Одеси].

«Високоповажний Добродію! Д. Гринченко казав мені, що цензор вже пропустив одеський Збірник...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).

XI, 1.

62. 1906, квітня 6. Київ. [До Одеси].

«Високоповажний Добродію! Прислали міні з Херсона альманах...»

2 арк., 3 с. (210 × 130) + конверт.

XI, 2.

63. 1906, вересня 23. Київ. [До Одеси].

Високоп[оважний] Добродію! Давно вже я передав Вам чорну рукопись свою...»

Листівка (150 × 100).

XI, 3.

Саливону Гр[игорію] Дм[итровичу].

64. 1915, лютого 5, село Причепя. До Києва.

«Високошановний Добродію! Я радніший продать вам свої томи с хати...»

Листівка (138 × 90).

III, 60475.

Стебницькому Петру Януаровичу.

65. 1899, лютого 9. Київ. [До Петербурга].

«Високоповажний Петре Януарієвичу! Одже, як я бачу з вашого листа...»

Нижня чверть другого листа з підписом Нечуя-Левицького вирізана.

2 арк., 3 с. (210 × 130).
I, 27942.

66. 1899, березня 3. Київ. [До Петербурга].
«Високоповажний Петре Януарієвичу! Останнього видання утворів Л. Толстого я не бачив...»

2 арк., 2 с. (210 × 130).
I, 27943.

67. 1899, березня 17. Київ.
Високоповажний Петре Януарієвичу! Оце позавчора передали міні мою карточку — накидок...»

2 арк., 3 с. (210 × 130).
I, 27944.

68. 1905, січня 24. Київ.
«Дорогий Петре Януарьєвичу! В свої духовниці я одписав право на дальше видання моїх...»

4 арк., 8-с. (210 × 130).
I, 27945.

69. 1905, квітня 20. Київ.
«Петре Януарьєвичу! Подав я в цензуру свій 1-й том...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).
I, 27946.

70. 1905, вересня 8. Київ.
«Високоповажний Петре Януаровичу! Хтось вже писав до мене...»

Кінець написано рукою Нечуя-Левицького. Решта — рукою невідомого.

6 арк., 12 с. (210 × 130).
I, 27947.

71. 1905, грудня 20. Київ.
«Дорогий Петре Януарієвичу! Оце насилу зібрався писать...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).
I, 27948.

72. 1905. Київ.

«...и бойкотируе наших письменників».

Початок листа загублено.

1 арк., 2 с. (210 × 130) + конверт.
I, 27 803.

Стешенку Івану Матвійовичу.

73. 1905, березня 31. Київ.
«Високоповажний Іване Матвієвичу! Візьміть, коли Ваша ласка в Грушевського мою статтю...»
Листівка (138 × 90).
III, 63 766.

Трегубову Елисею Кипріяновичу.

74. 1913, листопада 3. Київ.
«Елисею Кипріяновичу! В словарі Грінченка зовсім нема слів: (стынуть), чахнуть...»
Листівка (138 × 90).
III, 63 767.

Іоілю Мефодієвичу.

75. 1902, січня 10. Київ.
«Високоповажний Іоілю Мефодієвичу! Оце недавно писала до мене пані Кулішева...»
2 арк., 3 с. (210 × 130).
III, 45 317.

[Адресата не встановлено]

76. 1876, травня 22. Кишинів.
«Гайдамака Иван Сухопара. Ще то давно, за Польщі, був собі воїн Залізник...»
Є запис фольклорного матеріалу.
2 арк., 4 с. (210 × 130).
I, 27 941.

ЗАПИСНІ КНИЖКИ ТА ВИПИСКИ

77. [Книга Нечуя-Левицького І. С. для запису прибутків від продажу його творів].
В картонній обкладинці.
1886—1916. [Київ].
94 арк., 109 с. (210 × 170).
I, 27 828.
78. Записна книжка Нечуя-Левицького І. С. для хатніх витрат.
1898—1908 [Київ].
52 арк., 99 с. (180 × 110).
I, 27 826.

79. Расчетная квартирная книжка за 1904 год Ивана Семеновича Левицкого квартира № 5 в флигеле Большой Владимирской ул.

1904—1917 [Київ].

Записи зроблено рукою І. С. Нечуя-Левицького.

22 арк., 42 с. (190 × 120).

I, 27 809.

80. Записная книжка.

1915—1916 [Київ].

9 арк., 4 с. (190 × 120).

I, 27 827.

81. Зразець укр[аїнської] мови судової, протокольної. Зразець книжньої мови казацького часу. [Виписки з робіт О. М. Лазаревського та В. Мякотина].

«Ця мова, по актах в Полт. архіві...» // «Польські слова: [нерозбірливо] поневаж, жебы, иж, абысте...»

[1913—1916. Київ].

2 арк., 4 с. (220 × 180).

I, 27 796.

82. Виписи [з журналів «Вестник Европы», «Кіевская Старина» та з інших джерел російською мовою].

«Блаженный Августин родился в 353 г...» // «что постоянно должны услуживать царю и исполнять его приказання».

[Кін. ХІХ ст.].

8 арк., 14 с. (220 × 180).

I, 27 791.

КОРЕКТУРА ТА ДРУКОВАНІ МАТЕРІАЛИ З ПРАВКОЮ АВТОРА

83. Гастролі.

Друкарський примірник з альманаха «З потоку життя» за 1905 р., виправлений для видання 1914 р. На першій сторінці напис автора «Для печати, Для друку. Гастролі. Оповідання. Том ІХ (9-й)».

[1913—1914].

I, 27 831.

84. Без пуття.

43 аркуша з «Літературно-наукового вістника» за 1900 р., виправлені для видання 1914 р. На першій сто-

рінці напис: «В VIII-й том моїх-«Повістів і оповіданнів».
В кінці напис: «IX том. Повісті й оповідання».

[1913—1914].

I, 27 830.

85. Граматика української мови Нечуя-Левицького,
ч. I, К., 1913, виправлена автором для другого видання.
[1915—1916].

I, 7436.

86. [Коректурні листи молитовника, складеного при
участі Нечуя-Левицького].

[1916].

I, 27 829.

НАПИСИ НА КНИГАХ

87. «В український клуб в бібліотеку од автора».
«Повісти Івана Левицького. Кайдашева сім'я»,
К., 1887.

IV, 148.

88. «В український клуб в бібліотеку од автора».
И. Левицький, Не той став, К., 1896.

IV, 151.

89. «Високоповажному українському письменникові
Борисові Дмитрієвичу Гринченкові од щирого серця
1903 року Київ. автор».

И. Левицький, Повісти й оповідання, т. III, К., 1901.

IV, 571.

90. «Високоповажному Павлові Ігнатовичу Житець-
кому од щирого серця автор».

И. Левицький, Чортяча спокуса, К., 1889.

IV, 521.

91. «Високоповажному Павлові Ігнат'євичу Жите-
цькому од щирого серця. Автор».

И. Левицький, Чортяча спокуса, Одесса, 1885.

IV, 568.

92. «Високоповажному Модестові Пилиповичу Леви-
цькому од Івана Нечуя-Левицького».

«Дніпрові хвилі», 1912 р., № 13, 14.

I, 35886.

93. «Високоповажному Владимирові Павловичу Науменкові од щирого серця автор».

«Повісти Ивана Левицького. Кайдашева сім'я», т. 1, К., 1887.

IV, 147.

94. «Високоповажному Владимирові Павловичу Науменкові од щирого серця автор».

И. Левіцький, Чортяча спокуса, К., 1889.

IV, 153.

95. «Високоповажному Добродієві Владимирові Павловичу Науменкові од щирого серця шануючий автор. 1896 р. 22 сент.».

И. Левіцький, Не той став, К., 1896.

IV, 150.

96. «Високоповажному Владимирові Павловичу Науменкові, *паче всіх* потрудившемуся автор 1908 року».

І. Нечуй-Левіцький, Повісті і оповідання, т. V, К., 1908.

IV, 140.

97. «Високоповажному Владимирові Павловичу Науменкові од автора».

І. Нечуй-Левіцький, Біда бабі Палажці Соловьїсі, К., 1909.

IV, 144.

98. «Высокоуважаемому товарищу Николаю Ивановичу Петрову на память автор».

І. Левіцький, Бурлачка, К., 1880.

IV, 709.

99. «Шановній Валентині Миколаєвні Тисевич в знак поважання. 1914 року од автора».

И. Левіцький, Не той став, К., 1896.

IV, 149.

100. «Високоповажному Елисеєві Кипріяновичу Трегубову од щирого серця автор».

И. Левіцький, Чортяча спокуса, К., 1889.

IV, 152.

101. «Високоповажному Елисеєві Кипріяновичу Трегубову в знак щирого пошанування автор».

І. Нечуй-Левіцький, Біда бабі Парасці Гришні, К., 1909.

IV, 143.

102. «Високоповажному Елисеєві Кипріяновичу Трегубову в знак щирого поважання од автора».

І. Нечуй-Левіцький, Нові повісті й оповідання, т. VII, К., 1911.

IV, 712.

103. «Високошановному Елисеєві Кипріяновичу Трегубову в знак поважання од автора 1914 року».

І. Нечуй-Левіцький, Грамматика українського язика, ч. I, Етимологія, К., 1913.

B5234/1.

104. «Високошановному Елисеєві Кипріяновичу Трегубову в знак поважання од автора 1916 року».

І. Нечуй-Левіцький, Повісті й оповідання, т. IX, К., 1914.

IV, 141.

105. «Високошановному Сергієві Павловичу Шелухину в знак щирого поважання од автора 1916 року Киї[в]».

І. Нечуй-Левіцький, Грамматика української мови, ч. II, Синтаксис, К., 1914.

IV, 146.

106. «Високоповажному Федору Владимировичу Яцимирському на пам'ять автор».

І. Левіцький, Бурлачка, К., 1880.

IV, 145.

107. «Високоповажному Владимирові Павловичу в знак щирого пошанування автор 1906 року».

І. Нечуй-Левіцький, Повісті й оповідання, т. IV, К., 1906.

IV, 142.

108. «Івана Левіцького».

Т. Г. Шевченко, Повісти, т. 1, 2, К., 1901.

IV, 711.

ПАНАС МИРНИЙ
(Рудченко Панас Якович)
(1849—1920)

ТВОРИ

1. Коломійкы. Заспив.

«Мои вы слизонькы, нудьгы моеи диты!
Кому я вас на свити покажу?»
// «И не дыво: бо мы — нещаслыви самы,
А без щастя — все на свити гыне!»

В кінці підпис: «П. Мырный».

[Кін. XIX — поч. XX ст.].

10 арк., 16 с. (215 × 278).

I, 4869.

2. Повія. Роман з народного життя.

«Частина третя. Сторч головою. Сіло сонце. Легенька
тінь ночі упала на землю». // «...з якого б его боку при-
стати, щоб ущипнути дуже, уколоти глибче!..»

Початок третьої частини роману. Наборний рукопис
з великою редакторською правкою. Перед початком
твору на двох аркушах іншого паперу подається зміст
першої та другої частин роману «Повія».

35 арк., 67 с. (276 × 213).

X, 8.

«Літературно-науковий вістник», 1919, т. LXXIII, кн. 1—3,
т. LXXIV, кн. 4—6, т. LXXV, кн. 7—9.

ЛИСТИ

[Грінченко] Марії Миколаївні.

3. 1913, листопада 3. Полтава. [До Києва].

«Вельмишановна Пані-Добродійко, Маріє Миколаєв-
но! Оце добре, що Ваша записка наспіла до мене...»

Решетинцановна Пана-Добриліка,
 Маріє Михайлівно!

Оце добре, що Пана Василка написав до
 мене під недоволю, коли в мене мається чот
 невеличкі вілочки тає від казенної роботи. Я
 зараз оце передивився заглянувши Ваши "Думки про
 сійсько Горець", порівняв її з своїми рукопи-
 ском і виправив у Вашому де-які помилки.
 Як побачити побачилося, а все це де-які дрібниці:
 Знаючишся: на 2-м. главі "Грабуні" - "Лаваре",
 на 3-м. сикинуть "того", на 3-м. з другою боку "зашіть"
 "А чи так" - "Чи ти так", на 4-м. слово "люди"
 переставлено наперед; тут же - "салаїдані на-
 кругом" - "салаїдані напругом", на 6-м. з другою
 боку "Що на" - "На тій", на 8 з другою боку "що ти"
 "а що", на 9-м. - "Знаючи" - "Знаючишся", на 7-м.

2 арк., 3 с. (220 × 141).

III, 43 812.

«Слово о полку Игореве» в українських художніх перекладах і переспівах XIX—XX ст.», Вид-во АН УРСР, К., 1953, с. 189 (поч. листа).

4. 1913, жовтня 9. Полтава. [До Києва].

«Високоповажна Пані-добродійко! Вашого листа про дозвіл д. Коваленкові видати переклад...»

2 арк., 3 с. (220 × 141).

III, 43 811.

«Слово о полку Игореве» в українських художніх перекладах і переспівах XIX—XX ст.», Вид-во АН УРСР, К., 1953, с. 188—189 (надруковано з купюрами).

До редакції «Літературно-наукового вістника».

5. 1918, січня 21. Полтава. [До Києва].

«Вельми Шановний Добродію! Оце настали часи, що не по своїй волі робишся винуватим перед людьми».

Вгорі зліва напис: «відповідь післано в квітні».

2 арк., 3 с. (210 × 127).

X, 4.

6. 1918, квітня 13 [26]. Полтава. [До Києва].

«Вельми Шановний Добродію! На Ваш лист від 2 січня сього року я відповідав Вам...»

Вгорі зліва є помітка олівцем: «відп.»

2 арк., 4 с. (210 × 127).

X, 5.

[Романович-Ткаченко Наталії Даниловній].

7. [1918, червень. Полтава. До Києва].

«Вельми Шановна Добродійко! Не знаю, чи помилково стоїть на Вашому листі дата «12 квітня»...»

2 арк., 4 с. (210 × 127).

X, 7.

8. 1918, липня 8. Полтава. [До Києва].

«Вельмишановна Добродійко! Дуже вдячний Вам за те, що сповістили мене...»

Вгорі зліва є літографія Івана Білика.

1 арк., 2 с. (210 × 133). Другий аркуш відірвано.

X, 6.

НАПИС НА КНИЗІ

9. «Щиро-поважному ратаєві рідної мови — Михайлові Петровичові Старицькому від усього серця. Автор. 1 липня 1898 р.»

П. Мирний, Морозенко, К., 1898 (відбиток з ж. «Кіевская Старина»).

IV, 576.

СТАРИЦЬКИЙ
Михайло Петрович
(1840—1904)

ЛИСТИ

Грінченку Борису Дмитровичу.

1. 1881, листопада 21. Київ. До Харкова.

«Шановний Добродію! * Одібрав оце я од Івана Семеновича листа, а в ему Ваші вірші...»

2 арк., 3 с. (209 × 131).

III, 39 444.

2. 1882, січня 20. Київ. До села Веденського.

«Шановний Добродію! Одібрав я Ваші перші і другі вірші, та, спасибі Вам, і покористувався таки з обох заслук...»

2 арк., 3 с. (208 × 131).

III, 39 443.

3. 1882, березня 20. Київ. До Харкова.

«Шановний Добродію! Ваші вірші з іншими уже давно поїхали до Петербургу...»

2 арк., 1 с. (208 × 131).

III, 39 442.

4. 1883, листопада 13. Київ. До села Олексіївки.

«Вибачайте, дорогий добродію, що не оzywавсь довго: я з мая місяця вештаюсь усе по Україні...»

2 арк., 1 с. (208 × 131).

III, 39 441.

5. [1897] Київ. [До Чернігова].

«Високоповажний Добродію! Будьте ласкави, відпышіть мені, чи не Ваш це псевдоним «М. Грымач»?»

* Слова «Шановний Добродію!» в листах 1—3 надруковані.

1 арк., 1 с. (180 × 112).
I, 32 505.

6. [1893]. Київ.

«В. шановний й дорогий серцю Добродію! Оце, скінчивши свою тяганину по світу за хворобою, сижу тепер...»

4 арк., 8 с. (209 × 132).
III, 39 440.

Житецькому Павлові Гнатовичу.

7. [1897. Київ].

«Вельми-шановний и вельми-дорогий Павел Игнатьевыч! Велике, щире спасыби за Ваш подарунок коштовный...»

2 арк., 2 с. (211 × 132).
I, 48 872.

Куліш Олександрі Михайлівні [Ганні Барвінок].

8. 1896, січня 31. Київ. [До Борзни].

«Не положить гнива на мене, високоповажна й глыбокошановна Добродійко, Олександра Михайловна...»

1 арк., 2 с. (208 × 132).
I, 29 782.

«Життя і революція», 1926, № 12, с. 73—74.

Кулішу Пантелеймону Олександровичу.

9. 1883, квітня 16. [Київ. До Мотронівки].

«Опанувала мене велика радість і [страх] дорогий і вельми-шановний земляче, Олександрє Пантелеймоновичу *...»

2 арк., 3 с. (178 × 112).
I, 29 781.

«Життя і революція», 1926, № 12, с. 69.

10. [1883. Київ. До Мотронівки].

«Вибаchte ще міні раз, що так розбалакався дуже...»

Лист розірваний на дві частини.

1 арк., 1 с. (270 × 215).
I, 29 784.

«Життя і революція», 1926, № 12, с. 70.

* Чит. «Пантелеймоне Олександровичу».

11. [1894] Київ. [До Мотронівки].
«Високоповажний, в. шановний і коханий Добродію,
пане Пантелимон Олександрович!»

2 арк., 4 с. (209 × 131).

I, 29 783.

«Життя і революція», К., 1926, № 12, с. 70—71.

[Власу Людвиговичу].

12. 1898, [січня] 5. [Київ].
«Високоповажний, В. Шановний Добродію, Влас
Людвигович! Трапилась мені таки нова пригода».

2 арк., 3 с. (114 × 180).

III, 39 439.

[Костомарову] Миколі Івановичу.

13. [1881—1883]. грудня 14. Київ.
«Високоповажний і щирошановний Миколаю Ива-
новичу! Посилаю Вам тільки-що спечену мою книжеч-
ку, 2-гу частину «Пісень і Дум».

1 арк., 1 с. (273 × 217).

I, 49 633.

[Сокальському] Петру Петровичу.

14. [1884], березня 17. Петербург. [До Одеси].
«Многоуважаемый Петр Петрович! Не очень-то ве-
сельные сообщу Вам вести из Петербурга...»

Вгорі зліва є замітки П. П. Сокальського.

3 арк., 6 с. (207 × 130).

I, 38 779.

15. [1883—1885], вересня 10. Київ. [До Одеси].
«Многоуважаемый Петр Петрович! Только что при-
ехал в Киев, вызванный ужасной телеграммой...»

3 арк., 6 с. (207 × 130).

I, 38 781.

16. [1883—1885]. Ростов. До Одеси.
«Глубоко-уважаемый Петр Петрович! Кажется судь-
ба не устала еще меня преследовать...»

2 арк., 4 с. (210 × 133).

I, 38 780.

I-38779.

- 1) згідно з постановою Верховного суду
- 2) всі документи на ім'я М. П. Сокальського
- 3) усі документи на ім'я М. П. Сокальського

Петербургу.

М. П. Сокальський.

Многоуважаемый

Петру Петровичу!

Отте саме-то велике свободу Манер
 виступиши у Петербургу, догори посто и
 на крайне безотрадне. Ур. Машини, го-
 лубини наскільки доносом и Кию, обра-
 тий внилане на малор. статистичну и
 предписану Глави. Ур. по Д.К. перше свободи
 адміністративних владостями, готови
 они не доцукати сформуватися исключе-
тивно малоризивним трудностями и
 каблуками. Ты, готови малор. статистичну
 представляти якаби не больше половины руж-
 вий, и готови рядом и книги шми и
 рускис сержанскі писем, а не вупи вде-
 вни. ... Вотт и вся ероти. Се отнимат по-
 широтой саорна и шма вшыкотоуравлен-
 ние споды говорали, отти хотти малоризу-
 чина и не в сраворн, но вине ерозного ни-

НАПИС НА КНИЗІ

17. «Шановному і дорогому д[ру]гови, Александру Олекс. Рус[ову] від щирого и прихильного автора. М. Стариць[кий]».

М. П. Старицький, Богдан Хмельницький, К., 1897, (відбиток з журналу «Кіевская Старина»).

IV, 591.

КРОПИВНИЦЬКИЙ

Марко Лукич

(1840—1910)

ЛИСТИ

Антоновичу Володимиру Боніфатьєвичу.

1. 1887, жовтня 24. Москва. [До Києва].

«Високоповажний добродію, Владимір Бонифатієвич! Побратим мій, Микола Віталієвич, листом від 26 жовтня вражає і доріка мене...»

4 арк., 7 с. (210 × 135).

III, 66 944.

Грінченку Борису Дмитровичу.

2. 1894, листопада 21. [Чернігів].

«Шановний Борис Митрович! На сьогодні посилаю контр-марку на 5 крісел у 2 ряди...»

2 арк., 1 с. (210 × 131).

III, 37 930.

«Театр», 1940, № 8, с. 23.

3. 1894, грудня 9. Ніжин. [До Чернігова].

«Високоповажний і любий Борисе Дмитровичу! Нас тутки шанують добре, оплесків багато...»

2 арк., 3 с. (210 × 131).

III, 37 929.

«Театр», 1940, № 8, с. 23.

4. 1895, січня 2. Харків. [До Чернігова].

«З новим роком! Високоповажний Добродію, Борисе Дмитровичу! Завважте перш усєго те, що ми українські актери завжди живемо як та сорока на тину...»

2 арк., 4 с. (210 × 135).

III, 37 928.

«Театр», 1940, № 8, с. 23—24 (опубліковано з невеликими купюрами).

5. 1895, лютого 7. Харків. [До Чернігова].

«Великошановний Борисе Дмитровичу! Оце ж вже я так затягнувся у роботі що до берега й не добрів...»

2 арк., 3 с. (210 × 135).

III, 37 927.

«Театр», 1940, № 8, с. 24.

6. 1895, березня 10. Х. Затишок, Куплянськ (Харьк. губ.) [До Чернігова].

«А що ж це Ви мовчите, коханий Борисе Митровичу?»

2 арк., 3 с. (210 × 135).

III, 37 926.

«Театр», 1940, № 8, с. 24.

7. 1895, червня 24. Київ. [До Чернігова].

«Щырый, незабутній, шановный та любий Борисе Дмитровичу! Не давав Вам звисткы про себе через утыскы та злыдни...»

2 арк., 4 с. (210 × 135).

III, 37 925.

«Театр», 1940, № 8, с. 24—25 (опубліковано з невеликою купюрою).

8. 1895, червня 24. Київ. [До Чернігова].

«Замулені джерела цензура не пустила. Що робыть, що робыть?»

1 арк., 2 с. (210 × 135).

III, 37 924.

«Театр», 1940, № 8, с. 25.

9. 1895, червня 24. Київ. [До Чернігова].

«...печатається и в непродолжительном времени поступит в продажу полное собрание сочинений М. Л. Кропивницкого...»

Початок листа не зберігся.

1 арк., 2 с. (140 × 135).

III, 37 923.

«Театр», 1940, № 8, с. 25.

10. 1895, серпня 9. Єкатеринослав. [До Чернігова].
«Аж ось коли відгукуюсь до Вас любий і дорогий
Борисе Митровичу!»

2 арк., 4 с. (210 × 135).
III, 37 922.

«Театр», 1940, № 8, с. 25 (опубліковано з купюрами).

11. 1895, жовтня 27. Херсон.

«Високоповажний Добродію Борисе Митровичу!
Після завтрёго, цеб-то в субботу, 28 октябрю выіздымо
мы з товариством у г. Кишинев...»

2 арк., 3 с. (210 × 130).
III, 37 921.

«Театр», 1940, № 8, с. 25—26.

12. 1895, листопада 23. Кишинев. До Чернігова.

«Високоповажаний Добродію, Борисе Дмитровичу!
Ви вже певно одибрали мого «Збирныка».

2 арк., 4 с. (210 × 130).
III, 37 920.

«Театр», 1940, № 8, с. 26.

13. 1896, травня 23. Харків (Тіволі). До Чернігова.

«Високоповажаний Добродію, Борисе Митровичу!
Я забув коли я у перше виступив у Одессі...»

2 арк., 3 с. (210 × 135).
III, 37 919.

«Театр», 1940, № 8, с. 26.

14. 1896, червня 10. Житомир.

«Високоповажаний Добродію, Борисе Митровичу!
Не знаю, чи по моїй провині чи по вашій — бо остан-
нього Вашого листа десь засунув і ні як не намацаю...»

2 арк., 4 с. (210 × 135).
III, 37 918.

«Театр», 1940, № 8, с. 26 (опубліковано з купюрою).

15. 1896, грудня 9. [Москва].

«Не тільки вельмишановний, а й безцінний мій
Дмитровичу Борисе! Переказав мені багатенько де-чо-
го п. Лозинський...»

2 арк., 4 с. (210 × 135).

III, 37 917.

«Театр», 1940, № 8, с. 26—27.

16. 1897, січня 17. Москва.

«Ото ж бо-то й є, дорогий мій патріоте-друзе, Борисе Митровичу, що Ви не Манько і не Винник...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).

III, 37 916.

«Театр», 1940, № 8, с. 27—28.

17. 1897, березня 28. Х. Затишок.

«Мій дорогий крісталю, мій любий барвінку Борисе Митровичу! Дуже дуже радий що «Ясні Зорі» побачять світ...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).

III, 37 915.

«Театр», 1940, № 8, с. 28.

18. 1897, квітня 23. Москва.

«Спасибі Вам любий Дмитре Борисовичу* за подарунок, деякі книжечки вже перечитав...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).

III, 37 914.

«Театр», 1940, № 8, с. 28 (опубліковано з купюрою).

19. 1897, серпня 31. Петербург.

«Вельмишановній друже, Борисе Митровичу! «Ясні зорі» я тільки у Варшаві у перше вистановлю...»

2 арк., 4 с. (210 × 135).

III, 37 913.

«Театр», 1940, № 8, с. 28.

20. 1897, вересня 14. Вільна.

«Вельмишановній друже, Борисе Митровичу! Борисоглібска, правда, талановита, але непосідаща людина...»

2 арк., 3 с. (210 × 135).

III, 37 912.

«Театр», 1940, № 9, с. 19 (опубліковано другу частину листа).

21. 1897, жовтня 30. Варшава. [До Чернігова].

* Чит. «Борисе Дмитровичу».

«Високоповажаний Борисе Митровичу! Дуже був затурбований і заморочений, через те й зволікся з відповіддю, вибачте».

5 арк., 10 с. (210 × 130).
I, 32 480.

22. 1897, грудня 5. Умань. [До Чернігова].

«Як бачите, голубе сизий, Дмитре Борисовичу! Я ані на гич не повинен у тім, що Вашого листа...»

2 арк., 3 с. (205 × 130).
I, 32 481.

23. 1897, грудня 13. Умань.

«Любий Борисе Митровичу! Аж ось коли спромігся поставити «Ясні зорі...»

2 арк., 2 с. (210 × 130).
III, 37 911.

«Театр», 1940, № 9, с. 19.

24. 1898, квітня 8. Київ.

«Високоповажаний Друже, Борисе Дмитровичу! Посылаю Вам шпаргал, котрый Вам знадобытця у процесей з Старицьким...»

2 арк., 2 с. (210 × 130).
III, 37 909.

25. 1898, червня 18. Київ,

«Високоповажаний Друже, Борисе Дмитровичу! Розбив горщика з д. Старицьким я в 1885 р. у початку марта...»

2 арк., 4 с. (210 × 130).
III, 32 483.

26. 1898, липня 20. Київ.

«Любий друже, Борисе Митровичу! Пришліть мені як найшвидше «Жагу», мушу її встановити у Києві...»

2 арк., 3 с. (210 × 130).
III, 37 910.

«Театр», 1940, № 9, с. 19 (опубліковано з купюрою).

27. 1899, лютого 22. Москва.

«Вельмишановній друже, Борисе Дмитровичу! Велька Вам дяка за попередни и надислани кныжки».

Варшава 30 дят. 97р.
Смоковская, №59.

32480.

Висоководчанам!

Борисе Мунговичу!

Дуже був самотнім і самот-
ростом, чекав те і обвісив тро
вигнати, вибачте.

Но черговий не думаю са-
дити, уриваючи до Москви до
Томелі, Америку і мене в Рима
через; а в Москві до 26го Декаб-
ря.

Учора, як "Тимид", "Доки сон-
це свіде" і "Саушени умерена", не
дублюючи на те що з подавляю
Скару до митниці - вигнати.
"просьба ваша не може бути
удана." Пропади Трамонта/ме-
ні і самому це притвир, не до-
водою, але нехай вже буде на
Томелі) ще і два вимешкує
вугорці.

Відки думаю ринити, але
що не 5го то 6го новобуд. Але до
нас довіда не ходит, окрім
аківакоє студентів - міхів, та і
тільки як кіт пам'ятка. Камінь
що ніби - то воти чекав те не мо-
жуть ходити, що ми уривмо до

4 арк., 8 с. (210 × 130).
III, 37 908.

«Театр», 1940, № 9, с. 19—20 (опубліковано з купюрами).

28. 1899, вересня 5. Київ. [До Чернігова].

«Високоповажний Борисе Дмитровичу! І не гнівайтесь і нічого лихого не кладіть собі за пазуху».

2 арк., 3 с. (210 × 135).
III, 37 907.

«Театр», 1940, № 9, с. 20.

29. 1900, січня 10. Одеса.

«Любий Борисе Мытровычу! З новым роком, щастям та долею, з жинкою и дытынкою!»

2 арк., 2 с. (205 × 120).
III, 37 906.

«Театр», 1940, № 9, с. 20.

30. 1900, січня 29. Одеса.

«Вельмишановный Добродію, Борисе Дмытровичу! Дякую за 9-ть кныжочок, чытаю по троху, дочытаю на хутори».

2 арк., 4 с. (210 × 130).
III, 37 905.

«Театр», 1940, № 9, с. 20—21.

31. 1900, грудня 2. Київ.

«Високоповажний Борисе Дмытровычу! «Хвыля за хвылею» одибрана в хутори як мене не було дома».

2 арк., 2 с. (210 × 130).
III, 37 904.

«Театр», 1940, № 9, с. 21.

32. 1900, грудня 19. Київ.

«Вельмышановный Добродію Борыс Дмытрович! Я Вам напысав, що в цим сезони не змога выстановыты Вашои драмы: «Серед бури».

3 арк., 6 с. (210 × 135).
III, 37 903.

«Театр», 1940, № 9, с. 21—22 (опубліковано з купюрами).

33. 1906, жовтня 5. Х. Затишок, Куп'янськ, Харківської губ.

«Високоповажаний Борисе Митровичу! Під заказною бандеролею посилаю мій первий том, виправлений...»

1 арк., 1 с. (210 × 135).
III, 37902.

«Театр», 1940, № 9, с. 21.

34. 1907, вересня 7. Х. Затишок.

«Велика Вам дяка, вельмишановний Борисе Дмитровичу, за дозвіл заслати на Ваше именная умову з «Просвітою» на видання моїх творів».

2 арк., 3 с. (205 × 130).
III, 37901.

«Театр», 1940, № 9, с. 22.

35. 1908, вересня 29. Х. Затишок [До Києва].

«Шановний добродію! Чи Ви думаете видавати мій I том творів...»

Листівка (150 × 130).
III, 37900.

«Театр», 1940, № 9, с. 22.

36. 1908, жовтня 6. Х. Затишок.

«Високоповажанні Борисе Дмитровичу і Марія Миколаївно! Сьогодні довідався я із «Ради», що Ваша єдина донечка, Настуся... померла».

2 арк., 3 с. (210 × 130).
III, 37899.

«Театр», 1940, № 9, с. 22.

Грінченко Настасі Борисовні.

37. 1899, січня 10. Москва.

«Богові мила й батькові-матері люба дитино, Настусе! Будь ласка не одмовте оцей лист що я прикладаю віддати».

2 арк., 1 с. (135 × 105).
III, 44587.

38. 1900, січня 29. Одеса.

«Любенька батькова-неньчына дытыно, Настусе! Посылаю Вам обицянку...»

2 арк., 1 с. (210 × 130).
III, 44586.

Ковтуну Г. О.

39. 1910, березня 9. Х. Затишок. До села Петрівки, м. Жашків, Київської губ.

«Що це Ви, добродію, вигадали? Може там у Ваших краях встановляють пасіку у маю...»

Листівка (150 × 100).

I, 42 679.

Куліш Олександрі Михайлівні.

40. 1900, листопада 18. Київ.

«Високоповажанна пани, Олександро Михайловно! М. В. Лисенко сказав мені зміст Вашого листу до нього...»

2 арк., 4 с. (210 × 135).

I, 49 757.

Нечую-Левицькому Івану Семеновичу.

41. 1893, березня 7. Х. Сашино, Куп'янськ (Харьк. губ). До Києва.

«Высокоповажный, Иване Семеновичу. Гарну думку Господь подав у серце тій людині...»

2 арк., 3 с. (210 × 130).

I, 27 897.

**УМОВИ З ТОВАРИСТВОМ «ПРОСВІТА» НА
ВИДАННЯ ТВОРІВ КРОПИВНИЦЬКОГО М. Л.**

42. «Цим сповіщаю Товариство «Просвіти» у Києві, засноване в пам'ять Т. Г. Шевченка...»

1907, серпня 21. Х. Затишок.

2 арк., 2 с. (205 × 130).

III, 37930а.

«Театр», 1940, № 9, с. 22 (опубліковано в примітці).

43. «7 вересня 1907 Б. року. Даю владу Київській «Просвіті», заснованій в пам'ять Т. Г. Шевченка, видати або передати видання...»

[Х. Затишок].

2 арк., 1 с. (205 × 130).

III, 37 930б.

«Театр», 1940, № 9, с. 22 (опубліковано в примітці).

ГРАБОВСЬКИЙ

Павло Арсенович

(1864—1902)

ТВОРИ

(Оригінальні, переробки, переспіви та переклади)

1. [Записна книжка Н. К. Сигиди].

(1) Друзьям.

«Привет вам, гордые бойцы!

Мужайся, юность удалая...»

// «Да будет свят свободы свет!

Привет наш братский вам, привет!»

В кінці автографа дата і підпис «88 г. 24 іюня. Грабовский».

Рукоп. арк. 21 зв. — 22.

О. І. Кисельов, Павло Грабовський, ДВУ, К., 1940, с. 39—40.

(2) Из путевых заметок.

«Едем ночь, а высыпаемся

По этапам жгучим днем...»

// «Наказал господь убытками

Клинга видно не спроста».

Більшість вірша писано рукою Н. Сигиди, перші дві строфи писані рукою П. Грабовського.

Рукоп. арк. 22—24 зв.

«Павло Грабовський», с. 37—38 (опубліковано уривки).

(3) Н. Θ. Письмо.

«Я настроен так прекрасно,

Так свободно дышет грудь...»

// «От товарища и друга

Жду пожатия руки».

Друзьям.

Привет вам, гордые бойцы!
Мурманск, полярная земля,
И вы, невольные пленники
Мадьян утвержденного крика!
Всем - всем гордый наш привет,
Кому скважи злобно руки
На слово истины в ответ,
Кого жгут отлученные муки.
Вперед! Святой зари лучи
Над миром ярко разольются,
И приватварные книги
У сердца вашего пробьются.
Вперед! Заря не далека.
Привет, друзья, до войны верты,
Когда молчалив рука
Пофисет вам руки в вихрь стел.
Тучкай все дикая тайга
Вас аривит на подвиг новыи,

«Друзьям».

Вірш П. А. Грабовського.

Вірш писаний рукою Н. Сигиди. Лише в кінці тексту рукою Грабовського написано: «П. Грабовский, 8 июля, Красноярск».

Рукоп. арк. 26 зв.

«Павло Грабовський», ДВХЛ, К., 1951, с. 39 (опублікована одна строфа).

(4) Молитва.

«От волшебнo-причудливых грез
Я отрекся, душой изболевши...»

// «Душу милую нежно обнять,
Хоть на миг, мимолетно, однажды».

Вірш писаний рукою Н. Сигиди. П. Грабовському належить лише підпис: «Грабов».

Рукоп. арк. 27—27 зв.

(5) Многим.

«В эти дни неутешных скорбей,
Надрывающих сердце рыданий...»

// «Навсегда малодушно проклясть,
Верой в сердце людей пламенея».

Вірш писаний рукою Н. Сигиди, підпис: «Граб.» належить Грабовському.

Рукоп. арк. 27 зв. — 28.

Записна книжка політичних засланців, які йшли етапом з Бутирок на Сибір. Є записи віршів різних авторів та дорожні замітки, більшість яких писані рукою Надії Сигиди. Серед цих записів є вірші П. Грабовського. Частина писана рукою автора, а частина лише за його підписом.

Аркуші різного паперу зшиті й оправлені в картон. Чимало аркушів вирізано, деякі випадають. На багатьох аркушах є штампель: «Ц[ентральна] П[олітична] Т[юрма] К[амера] № ».

Дорожні замітки та окремі вірші датовані: «травень 1888 — січень 1889. Етап: Москва — Лами».

44 арк., 88 с. (158 × 102).

I, 8524.

2. [Збірник].

(1) Робітникові.

«Роби на других дні та ночі,
На хвилю праці не заспи...»

// «У карбовальному будинку,
Не розлетишся на шматки».
Рукоп. арк. 1.

«Пролісок. Твори Павла Граба», Львів, 1894, с. 5.

(2) Ш в а ч к а.

«Рученьки терпнуть, злипаються віченьки...
Боже, чи довго тягти?»
// «Як за роботою вільна неволенька,
Груди ураз дотика».

Рукоп. арк. 1.

«Пролісок», с. 5—6.

(3) К в і т к а (Посв. до Н. К. С.) *.

«Прощайся з ясною красою,
Бо вже заходять косарі...»
// «Ти все жива: благоухаєш
На кипарисному хресті».

Рукоп. арк. 1.

«Пролісок», с. 6—7.

(4) Д о с і я ч і в.

«Де ви, правди всенароднєї
Та братерства сіячі?»
// «Вороги над Руссю-ненею
Ізнущаються давно!»

Рукоп. арк. 1—1 зв.

«Пролісок», с. 7—8.

(5) Д о Н. К. С.

«Такої певної, святої,
Такої рідної, як ти...»
// «А раз зострінеш ненароком, —
Навіки долю озарить».

Рукоп. арк. 1 зв.

«Пролісок», с. 8.

(6) Д а й т е.

«Душно конать у знесилі...
Дайте повітря на миг...»
// «Думка об іншому мирі
Тільки зосталась жива».

* Надія Костянтинівна Сигида.

Рукоп. арк. 1 зв.

«Пролісок», с. 6.

(7) Д о д и т и н и.
«Тішся вволю; смійся, доки
Озаряє сміх уста...»
// «Ти гориш, а може згуба
І по тебе вже чухра».

Рукоп. арк. 1 зв. — 2.

«Пролісок», с. 9 (в опублікованому є незначні зміни).

(8) Д о б р а т а.
«Не зітхай так безнадійно,
Скорбних уст не замикай...»
// «І на чолі самосправи
Миру з'явиться нарід».

Рукоп. арк. 2.

«Пролісок», с. 10—11 (опубліковано під назвою «Надія»).

(9) Д о д р у г а.
«Не хились душею, друже,
Не ридай у самоті...»
// «Хмара темряви густої
Повисає над людьми».

Рукоп. арк. 2.

«Пролісок», с. 13 (опубліковано під назвою «На лист»).

(10) Н а д м о г и л о ю.
«І пекло мук, і крові море,
Якого може не знайду...»
// «Щоб крив та чиста пролилася,
Щоб месть убила душу ту!»

Рукоп. арк. 2—2 зв.

«Пролісок», с. 22.

(11) «К р а с н о п р и д о л и н і
Квітонька цвіла...»
// «Доки згине, наче
Квітонька ота!»

Рукоп. арк. 2 зв.

«Пролісок», с. 31.

(12) Д о Н . К . С .
«Навік минули вільні годи,
В далекий край припало йти...»

// «І знов душа почує сили,
Замаре серденько моє!»

Рукоп. арк. 2 зв.

«Пролісок», с. 27—28 (опубліковано під назвою «На пам'ять»).

(13) Мрія.

«Не знав я кращих радощ світа,
А от бажається про те...»

// «Ураз радить, ураз журитись,
І працювать, і вмерти з ним».

Рукоп. арк. 2 зв.

«Пролісок», с. 54.

(14) У сні.

«Сон міні снівся...

Вечір зрина...»

// «А за стіною
Вне зіма».

Рукоп. арк. 3.

«Пролісок», с. 16—18 (в опублікованому є деякі зміни).

(15) «Дружили ми, а пройдуть літа,
І може стрінемось не ті...»

// «Та не забудьмо почування,
Що нас едало до борні!»

Рукоп. арк. 3.

«Пролісок», с. 12 (опубліковано під назвою «Думка»).

(16) «В і й н а т а к р і в... О чоловіцтво хиже,
Не гідне навіть імени людей!»

// «Який базарь бездушної глупоти,
Який дрібний пануючий кумир!»

Рукоп. арк. 3—3 зв.

«Пролісок», с. 49 (опубліковано під назвою «Стогін»).

(17) До українців.

«Українці, браття милі,
Відгукніться, де ви е...»

// «Шлях любови та освіти
Нас навіки поєдна!»

Рукоп. арк. 3 зв.

«Пролісок», с. 12—13.

(18) До Н. К. С.

«Зранку в холодну могилу
Ти жертвою часу лягла...»

// «Що смерть над тобою запине
Отрутою повне жело...»

Рукоп. арк. 3 зв.

«Пролісок», с. 12.

(19) «Нудьга та стома... Серце гасне...

О, люба весно!.. де вона?»

// «До миру кличучи, щоб люде
Людей спішили роскувать».

Рукоп. арк. 3 зв.

«Пролісок», с. 33—34 (в опублікованому є значні зміни).

(20) В альбом.

«Доки сонця, доки світу,
Доки рясту, доки цвіту...»

// «Найщиріші поривання,
Душу — все тобі!»

Рукоп. арк. 3 зв. — 4.

«Пролісок», с. 58.

(21) «Ні словечка ні відкуди,

Хоть би голос хто подав...»

// «Вдячні богу, що весельця
Човник тихо донесли».

Рукоп. арк. 4.

«Пролісок», с. 88 (в опублікованому є деякі зміни).

(22) «Ти погасла, ясна зоре;

Всюде — туга, сум та мла...»

// «Більше нікому молитись,
Більше нікого любить».

Рукоп. арк. 4.

«З півночі. Твори Павла Граба», Львів, 1896, с. 22—23.

(23) Козакові.

«Не хились додолу, зраджений козаче,
Про лиху пригоду навіки забудь...»

// «Глянь лиш, як слабого знищено спроміжним...
Там твоя турбота, там твоя журба».

Рукоп. арк. 4.

«Пролісок», с. 53—54.

(24) Д о Н. К. С.

«Друже коханий, сестронько-раю!
Життя здається сумом без краю...»

// «Щоб певним братом, сестронько-раю,
З тобою стрітись в іншому краю!»

Рукоп. арк. 4—4 зв.

«Пролісок», с. 50—51 (опубліковано під назвою «До сестроньки»).

(25) Б л а г а н н я.

«Над усім обладу маеш;
Вчуй же стогін, прихились...»

// «Розлетяться людські чвари,
Вчувши голос, дужий твій!»

Рукоп. арк. 4 зв.

«Пролісок», с. 32 (в опублікованому є незначні зміни).

(26) Д о б а н д у р и.

«Не голосна ти, вбога бандуро,
Подруго люба тюрми!»

// «Треба б поперед — нам обійняти
Ціну народних послуг!»

Рукоп. арк. 4 зв.

«Пролісок», с. 33.

(27) Д о...

«Мов ангела тебе я стрінув
В тюрмі, — так доля розлуча...»

// «І тихе полум'я любови
Самому до-віку нести».

Рукоп. арк. 4 зв.

«Пролісок», с. 69 (опубліковано з деякими змінами).

Збірник має 27 пронумерованих віршів, частина яких («Робітникові», «Швачка» та ін.) була написана ще в ізюмській тюрмі. На першій сторінці збоку напис рукою Б. Грінченка: «Автограф Павла Граба Б. Г.».

[1890—1893, Вілюйськ].

4 арк., 8 с. (213 × 130).

I, 7397.

3. [Збірник перекладів та переробок П. А. Грабовського з творів Роберта Бернса].

(1) Хома Баглай. Поема.

«Мынув обид. Росходяться базар;

Пустіючы, стыхае торговыця...»

// «...А заруба на памятку в уми,

Що склалося з кобылою Хоми!»

Рукоп. арк. 1—3.

«Хома Баглай. Поема. Звіршував П. Грабовський». Чернігів, 1898, 11 с. (є незначні різночитання, допущені при друкуванні Б. Грінченком з дозволу автора).

(2) Писня.

«Засміялось сонце

Усмихом весны...»

// «А вночи вин засне —

Задрима й вона».

Рукоп. арк. 4.

(3) Кохани.

«Пусты в хату мене, пусты, пташко моя,

Прыголуб, як колысь, видчыны!»

// «Повалылась як крыж коло його на сніг:

Дви души пересталы враз жыть».

Рукоп. арк. 4 зв.

(4) «Колы б мы так дуже палко,

Колы б мы так слипо дуже...»

// «Наши груды б до могылы

Не щемилы — не болилы!»

Рукоп. арк. 5.

(5) «Ой, иване, моя втихо,

Друже мій Иване!»

// «Та одын другого в свити

По-вик не покынем!»

Рукоп. арк. 5.

(6) «Власну маю я дружыну

И никому не продам...»

// «То й мині про всіх байдуже —

Не поможеш слизьмы им!»

Рукоп. арк. 5 зв.

(7) До...

«В поли, чы дома, удень, чы вночи...

Все я про тебе гадаю...»

// «Серце мое, важкым лыхом прыбыте,
Буде прыхыльным до тебе, мій квите!»

Рукоп. арк. 6.

(8) Боязка дивчына.

«Я без ненькы ни до кого,

Я без неньки всих боюсь...»

// «Я за неньку захылюсь,
Коло ненькы мини краще!»

Рукоп. арк. 6 зв.

(9) Лыха доля.

«Я не знав — яки ти слёзы,

Був соби раденькый...»

// «Збылы бури та морозы
Цвит мій зелененький!»

Рукоп. арк. 7.

(10) На горищи.

«Не журюсь, жывучы,

Меньше лыха, чы бильш...»

// «Скажы ж, доле, по що
Ты згынаеш мене?»

Рукоп. арк. 7 зв.

(11) «Болыть серце мое. Слёзы льются з очей;
Я не чую давно голублывых ричей...»

// «Там, в хатынці, вона край воды пожива,
Свитом нудыть, як я, слизьмы муку злыва».

Рукоп. арк. 8.

(12) «Важко б'ється серце,

Плаче що-годыны...»

// «Там, кленучы долю,
Сырою й згину!»

Рукоп. арк. 8—8 зв.

«Радянська література», К., 1939, № 10, с. 95—98.

Біловий автограф. В кінці рукопису є приписка П. Грабовського з приводу друкування поеми «Хома Баглай» та про вірш Костомарова «До славян», який

приписували Шевченкові. На обгортці рукою Б. Грінченка написано: «П. Граб. Переклади з Роберта Бернса. Б. Грінченко». Рукопис був надісланий Грабовським Б. Грінченкові.

[1897, Якутськ].

9 арк., 17 с. (209 × 131).

I, 7398.

4. Кобза. Вирши П. Граба. Спиви и переспиви. [Збірник] *.

(1) З а с п и в.

«Мало жыв я, та чымало

Поблукав по свиту...»

// «И зрывалысь тыхо з кобзы

Нерозважни гуку».

Рукоп. арк. 1 зв.

«Кобза. Спиви и переспиви П. Граба», Чернігів, 1898, с. 3—4.

(2) Ш в а ч к а.

«Рученькы терпнуть, злыпаються виченькы...

Боже, чы довго тягты?»

// «Як за роботою вильна неволенька

Груды що-раз дотыка».

Рукоп. арк. 2.

«Пролісок», с. 5—6.

(3) К в и т к а.

«Прощайся з ясною красою,

Бо вже заходять косари...»

// «Ты все жыва: благоухаеш

На кыпарысному хрести!»

Рукоп. арк. 2—2 зв.

«Пролісок», с. 6—7 (в друкованому до заголовка додано: «До Н. К. С.»).

(4) «Р о з п у к а к р а е

Серце на дни...»

// «Зиронька з неба

На все нима!»

Рукоп. арк. 2 зв.

«Кобза», с. 5.

* Збірник має 132 вірші.

(5) «Ишла дивчына з козаченьком, —
Де те лыхо в ката?»

// «Бъе черныченька поклоны,
Вязень мре в кайданах».

Рукоп. арк. 2 зв. — 3.

«Кобаа», с. 5—6.

(6) Доля.

«Вси жыта грозою збыло,
Полягла трава...»

// «И зитхнем мы, збувшысь горя,
Повнымы грудьмы!»

Рукоп. арк. 3.

«Пролісок», с. 10.

(7) Могыла.

«Вильный степ, в степу могыла,
Верба нызько розпустыла...»

// «А дружына на чужыну
З ворогом пишла».

Рукоп. арк. 3—3 зв.

«Кобза», с. 6—7.

(8) До.

«Що ни хвылыну,
Скутый журбою...»

// «Тебе немає,
Тебе не буде!»

Рукоп. арк. 3 зв. — 4.

«Пролісок», с. 22—23.

(9) Зустріч. (Переспів) [з Петефі].

«Повертався я з чужыны,
Гадав всю дорогу...»

// «И забув я в ту хвылыну
Все, що мав сказаты».

Рукоп. арк. 4—4 зв.

«Доля. Переспіви Павла Граба», Львів, 1897, с. 74.

(10) «Бурно встали хвыли,
Видусиль течуть...»

// «Проклята година
От и ту взяла!»

Рукоп. арк. 4 зв.

«Пролісок», с. 25 (опубліковано під назвою «Мара»).

(11) Соловейко.

«Мов кайданнык, в тисній клітці
Соловейко нудьгував...»

«Заспивав бы, так темныця»

Гирше смерти для спивця».

Рукоп. арк. 4 зв. — 5.

«Кобза», с. 9.

(12) Сон.

«Украина прыснылась мині,
Я прокынувсь, намучывшысь дуже...»

// «Чорнобрыва жоржыну лама...»

Та мени не полекшало, друже!»

Рукоп. арк. 5 — 5 зв.

«Кобза», с. 9—10.

(13) «Гаряче душа моылась,
Лыхом вражена новым...»

// «Чы надовго? Де ты, зоре?»

Боже... Хмара выплыва!..»

Рукоп. арк. 5 зв.

«Пролісок», с. 29.

(14) Співець. Переспив [з Чавчавадзе].

«Не гулящому на втиху,

Як та пташка серед гаю...»

// «Тым співаю, кому треба

Хоть часамы маринь красных».

Рукоп. арк. 5 зв. — 6.

«Доля», с. 63—64.

(15) По морю.

«Чымало лит по морю,

У тьми нимій...»

// «Загын пловцевы зыче

Без вороття».

Рукоп. арк. 6 зв.

«Кобза», с. 12 (раніше було опубліковано з деякими змінами в збірці «Пролісок», с. 10).

(16) «Красно пры долини
Квитонька цвила...»
// «Доки згыне, наче
Квитонька ота!»

Рукоп. арк. 6 зв. — 7.

«Пролісок», с. 31.

(17) До пташки.
«Не выпивуй про те, пташко,
Що навик пройшло...»
// «Не нагадуй безталання,
Не спивай писень!»

Рукоп. арк. 7 — 7 зв.

«Кобза», с. 13.

(18) Щаслыва людина.
«Кругом щаслыва ты людина:
Не залякаєшся грозы...»
// «Дай тильки бог — того покою
Никому на свити не знать!»

Рукоп. арк. 7 зв.

«Пролісок», с. 45.

(19) Над морем.
«Гай заворожено, лыст не тремтыть;
Море, осриблене мисяцем, спыть...»
// «Все, що я втратив, все знов виддає
Чар сіи тихой ночі».

Рукоп. арк. 7 зв. — 8.

«Кобза», с. 14.

(20) До соловейка.
«Розтьохкався соловейко
На калыноньци...»
// «Та не знає дати рады
Сыротыноньци».

Рукоп. арк. 8—8 зв.

«Пролісок», с. 41—42.

(21) «Повій, витре, згромадь хмары,
Страшну бурю пиднимы...»
// «Враз оплате людське горе,
Змыйте туги свитови!»

[Переклад з Шеллі].

Рукоп. арк. 8 зв.

«Доля», с. 32.

(22) До сестроньки.

«Друже коханий, сестронько-раю!
Жыття здається сумом без краю».

// «Щоб певним братом, сестронько-раю,
Тебе зостринуть* в іншому краю!»

Рукоп. арк. 9.

«Пролісок», с. 50—51.

(23) Розлука.

«Не вертайся — оставайся
За горами, за морями...»

// «Все забудьмо — ними будьмо,
Обливаючись сльозами!»

Рукоп. арк. 9—9 зв.

«Кобза», с. 16—17.

(24) «Доки сонця, доки свиту,

Доки рясту, доки цвиту...»

// «Найщыриши порывання,
Душу, — все тобі!»

Рукоп. арк. 9 зв.

«Пролісок», с. 58.

(25) Без шляху.

«Дош та буря; вечир гасне.
Треба йти, але куды?»

// «Як кризь вербы зорыть часом
З неба зиронька ясна».

Рукоп. арк. 10.

«Кобза», с. 17—18.

(26) Молытва. Переспив [з Вордсворта].

«Прощавай, бо молытыся час;
Але ось тобі мій заповіт...»

// «Як дыхання одно свитове,
Ни до кого не бувшы врагом».

* «Тебе зостринуть» написано замість закресленого «З тобою стритысь»

Рукоп. арк. 10—10 зв.

«Доля», с. 26.

(27) «Щедрий боже, що до вбогих
Простягаєш свої руки...»

// «В кінець груди наболили...

Кынь хоть проминь свого свитла!»

Рукоп. арк. 10 зв.

«Кобза», с. 18—19.

(28) Козакови.

«Не хылысь додолу, зраджений козаче,

Про лыху прыгоду навикы забудь...»

// «Глянь лыш, як слабого зныщено спромижным:

Там твоя турбота, там твоя журба!»

Рукоп. арк. 10 зв. — 11.

«Пролісок», с. 53—54.

(29) «Геть щоденни близьесеньки цили,
Подамося в далеки край!»

// «Не розкryються ясни * околы

Чаривнычого краю того!»

[Переклад з Катюль-Мендеса].

Рукоп. арк. 11—11 зв.

«Доля», с. 46.

(30) «Душею я вчора виджыв,
Прокынувсь вид мук, а сьогодни?»

// «Я чуюсь, як перш видчувавсь,

Стою без надій край безодни!»

Рукоп. арк. 11 зв.

«З півночи», с. 46

(31) Днипр.

«Лютує Днипр. Ревучы

Валы що-раз встають...»

// «Нема йому дороги;

Горою йдуть валы».

Рукоп. арк. 12.

«Кобза», с. 21.

* «Ясни» написано замість закресленого слова «Свитли».

(32) «Людина есьм... Де взять такои вдачи,
Щоб прымхы вси украй * перемогты?»

// «Простить мене, о мученыкы-мерци;
Простить мене о страдныкы жыви!»

Рукоп. арк. 12—12 зв.

«Кобза», с. 22 (інший варіант опублікований в збірці «Пролісок», с. 44).

(33) Стогин.

«Війна та кров... О, чоловіцтво хыже!
Не гидне ты, щоб зватися людьмы!»

// «Гыдкый базарь кругом заметушывся,
А над усым — из дрибязкив кумыр!»

Рукоп. арк. 13.

«Кобза», с. 23 (інший варіант опублікований в збірці «Пролісок», с. 49).

(34) «Миж горами проминь гасне...

В даль летять думкы мои...»

// «Все до тебе, люба втихо,
Все до тебе одніи!»

Рукоп. арк. 13—13 зв.

«Кобза», с. 23—24.

(35) Хымера.

«На хвылю б тилькы збутысь тугы,
З чужыны глянуты на свит...»

// «Що-дня до праці марно рватысь,
Души коханої не здриты!»

Рукоп. арк. 13 зв.

«Пролісок», с. 56

(36) На сели.

«Соломъяна стриха, убоги виконця,
Оплетени з улыци хмелем...»

// «Душа про те велыч якусь видчуває:
Все ридне їй тут, все їй гарне».

Рукоп. арк. 14—14 зв.

«Кобза», с. 24—25.

* «Украй» написано замість закресленого слова «вконець».

(37) Розвага.

«Пада сніг, степы вкрывае;

Хуга б'е в мое вікно...»

// «Сыл здобуде думка скута,

Загартується душа!»

В рукопісі закреслена строфа, яка не надрукована.

Рукоп. арк. 14 зв. — 15.

«Кобза», с. 25—26 (інший варіант опублікований в збірці «Пролісок», с. 55—56).

(38) Дочка до матери. Переспив [з Ф. Гіменса].

«Тиш мене: занедужала я,

На хвылынку не знаю спокою...»

// «Світла молодість даром пропала...

Колышы мене, ненько моя!»

Рукоп. арк. 15.

«Доля», с. 31—32.

(39) «Процвітала рожа

Супроты вікна...»

// «Пивнич безвидрадна

Мотлошыть думкы».

Рукоп. арк. 15—15 зв.

«Пролісок», с. 80—81 (опубліковано під назвою «3 елегій»).

(40) Бабуся. Переспив [з Шаміссо].

«Не складае рук бабуся,

Сорочки пере весь вик...»

// «Щоб так ясно позыраты

На могыльне полотно».

Рукоп. арк. 15 зв. — 16.

«Доля», с. 51—52 (опубліковано під назвою «Прачка»).

(41) «Над ставком у темну воду

Зпид ялыны ты дывылася...»

// «Де в води зиркы горять...

Там мы будем розмовлять».

[Переклад з Вергелянда].

Рукоп. арк. 16 зв. — 17.

«Доля», с. 115—116.

(42) Весною.

«Прокыдалось усе та цвило навкругы;

Сыній пролісок вывся зпид снігу...»

// «А голубка моя... из могылы вона,
Жыттям змучена вся уставала».

Рукоп. арк. 17.

«Кобза», с. 30.

(43) Б у р я.

«Страшно буря завывае,
Поборотысь выклыка...»

// «Зоря сясє золота;

Он — де бериг, он — мета!»

Рукоп. арк. 17 зв.

«Кобза», с. 30—31.

(44) П р о к ы д.

«Мини снылась ридна хата,
Я в садку видпочывав...»

// «И кутка не мала в свити
Голова стара моя».

Рукоп. арк. 17 зв. — 18.

«Кобза», с. 31—32.

(45) В с а м о т и.

«Ни словечка не диждатысь*!..
Тяжко мерты в чужыни...»

// «Щоб корыстным статьи люду...
Не справдылысь думы ти!»

Рукоп. арк. 18 зв.

«Кобза», с. 32—33

(46) «На вершыни лис чорніе;

Я плыву, блыщыть вода...»

// «Писля чарив сеи ночи

Не бажав бы никуды».

Цей вірш закреслено олівцем, напевно, внаслідок цього він не був вміщений до збірки «Кобза».

Рукоп. арк. 18 зв.

(47) С п и в ц е в и. Переслив [з Роберта Прутца].

«Сій сиваче, в людськи груди
Правды вичной зерно...»

* «Не диждатысь» написано замість закресленого «ни видкуды».

// «Всым дилысь, чого вдилыла
Тоби доля з щедрых рук!»
Рукоп. арк. 19—19 зв.
«Доля», с. 49—50 (опубліковано під назвою «Поетові»).

(48) «Важко конать у знесыли...
Дайте повітря на мыть...»
// «Думка об иньшому мыри
Тилькы й осталась жыва!»
Рукоп. арк. 19 зв.
«Кобза», с. 34.

(49) «З гир побиглы тини,
Обляглы ставки...»
// «Що знайшов спочывок,
Що вернувсь назад».
[Переклад з Ріккерта].
Рукоп. арк. 20.
«Доля», с. 54.

(50) «Знову сонце, зелень, квіты,
Пташечкы с писнямы...»
// «Чом же ты не маеш доли,
Не цвितеш, мій краю?»
Переспив [з Чавчавадзе].
Рукоп. арк. 20—20 зв.
«Доля», с. 64.

(51) «Летыть пташка кризь лисочок,
Тьохка помиж гильмы...»
// «Перед мене все сміється
Твій выдочок мылый».
Рукоп. арк. 20 зв.
«Доля», с. 76—77 (опубліковано під назвою «Естонська пісня»).

(52) «Ти шся вволю; смійся, докы
Осявае смих уста...»
// «Бо вже може лыха згуба
И по тебе десь чухра».
Рукоп. арк. 20 зв. — 21.
«Пролісок», с. 9 (опубліковано під назвою «До дитини»),

(53) «О, як серцем я хвораю,
Рану глибоко ношу...»
// «Хай дятя твое боляще
Уколыхане засне!»

Рукоп. арк. 21—21 зв.

«Кобза», с. 37.

(54) У сн и.
«Сон мин и сн ився...
Вечир зрына...»
// «А за стиною
Вые зима».

Рукоп. арк. 21 зв. — 22 зв.

«Пролісок», с. 16—18.

(55) «Лежу мертвий — навхрест руки —
Пид могильным полотном...»
// «Колы з горя навик згын ув,
То вид щастя не вмирать».

[Переклад з Ореструпа].

Рукоп. арк. 22 зв.

«Доля», с. 114—115.

(56) «Куды подинусь я з нудьгою,
Куды подамся вид журбы...»
// «Чым серце змучене загою?
Що хочеш, кажуть, те й робы!»

Рукоп. арк. 23.

«Кобза», с. 39—40 (інший варіант опублікований в збірці
«З півночи», с. 21—22).

(57) «Дни безслидно минають за днями,
Рик за роком кудысь уплыва...»
// «Де подитысь вид кривды земной?»
Хиба в неби? Так крыл не стае!»

[Переклад з Б. Козлова].

Рукоп. арк. 23—23 зв.

«Доля», с. 107.

(58) «О, ни, дивчыно, не тикай!
Не завдавай важкой* муки...»

* «Важкой» написано замість закресленого слова «новон».

//«Але единого прошу я:
Дивчыно-пташко, не тикай!»

Рукоп. арк. 23 зв.

«Доля», с. 108.

(59) «Правый боже! Владу маеш
Над усым... Так прыхылысь...»
// «Щоб загыблы людськи чвары,
Вчувшы голос дужый твій!»

Рукоп. арк. 23 зв.—24.

«Кобза», с. 41 (інший варіант був надрукований під назвою
«Благання» в збірці «Пролісок», с. 32).

(60) «Не журыся, друже ревный,
Що такий став день наш темный...»
// «Пес загавка тай затыхне...
Бо се — перед свитом!»

[Переклад з Минського].

Рукоп. арк. 24—24 зв.

«Доля», с. 110—111.

(61) Вночи.

«Нич пануе непроглядна,
Тьма усе заволика...»
// «Що кризь хмары, ясна зирко,
Сяеш ты у вышыни».

Рукоп. арк. 24 зв.—25.

«Пролісок», с. 36—37.

(62) «Годи, друже, розмовляты;
Годи, друже, нам зитхаты...»
// «Що ты плачеш, що ты в гори,
Квитонько моя!»

Рукоп. арк. 25.

«Кобза», с. 43.

(63) «Я так страшно змучывсь, так увесь
погнувся.

Пид ярмом — вагою пережытых лит...»
// «И здається часом, нібы круком в очи
Смерть мини сміється, зазыра сама».

Рукоп. арк. 25—25 зв.

«Кобза», с. 44.

(64) Людське життя.

«На що його мати на свит породила?
Хиба щоб наплакавсь та взяла могыла?»

// «Що обрыдла згодом, як усе на свити,
И пишов, нетяга, в сыру землю гныты».

Рукоп. арк. 25 зв. — 26.

«Кобза», с. 44—45.

(65) Журба.

«Засмутылась, похылылась
Молода верба...»

// «Так серденько то стыхае,
То ще гириш щемыть».

Рукоп. арк. 26—26 зв.

«З півночи», с. 11—12.

(66) «Смієшся ты, але спытатысь треба:

Ты с кого так смієшся и за що?»

// «Смієшся ты з важкого горювання,
Тоби смишне воно?»

Рукоп. арк. 26 зв. — 27.

«Кобза», с. 46—47.

(67) Веснянка.

«Зійшли сныгы, шумыть вода,
Весною повива...»

// «Ховае зверхня ця краса
Смердючи болячкы».

Рукоп. арк. 27 — 27 зв.

«З півночи», с. 5.

(68) «Чымало день
Думок наклыче...»

// «Не йдуть лыхи
Ти злыдни з хаты!»

Рукоп. арк. 27 зв.

«Кобза», с. 48.

(69) «Годи нудытысь, складаючы руки;

Клыче робитныкы в ридна земля...»

// «Бо як погасне зовсим наша зоря,
На що нам ждаты, чого?»

Рукоп. арк. 27 зв. — 28.

«Зоря», Львів, 1895, річник XVI, с. 146 (опубліковано в циклі під назвою «З весняних пісень»).

(70) «З а с я л о с о н ц е з л а с к о ю
И в ж е — в и д п о ч ы в а...»
// «Не згынеш ты під хмарами,
Коханий краю мій!»

Рукоп. арк. 28.

«Кобза», с. 48—49.

(71) «Я с а м * п и д л ы п о ю с ы ж у,
Журби нема кінця...»
// «Щоб хвили быстрого струмця
Десь кинули на дно».

Рукоп. арк. 28—28 зв.

«Кобза», с. 49.

(72) С ы р о т ы.

«Дитки маленьки клыкалы маму:
— Вставай голубко, нене кохана...»
// «Побижать дитки из хаты в клюню:
— На кого кинув ты нас, татуню?»

Рукоп. арк. 28 зв. — 29.

«Кобза», с. 49—51 (інший варіант опублікований в збірці «З півночи», с. 10—11).

(73) «В ы й ш л а з х а т ы с т а р а м а т ы,
З м а т и р ь ю д ы т ы н а...»
// «А матуся все дывылась
Та ковтала слюзы...»

Рукоп. арк. 29—29 зв.

«Кобза», с. 51.

(74) «Н е ж а р т у й т е т а к з и м н о ю,
Очи мои виченьки...»
// «Не рвить серця так думками,
Мыли та гарнесеньки!»

Рукоп. арк. 30.

«Кобза», с. 52.

* «Я сам» написано замість закресленого слова «один».

(75) «Ты погасла, ясна зоре!
Став я мовчки, загадався...»
// «Як нема кому молытысь,
Як нема кого любыты!»

Рукоп. арк. 30—30 зв.

«З півночи», с. 22—23.

(76) «Мое серце знов тяжко щемить,
Бо нема чого вбогому ждаты...»
// «На твоєму, голубко, выду
Слиз пекучых без того доволи».

Рукоп. арк. 30 зв.

«З півночи», с. 46—47.

(77) Дидусевы гадкы.
«На двори лютує стужа...
Дайте дух перевесты...»
// «В очах — полум'я гаряче,
В думци — свичка та дрова».

Рукоп. арк. 31 — 31 зв.

«Кобза», с. 53—54.

(78) «Мои писни малесеньки
Витерцем вечирным тхнуть...»
// «Жартовлыви, буйнесеньки,
Як сердечни почуття».

[Переклад з Гейдука].

Рукоп. арк. 31 зв.

«Доля», с. 84.

(79) «Весь огорнутый журбою,
Безнадійно плакав я...»
// «Вдруге серце наболіє,
Встане мариння сумне».

Рукоп. арк. 31 зв. — 32.

«З півночи», с. 56.

(80) Росы. Переспив [з М. Конопницької].
«Годи вам, холодни росы,
Выпадаты...»
// «Хиба землю спалыш, боже,
Всю на свити!»

Рукоп. арк. 32—32 зв.

«Доля», с. 86—87.

(81) «Я тямлю — так пыльно
Глубокий мій зир».

// «Я виплакав их серед ночі без сна
По мый мой чаривныци».

[Переклад з Давидова].

Рукоп. арк. 32 зв.

«З півночі», с. 101—102.

(82) «Угамуйсь, мое серце безщасне!
Не допоможуть нам сльози дрибни».

// «Схаменысь та поглянь кругом себе.
И безглуздых байок не плеты!»

Рукоп. арк. 33.

«Кобза», с. 56—57 (інший варіант опублікований в «Літературно-науковому вістнику», 1898, т. I, кн. I, с. 82).

(83) «Зимою кризь мерзле вконце
Дивчына журлыво шептала...»

// «Голубци — квиткы та кохання,
Нетязи — квиткы та могыла».

[Переклад з Минаева].

Рукоп. арк. 33 — 33 зв.

«З півночі», с. 102.

(84) «Тяжко, гирко вызыраты
З самотной хаты...»

// «Як ни сумно, як ни трудно,
Треба потураты!»

Рукоп. арк. 33 зв. — 34.

«З півночі», с. 55—56.

(85) «Не зумію горя
Вымовыть словамы...»

// «Так журлыво писню
Ридну заспываю».

Рукоп. арк. 34.

«Кобза», с. 58.

(86) «Розійдисься, журни мысли,
Не туманьте мого чола!»

// «Хочу бытысь, хочу стерты
З свого выду уси смугы».

Рукоп. арк. 34 — 34 зв.

«З півночі», с. 47—48.

(87) «В гори небо, в низу море;
Туга давить через край...»
// «...Поцилунки мои щыри...
Колы хочете втопыты!»

Рукоп. арк. 34 зв. — 35.

«Кобза», с. 59—60.

(88) «Позростала всюды рута,
Позростала скризь отрута...»
// «Що десь дилось, що десь бродыть, —
День из хмары не выходыть».

Рукоп. арк. 35.

«Кобза», с. 60.

(89) Середночи.

«З вечера дощ лье, потокамы хлынучы;
Витер завыв, по выду так и бье...»
// «А матери... Кожна б рада — радесенька
Швыдче дочку засторчить».

Рукоп. арк. 35—37.

«Кобза», с. 61—63.

(90) Золото.

«Золото, золото, вславлене по свиту!
Все продасы ти все купыш без розпыту».
// «Згынь же, брехлыве, злочынств усих джерело;
Згынь, щоб зрадливо нас бильш не хымерыло!»

Рукоп. арк. 37 — 37 зв.

«Кобза», с. 64.

(91) «До свого горя зачыны дверци,
Бо колы слезы польлються в тебе...»
// «Самотне сердце з болю тяжкого
Не перестане до вику плакать».

Рукоп. арк. 37 зв. — 38.

«Кобза», с. 65 (варіант під назвою «В хоробі» опублікований в збірці «З півночи», с. 16—18).

(92) «Ты чого так забылося важко,
Нерозсудлыве сердце мое?»
// «Або згнуты вид лютой скруты
Одуриты навик в самоти!»

Рукоп. арк. 38 — 38 зв.

«Кобза», с. 65—66 (варіант опублікований в збірці «З півночі», с. 35—36).

(93) В е р б а.

«Ходыть витер, ходыть буйный,
По полю гуляе...»

// «Выростаеш без привиту,
У нещасній доли».

Рукоп. арк. 38 зв. — 39.

«Кобза», с. 66—67.

(94) «Н е б а г а ц ь к о ж ы в у в с в и т и,
А вже знаю горе...»

// «Пошукав бы и я квитки,
Так де процвітає?»

Рукоп. арк. 39 зв.

«Кобза», с. 67.

(95) Д и в ч ы н а в т у з н .

«Плаче дивчына,
Слизонькы лъле...»

// «Де ты, коханий,
Серце мое?»

Рукоп. арк. 39—40 зв.

«Кобза», с. 68—69 (опубліковано в скороченому вигляді).

(96) «Н е з г ы н а й с ь, у г а м у й с в о е г о р е;

Знай; надіи твої чаривні...»

// «Ты заблысла, сподівана зоре;
Знов воскресли ви, сні золоті!»

Рукоп. арк. 41.

«З півночі», с. 12—13.

(97) «Н е с у м у й, щ о в р о д а

Опадає з лычка...»

// «Що мынає хмарно
Молодисть пропадає».

Рукоп. арк. 41 зв.

«Кобза», с. 70—71 (повніше надруковано в збірці «З півночі», с. 13—14).

(98) «Тяжко дыхати... В голови нема
Ани одной думы ясної...»

// «А недоля гне мене гириш ярма;
Мру без тебе я, зори красної!»

Рукоп. арк. 41 зв. — 42.

«Кобза», с. 71 (повніше опубліковано в збірці «З півночі»,
с. 18—19).

(99) Свитає.

«Давно півнич вже минула...
Я прокынувся у сні...»

// «Вин загляне в надра темні,
Скарбы вкаже потаемні».

Рукоп. арк. 42—42 зв.

«Кобза», с. 71—72.

(100) «Тяжко на сим свити
Жыты сыротыні...»

// «Знызу — люте горе,
Зверху — чорні хмары».

Рукоп. арк. 42 зв.

«Кобза», с. 73.

(101) Нетяга

«Впав нетяга край могылы,
На колина став...»

// «Поки зовсим не прыбуду...
И тотяг* в степы».

Рукоп. арк. 43.

«Кобза», с. 73.

(102) «Дивчынонько кароока!
Гей, промов — скажы мині...»

// «Зовсим втраты в дни весели,
За тобою все тужу».

Рукоп. арк. 43—43 зв.

«Кобза», с. 74.

(103) Батькивська рада.

«Цытьте, диткы; цытьте, любі:
Не дай боже — хто пидслуха...»

* Чит. «потяг».

// «Бо що вдіеш без порады?
Тилькы... майте осторогу...
Тыхше бога рады!»

Рукоп. арк. 43 зв. — 44.

«Кобза», с. 74—75.

(104) М а н д р и в е ц ь.

«Сыжу я в чужыни та марю тыхенько:
Чы знов тебе вбачу, Україно-ненько...»

// «Чы знов ридну землю в сльозах поцилую,
Чы вик протыняюсь, одын промандрую?»

Рукоп. арк. 44—44 зв.

«Кобза», с. 75—76.

(105) «М и н и с н ы л о с ь, щ о я м у копаю,
На двори звечерило давно...»

// «Сам упавшы в порожню могылу,
Наче труп захоломый лежав».

Рукоп. арк. 44 зв.

«Кобза», с. 76.

(106) «З м о р д о в а н ы й г о р е м, я довго хворав,
Без воли, без доли, — з одчаю вмирав...»

// «А серце, як здавна, туды все тягло,
Де простир и воля, блакить и тепло!»

Рукоп. арк. 45.

«Кобза», с. 76—77.

(107) «В о с к р е с Х р ы с т о с, прынявши муки
Вид іудейських кныгарив...»

// «А люды (бо звичайно — люды)
Хоч зараз распъялы б Хрыста».

Рукоп. арк. 45 зв.

«Кобза», с. 77.

(108) М а л ю н о к.

«Все — и постать, и убрання,
И словечко завжди влад...»

// «Тилькы в серци — пусто, пусто, —
Хоть бы думонька одна!»

Рукоп. арк. 45 зв.

«Кобза», с. 78 (варіант опублікований в журналі «Зоря», Львів,
1890, річник XI, с. 322).

- (109) «Дывовыжатай нуднисинька:
Невелычка часом писенька...»
// «Що нижниш вид струн тонесеньких,
Вьявляється душа».

Рукоп. арк. 46.

«Кобза», с. 78.

- (110) Над морем.
«Тры рыбалки на нич в море поплывлы,
Чы не розживуться — спробуваты щастя...»
// «Всих на кладовыще згодом понесуть...
А море бушуе — не спыныты моря».

Рукоп. арк. 46—46 зв.

«Кобза», с. 78—79.

- (111) Ридный край.
«Дома все тебе дратуе,
Порошынка дошкуля...»
// «Тилькы жаль за ридным краем
Серед люду не вмира».

Рукоп. арк. 46 зв. — 47 зв.

«Кобза», с. 79—81.

- (112) «Не розцвившы, квити зжовклы,
Ясный промись сонця згас...»
// «Тилькы голос з України
Мою тугу розважа».

Рукоп. арк. 47 зв. — 48.

«Літературно-науковий вістник», 1898, т. I, кн. I, с. 81.

- (113) Закохани.
«Рик вонь любылысь — навик розлучылысь;
Згынуло все разом, чым серденька былысь».
// «Дивчыни могылку квитами убрали,
А козацьки кости витры розмахалы».

Рукоп. арк. 48 зв.

«Кобза», с. 82—83.

- (114) «Хто про все те вида,
Хто про те згадае...»
// «Та нихто не знае,
Як нетяга плаче».

Рукоп. арк. 48 зв.

«Кобза», с. 83.

- (115) «Я на небо позыраю —
Сумно блымають зиркы...»
// «Що лыхи мечи та рала
На серпы перекуе!..»

Рукоп. арк. 48 зв. — 49.

«Кобза», с. 83—84.

- (116) «Ридный краю! Чы забуду
Я святы слова оци?..»
// «Усмихнысь нам кризь виконце,
Дай тепла побильше всим!»

Рукоп. арк. 49 — 49 зв.

«Кобза», с. 84.

- (117) «Як умру — то не згрибайте
Земли нади мною...»
// «Нади мною — сыротою
Ныщечком поплаче».

Рукоп. арк. 49 зв.

«Кобза», с. 85.

- (118) «Бувають темни дни розпукы:
Ничого серце не бажа...»
// «Хресту велького стражданя
Души твоеи помолюсь!»

Рукоп. арк. 50.

«Пролісок», с. 37—38 (опубліковано під назвою «До мучениці»).

- (119) «Гей же, любый наш спиваче!
Ты скажы нам, заспивай...»
// «Щоб тебе нам зрозумиты,
Щоб назвать тебе спивцем».

Рукоп. арк. 50—50 зв.

«Кобза», с. 86.

- (120) «О дьнокый, весь недужый,
В тузи я понык чолом...»
// «То — жиноча найнижниша,
Найчаруюча душа».

Рукоп. арк. 50 зв. — 51.

«Кобза», с. 87.

(121) Хмары.

«Летить, хмары, в край пивденный,
Там у мене ридна хата...»

// «Як сумую з безталання,
Як за нымы умираю!»

Рукоп. арк. 51—51 зв.

«Кобза», с. 87—88.

(122) «Колы часом бенкет на всю губу товсту
Ты справляеш, — про тых спогадай...»

// «Що им сонця бува — и того не стае...
Видкиля бильш порады им ждаты?»

Рукоп. арк. 51 зв. — 52.

«Кобза», с. 88—89 (вариант опублікований в збірці «Пролісок»,
с. 52—53).

(123) «Як ластивкы ждуть витру над водою,
Пиднявши крыла, щоб летиты в ирій...»

// «Де хвыли з лютым ревом розсыпалысь,
Неначе все хотилы затопыты».

Рукоп. арк. 52.

(124) На добра-нич!

«На добра-нич всим вам на нич!
Божый день погас».

// «Зжене з лижка важка праця, —
Кинець любым снам!»

Рукоп. арк. 52—52 зв.

«Кобза», с. 89—90.

(125) «Не вам мій спив, уквичани герои
Кривавих справ та братовбійчых війн!»

// «Окрыють их колысь винкы немручи,
Замовкне глум ворожои хулы!»

Рукоп. арк. 52 зв. — 53.

«Пролісок», с. 92—93 (опубліковано під назвою «Справжні
герої»).

(126) Спивцеве нарикання.

«Не спивається мини,
Бо про що спиваты?»

// «А з ным вкупи и святе
Почуття болиння».

Рукоп. арк. 53—53 зв.

«Кобза», с. 91.

- (127) «Я не співець чудовної природи
З холодною байдужістю іи...»
// «Их не заспать: у серця видгомони
Озветься свит* с турботами всима!»

Рукоп. арк. 53 зв. — 54.

«Кобза», с. 91—92 (варіант надрукований в збірнику «Пролісок», с. 89).

- (128) «Я к побачу я квити пахучи,
Мое серденько враз защемиць...»
// «Бо я плачу, як стануть летити,
Спогадавши недолю свою».

Рукоп. арк. 54.

«Кобза», с. 92—93.

- (129) «Не зитхай, моя дивчино,
Скорбних уст не замикай...»
// «И мынется сум недоли,
Звеселишають думки».

Рукоп. арк. 54 зв.

«Кобза», с. 93.

(130) До Н...

- «Такои певной, святой,
Такои ридной, як ты...»
// «А як зостринеш ненароком,
Навики долю озарыть!»

Рукоп. арк. 54 зв.

«Кобза», с. 94 (під назвою «До Н. К. С.» з різночитанням опубліковано в збірці «Пролісок», с. 8).

- (131) «Нудьга без краю; серце гасне;
Сном перекинулась весна...»
// «До мыру клычучы, щоб люды
Людей едналысь ратувать!»

Рукоп. арк. 55.

«Кобза», с. 94 (інший варіант опублікований в збірці «Пролісок», с. 33—34).

* «Свит» написано замість закресленого «мыр».

(132) Д о м а т е р и.

«Мамо-голубко! Прийди, подивися,
Сына вид мук захысты!»

// «Та вид людського неправого суду
Сына свого захысты!»

Рукоп. арк. 55—55 зв.

«Кобза», с. 95 (варіант опублікований в збірці «Пролісок», с. 93—94).

Цензурний примірник оригінальних віршів, переробок та перекладів, більшість яких опублікована в 1898 р. в однойменній збірці «Кобза», а частина була опублікована раніше. В тексті є багато виправлень. Ця збірка була надіслана П. Грабовським до Б. Грінченка в Чернігів з проханням надрукувати. На першій сторінці рукопису напис: «Кобза. Вирши П(анаса) Г(айды) раба *». Спиви и переспиви.

Адрес подателя: Чернигов, Городская управа, Аркадій Васильевич *Верзилов*.

Печатка: «Отдельного Цензора по внутренней цензуре в Одессе № 923 5/V [18]98» [підпис нерозбірливо]. Нижче напис: «№ 259. 2-го ноября [18]98 г.; 18 декабря № 7797». Збоку: «Предл. гл. упр. и. д. п. 11 августа 1898 г. за № 5579».

Олівцем зверху: «М. С. Вержбицкому», внизу: «Граб. Б. Г.» Наклеена гербова марка.

По аркушах: «Дозволено цензурою Одессы 17 августа 1898 г. и. д. Одесского Цензора Федоров».

Оправа — картон в ситці, корінець шкіряний, на якому витиснено «Граб. Б. Г.».

[1898, Якутськ].

55 нум. арк., 110 с. (290 × 130).

I, 7395.

5. **Песни Украины.** Переводы с малорусского. Собрал П. Арсеньев **. [Збірник].

Тарас Шевченко.

(1) Ч у м а.

«Пришла с лопатою чума,
Могилы рыла, и сама...»

* Взятє в дужки в оригіналі закреслено.

** П. Арсеньев — псевдонім П. Грабовського.

// «Так-то люди одержали
Над чумой победу»
Л. Трефолев*.

Рукоп. арк. 2—3 зв.

- (2) «Зачем мое сердце так плачет упрямо,
Без удержу плачет, не хочет молчать?»
// «Пусть злобные вьюги бушуют вокруг
Мой раненный птенчик, закрой свои глазки!»
Н. Тан.

Рукоп. арк. 3 зв.

- (3) «Лишь окину взором степи
В даль влекут меня оне...»
// «Я сойду с ума без воли
В чуждедальной стороне»
П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 3 зв.

П. А. Грабовский, Избранное**, М., 1952, с. 197.

- (4) «Огни горят; оркестр играет,
Оркестр и стонет, и рыдает».
// «Во мгле холодного ненастья,
Погибла молодость моя»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 4—4 зв.

О. І. Кисельов, Павло Грабовський**, ДВУ, К., 1948, с. 83.

- (5) «Ни лишних слез, ни лишних слов:
Мы спели только и разстались...»
// «...И омраченный черной тучей
Наш молодой, наш грешный рай»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 4 зв. — 5.

«Избранное», с. 198 (раніше опубліковано дві строфи
в кн. «Павло Грабовський», 1948, с. 84).

- (6) «Зачем только время я трачу,
Бумагу, и перья, и столько чернил...»
// «Напомнит бедняге вино,
Что он — сиротина давно»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 5.

«Избранное», с. 199.

* В кінці кожного вірша вказується прізвище перекладача.

** Далі подаємо лише назву твору.

(7) «К у к у е т к у к у ш к а
В з е л е н о м л е с у».

// «Навек уплывают,
Как в море вода»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 5—5 зв.

«Избранное», с. 199.

(8) «Д у м ы м о и ! В ы м е н я о д и н о к а г о
Н е п о к и д а л и н и г д е...»

// «И озарите мне дни безотрадные,
Вспомнив со мной о былом!»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 5 зв. — 6.

«Павло Грабовський», 1948, с. 85.

(9) «К о г д а у м р у , п о х о р о н и т е
М е н я в У к р а и н е м и л о й...»

// «Чтоб вечно нивы зеленелись,
Чтоб Днепр шумел волною»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 6.

«Избранное», с. 200.

(10) «З а д у м о й д у м а в ы л е т а е т ,
О д н а н а ч а с т и с е р д ц е р в е т...»

// «Все ж не сдержат нам жгучих слез,
Как трудно не смеяться»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 6—6 зв.

«Избранное», с. 200.

(11) «М г л а н а в и с л а п е л е н о й ...
Л ю б о ж и т ь в с е м ь е р о д н о й...»

// « — Легче мыкать век одной,
Чем твоею быть женой! — »

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 6 зв. — 7.

«Павло Грабовський», с. 85.

(12) «Н е ж е н и с ь т ы н а б о г а т о й —
С к о р о с г о н и т с о д в о р а...»

// «Врут: не верь, не верь тому, —
Легче плакать одному»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 7 — 7 зв.

«Избранное», с. 201.

(13) «И мутное небо, и сонная волна —
Тоски беспредельной, отчаянья полны...»
// «Спросил бы про долю — ни слова не скажет;
А больше кого мне спросить?»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 7 зв.

«Павло Грабовський», с. 86.

(14) «Когда б вы знали, господа,
Где плачет горькая нужда...»
// «И орошаем кровью их
Сухую почву нив своих...»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 7 зв. — 9.

«Павло Грабовський», с. 87—89 (скорочений варіант опублікований у Тебольській газеті «Сибирський листок», 1900, № 22 в статті П. Грабовського «Тарас Григорович Шевченко»).

(15) «Ветер в роще тополь клонит,
Дуб ламаєт в поле...»
// «Почивши так рано, нашел он желанный,
Счастливы покой»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 9 — 9 зв.

«Павло Грабовський», с. 86—87.

(16) «Солнце заходит за темная горы
Птички молчат, занемели поля...»
// «Лучше б скорей обо мне позабыли
С долей моей навсегда!»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 9 зв. — 10.

«Избранное», с. 204.

- (17) «Я удивляюсь сам себе
Легко мирясь с своей неволей...»
// «Здесь, за Уралом за далеким,
Блуждать без цели по степям!»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 10 — 10 зв.

«Избранное», с. 205.

- (18) «Я на чужбине выросал,
Жизнь в одиночестве провел я...»
// «Когда нигде у нас не станет
От крепостничества следа»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 10 зв. — 12 зв.

«Павло Грабовський», с. 90—91.

- (19) «Ревет и стонет Днепр широкий,
Сердитый ветер вербы гнет...»
// «...Сычи в лесу перекликались,
Да яшень гнулся и скрипел»
В. Крестовский.

Рукоп. арк. 12 зв.

«Кобзарь Т. Шевченко в переводе русских поэтов. Под ред.
Н. В. Гербеля», СПб., 1860, с. 39 (опубликовано под заголовком
«Порченая»).

- (20) «И долину, и могилу,
И вечерний тихий час...»
// «Только бродим, вспоминая,
Как жилось нам в былом»
А. Плещеев.

Рукоп. арк. 13.

«Народное чтение», СПб., 1860, кн. 1, с. 144.

- (21) «В огороде возле броду
Маков цвет не всходит...»
// «А над нею, молодою,
Ворог злой смеется»
Н. Гербель.

Рукоп. арк. 13 — 13 зв.

«Кобзарь», изд. 3-е, СПб., 1876, с. 38.

- (22) «Ветер по роще
Ждет — не гуляет...»
// «Горько на сердце,
Горько и тяжко»

Н. Гербель

Рукоп. арк. 13 зв. — 14.

«Поэзия славян. Сборник лучших поэтических произведений славянских народов в переводах русских писателей. Под ред. Н. В. Гербеля», СПб., 1871, с. 188 (надруковано під назвою «Свидание»).

- (23) «Думы мои, думы,
Думы мои, дети!»
// «Кинуть, знать, придется
Вас мне сиротами»

И. Суриков.

Рукоп. арк. 14—14 зв.

(24) Муза.

- «Подруга Феба молодая!
Ты, непорочная, святая...»
// «И горсть земли твоя рука
Пускай тогда на гроб мой кинет»

Н. Курочкин — Арсеньев.

Грабовський переробив переклад М. Курочкина, надрукований під назвою «К музе» в ж. «Народное чтение», СПб., 1860, кн. 5, с. 104 — 105.

Рукоп. арк. 14 зв. — 15 зв.

«Избранное», с. 207—208.

- (25) «Не дай боже никому
Так томиться, так страдать...»
// «Тяжела изгнанья цепь —
Не пускает никуда»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 15. зв.

«Избранное», с. 208.

Иван Котляревский

- (26) «Веют ветры, веют буйные.
Ивы гнутся под грозой».
// «Если друга нет сердечного,
Друга верного, с тобой»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 16 — 16 зв.

«Избранное», с. 209—210.

- (27) «Где радушие простое,
Мир, любовь и тишина...»
// «С ними вечно пребывает,
Как отец среди детей»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 16 зв. — 17.

«Избранное», с. 210.

Маркіан Шашкевич.

- (28) Тоска по милой.
«Веет ветер из-за лесу,
Веет легкокрылый...»
// «И я чахну на чужбине,
Чахну, умираю»
Н. Гербель.

Рукоп. арк. 17 — 17 зв.

«Поэзия славян», с. 205—206.

- (29) Разсвет.
«Зарумянилось утро прекрасное,
Льется свет пробужденного дня».
// «Скоро ль, скоро ль родимыми песнями
Встретит Русь возрожденья разсвет?»
П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 18 — 18 зв.

«Избранное», с. 211.

- (30) «Тихо струятся сонные воды,
Сумерки низко спустились...»
// «Скоро ли сердце легче забьется,
Муки свои переплачет»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 18 зв.

«Избранное», с. 212.

- (31) «Нас взлелеяла Русь,
Всех на свет родила...»
// «Позабывши о той,
Что в сердца мать-отчизна вливала»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 19.

«Избранное», с. 212.

(32) «Ты летаешь, ветер буйный,
По горам Подлесья...»

// «Там с подругой нежной в паре
Жить хотел бы вечно!»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 19—20.

«Избранное», с. 212—213.

(33) Над Бугом.

«Что так шумно ты все плещешь,
Реченька, волною...»

// «Что так быстро в даль несешься?
Погрусти со мною!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 20 — 21 зв.

«Избранное», с. 214.

(34) Доля.

«Ах, ты доля, злая доля,
Лютая змея!»

// «О как быть мне, что мне делать
С долею такой?»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 20 зв. — 22.

«Избранное», с. 215—216.

Петр Гулак-Артемовский.

(35) Пан и собака.

«Сошла на землю ночь. Ничто не шелох-
нется,

Лишь птица сонная вспорхнет и востре-
нется...»

// «Им все равно: хоть круть, хоть верть —
Все в черепочке смерть»

О. Ленко.

Рукоп. арк. 22 — 25.

«Поэзия славян», с. 169—170.

(36) Песня.

«Тихо речка протекала —
Погловило море...»

// «Чудных песен: улетела,
Бросила нас сырых»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 25.

«Избранное», с. 217.

(37) Песня.

«Где ты бродишь, злая доля?
Я устал тебя молить...»

// «Я сплету венки, украшу
Им чело твое, любя!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 25 зв.

«Избранное», с. 217—218.

Евгений Гребинка.

(38) Украинская мелодия.

«Нет, мама, не в силах его я любить!
С постылым венчаться — себя погубить».

// «О, боже мой, боже! Зачем я убила,
Зачем свою пташку навек загубила!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 26 — 26 зв.

«Избранное», с. 219.

(39) Солнце и тучи.

«Вот солнышко взошло, пригрело нас
лучами —

И мир повеселел, расцвел как маков
цвет...»

// «Но солнце выше поднялось
И тучи те позолотило»

О. Ленко.

Рукоп. арк. 26 зв.

«Поэзия славян», с. 171.

(40) Челнок.

«Запенилось море, завыло, взыграло,
И ветер пронесся грозой...»

// «Пусть злая недоля и лютое горе
Натешатся мной, как челном!»

О. Ленко.

// «Пред твоим грехом великим?
Ты грешней, преступней всех!»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 29 зв.

«Избранное», с. 222.

(45) «Что ты задумался, лес мой прекрасный?
Лист твой зеленый желтеет...»

// «Сердце мое для любви умирает:
Осень сразила косою!»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 30.

«Избранное», с. 222—223.

(46) «Что же мне делать,
Как же мне быть...»

// «Иль ты смеешься
Все надо мной?»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 30—31.

(47) «Смотрите: избушка
Стоит над водой...»

// «И с криком: «простите!» —
Потонешь на дно»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 31—33.

(48) «Гулял я весной по долине цветущей,
В красе утопали отрадные взоры...»

// «Сижу, вспоминая, как солнышко пышно
Весной украшает ожившие доли»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 33.

(49) «Благ житейских упоенье —
Только краткое мгновенье...»

// «Лишь не тонут в волнах леты,
Лучезарны, как звезда!»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 33 зв.

Пантелеймон Кулиш.

(50) Землячке.

«Ты не пой мне на чужбине
Об Украине милой!»

// «О, не даром это сердце
Билось и любило!» *Н. Гербель.*

Рукоп. арк. 34—34 зв.

«Поэзия славян», с. 195.

(51) «Я знал тебя прекрасной, молодой, —
Тому уже с полсотни будет лет...»

// «Мы вознеслись бы, как одна душа,
Земных скорбей не зная, не греша!»
[переробив] *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 34 зв. — 35 зв.

(52) «С надеждой ты вокруг бросаешь
взоры,

Твоя рука дрожит в моей руке...»

// «Кого же он там отыскать мечтает?
Орлицу смелую, достойную орла!»
[переробив] *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 35 зв. — 36.

(53) «Покину сторону чужую,
Вновь видеть родину хочу...»

// «На встречу выйдет из оврага,
Завоет дико вокруг меня»
[переробив] *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 36.

(54) На опустошение Украины поляками.

«Ты умерла, Украина дорогая,
В борьбе с врагом свободы...»

// «Весть о тебе промчится по вселенной,
Проснутся жизни силы!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 36 зв.

(55) На чужбине.

«Неужели могилой мне будет чужбина,
Неужели Украины не видеть уж мне...»

// «Не умру я душой для родимого края;
Озлобленья умолкнут слова!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 36 зв. — 37.

(56) Плач над долей Шевченка.

«Плачет Киев; ветер буйный
Воет на просторе...»

// «Как в тоске, с тяжелым ранцем,
Под ружьем гуляет» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 37 — 37 зв.

Виктор Забила.

(57) «Ты не пой, соловей,
Под окошком моим...»

// «Улетай, не мешай
Умереть, умереть!»

[переробив] *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 37 зв. — 38 зв.

«Избранное», с. 224—225 (Цей вірш відомий під назвою «До соловейка» і «Не щебечи, соловейко»).

(58) «Воет ветер в чистом поле,
Грустно лес шумит».

// «Пусть потонет злая доля,
Пусть погибну с ней!»

[переробив] *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 38 зв. — 39.

«Избранное», с. 225 (Цей вірш відомий під назвою «Вітер» в серії «Співи крізь сльози»).

(59) «Дохнул холодный ветер —
И разлучил...»

// «Они ведь разлучили
Её со мной!»

[переробив] *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 39 — 39 зв.

Тимофей Думитрашко-Райч.

(60) «Где укрыться горемыке,
Без своей избы...»

// «О, возьми меня скорее!
Умоляю взять»

[переробив] *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 39 зв. — 40.

Александр Корсун.

- (61) «Сіяет роза чудною красою,
Цветет так нежно, долго так не вянет...»
// «То все горит в томительном огне,
То вдруг слезами обольется?»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 40 — 40 зв.

(62) Тарасу Шевченко.

- «Шлю певцу привет мой братский,
Пусть поет во славу...»
// «Пусть же громче распевает,
Что ему по нраву!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 40 зв.

«Избранное», с. 226.

Семен Метлинскій.

- (63) «Вихрь тучку по небу высокому
носит;

Далеко ли хочет угнать...»
// «Где с долею странствовать буду,
Где с горя в могилу сойду»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 41.

Амвросій Метлинскій.

(64) Явор.

- «Что так рано лист роняешь
Ты, мой явор молодой...»
// «Нет конца моей кручине,
Нет ни в чем отрады мне!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 41 — 41 зв.

«Избранное», с. 227.

Лев Боровиковскій.

- (65) «Кто стрелой в Украйну мчится?
Туча, речка, лес, овраг...»
// «Чародеем обернется...
Запорожца что смутит?»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 41 зв.

Михаил Петренко.

- (66) «Смотрю я на небо и тихо мечтаю:
Зачем я не сокол, зачем не летаю?»
// «...С орлами в лазури витать голубой,
Навеки простившись с печальной судьбой?»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 42 — 42 зв.

«Избранное», с. 228.

Александр Афанасьев-Чужбинский

- (67) «Оставайтесь в паре,
Голуби родные...»
// «Лягу с грустью в сердце,
Встану со слезами»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 42-зв.

- (68) «Скажи мне всю правду, поведай,
друг милый,
Как сердцу больному в несчастьи помочь...»
// «Ослепнешь, а смотришь: нет сил оторваться,
Хоть яркій блеск вреден для наших очей!»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 43 зв.

Константин Думитрашков.

- (69) «Везде хула разносится как
смрад,
Порой веселье слышится с мольбою...»
// «Не видя в мире творческой руки,
Что пишет вам свои определенья?»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 43 зв. — 44.

Степан Писаревский.

- (70) «За Неман, в тот край,
Где пахнет войною...»
// «Тогда, друг мой милый, не будет меня;
Тогда, друг сердечный, не будет меня!»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 44 — 45.

Александра Псел.

- (71) «Боже правды, благостыни!»
Молимся тебе мы...»
// «Чтоб он бодро вынес путь свой,
Тяжкій путь скитальца!»

Рукоп. арк. 45.

- (72) «Чтоб святой воды ногами
Люди не топтали...»
// «Перед ним я, как святыню,
Изолью все горе».

Рукоп. арк. 45 зв.

Николай Устіанович.

- (73) Дума.
«Младенец спит, как божій день прекрасен,
Как лебедь чист, как зорька свеж и ясен...»
// «Ах, лучше б русской песни мне не знать,
Не ведать сердца, доли не пытаты!»
Н. Гербель.

Рукоп. арк. 46 — 46 зв.

«Поэзия славян», с. 206.

- (74) Осень
«Пусто, глухо в чистом поле,
Листья пожелтели...»
// «Нет того, кого любила,
Жарко целовала!»

Н. Гербель.

Рукоп. арк. 46 зв. — 47.

«Поэзия славян», с. 206—207.

Антон Могильницкій.

- (75) Дума.
«Прежде так русин карпатскій
Безотрадно не вздыхал...»
// «И судьбу — похуже нашей —
Вспоминают и корят»

Н. Гербель.

Рукоп. арк. 47 зв. — 49.

«Поэзия славян», с. 207—208.

Яков Головацкий.

(76) Тоска по Родине.

«Я блуждаю на чужбине,
Стражду, погибаю...»

// «Не страдал тот, кто не бился
С горем на чужбине!»

Н. Гербель.

Рукоп. арк. 49 — 50 зв.

«Поэзия славян», с. 209.

(77) Речка.

«Что течешь так тихо, речка,
В этом ложе тесном?»

// «Может быть с лицом открытым
Дотеку до моря»

Н. Гербель.

Рукоп. арк. 50 зв. — 51 зв.

«Поэзия славян», с. 209 — 210.

Иван Головацкий.

(78) Тайная любовь.

«Гляжу на тебя и глаза опускаю —
Не в землю, а в сердце я их устремляю».

// «Лишь страстному сердцу дай больше простора
И рай мой душевный в душе схорони!»

О. Ленко

Рукоп. арк. 51 зв. — 52.

«Поэзия славян», с. 210.

Иван Гушалевич.

(79) Михаил Черниговский.

«Города дотлевают под пеплом,
Не осталось избы в деревнях...»

// «Зашумел им во след буйный ветер
И затих в неприступных горах»

О. Ленко.

Рукоп. арк. 52 — 53 зв.

«Поэзия славян», с. 211 — 212.

(80) З а р е.

«Зорька ясная, спустися,
В очи радостно взгляни...»
// «Не видать счастливой доли
Мне в стране моей родной!»
Н. Гербель.

Рукоп. арк. 53 зв. — 54.

«Поэзия славян», с. 212.

(81) Б р а т ь я м.

«Сжалится ли небо
Наконец над вами...»
// «Наготу прикрывши
Собственной одеждой?»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 54 зв.

Богдан Дедицкий.

(82) Русскому певцу.

«Не слава в дальних сторонах,
Не доля гордых тех поэтов...»
// «За-то другим проложишь путь —
Дашь им подняться и вздохнуть...»
Н. Гербель.

Рукоп. арк. 54 зв. — 55 зв.

«Поэзия славян», с. 213.

(83) У т р о.

«Встав с постели утром рано,
На восток вперяю взор...»
// «И душа твоя мольбами
Свяжет землю с небесами»
Н. Гербель.

Рукоп. арк. 55 зв. — 56 зв.

«Поэзия славян», с. 213—214.

(84) Н а с т р а ж е.

«Возле ставки, возле князей,
На дунайских берегах...»
// «И о нем, что на Дунае
Жизнь собратий сторожит»
Н. Гербель.

Рукоп. арк. 56 зв. — 57.

«Поэзия славян», с. 214.

Николай Лисикевич.

(85) Песня.

«Как луна на это поле

Светит средь ночи...»

// «А могучим, вещим словом

Песни золотой»

Н. Гербель..

Рукоп. арк. 57—58.

«Поэзия славян», с. 214—215.

Славич.

(86) Мы русские!

«Мы русские! Наша заветная вера, —

Что все мы славяне — одно...»

// «Их всюду настигнет анафема Руси,

Проклятье неверным сынам!»

О. Ленко.

Рукоп. арк. 58—58 зв.

«Поэзия славян», с. 216—217.

(87) «Братья! Песнь моя разлита

В вешнем воздухе, вокруг вас...»

// «Песня встретит светлый май...

Ах, вернется ль прежний рай?»

Н. Гербель..

Рукоп. арк. 59—59 зв.

«Поэзия славян», с. 217.

Марія Сіонская.

(88) Пролог к поэме «Пророк народа».

«Я под пальмою густою,

Над Дунаем над рекою...»

// «Взор то в небо погружаю,

То брожу им по Дунаю»

Н. Гербель.

Рукоп. арк. 59 зв. — 61.

«Поэзия славян», с. 217—218.

Александр Духнович.

(89) Песнь земледельца.

«Вейся, жаворонок звонкій,

Вейся и кружись!»

// «Я умчусь, чтоб возродиться,

Ты же — без следа...»

Н. Гербель.

Рукоп. арк. 61 зв. — 62 зв.
«Поэзия славян», с. 219—220.

(90) Последняя песнь.
«Соколята, дайте волю
Молодым своим крылам!»
// «И, засыпав, помяните
Русской песнью и слезой»

О. Ленко.

Рукоп. арк. 62 зв. — 64.
«Поэзия славян», с. 220.

Александр Павлович.

(91) Дума на могиле под Бардіовым.
«Из-за Дона козачина
В поле выезжает...»
// «В праве лить святыя слёзы
На могиле сына»

Н. Гербель.

Рукоп. арк. 64 — 66 зв.
«Поэзия славян», с. 221—222.

Иван Наумович.

(92) Возвращение на Родину.
«Слава богу, я в телеге,
На восток лицом...»
// «Ты для всех гостеприимна
И мила для нас!»

Н. Гербель.

Рукоп. арк. 66 зв. — 67.
«Поэзия славян», с. 212.

(93) Птенцам.
«Пробуждайтесь, выходите,
Галича птенцы...»
// «Пусть на звук тот отзовутся
Мать и сыновья!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 67—67 зв.

Осип Федькович.

(94) Украина.
«Что за чудная сторонка,

Вольная Украина!»
// «Шлет мольбы за Русь святую,
Молит о спасеньи...»

Н. Гербель.

Рукоп. арк. 67 зв. — 70.

«Поэзия славян», с. 215—216.

(95) Беглец.

«Он склонился над свечою,
Стал письмо читать...»

// «Нарубить ей дров, старухе,
Отогреть зимой» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 70 — 70 зв.

«Избранное», с. 229.

(96) Из поэмы: «Цыганка».

«Будь здорова, дорогая!
Гайдамаком быть хочу».

// «Я — русин, я — гуцул родом, —
Не поддамся никому!» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 70 зв. — 71.

«Избранное», с. 230.

Иван Франко.

(97) «Пускай осмеян буду я,
Как нищий под забором сгину...»

// «Отчизне жертвуя собой,
Не отступая пред борьбой» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 71 зв.

«Избранное», с. 231.

(98) Журавли.

«Над цепью темных гор, над полем опустевшим,
Над лугом сумрачным, над лесом пожелтевшим...»

// «Над бедняком, лишенным часто крова,
Тогда молчите — никому ни слова!» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 71 зв. — 72.

«Избранное», с. 231—232.

(99) «Что нам лишенья?

Двинемся, братья...»

// «Робкія крылья
Смело расправим!» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 72 зв.

«Избранное», с. 232.

Леонид Глебов.

- (100) «Мчится голубь в поднебесьи,
Отдыха не знает...»
// «А красавица-девица
Козака полюбит» *Н. Гербель.*

Рукоп. арк. 72 зв. — 73 зв.

«Поэзия славян», с. 196 (опубліковано під назвою «Песня»).

- (101) «Стоит гора высокая;
Зеленый лес шумит...»
// «А юность не воротится,
Вновь не придет она» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 74 — 74 зв.

«Избранное», с. 233—234 (Ця поезія відома під назвою «Журба»).

- (102) «Ночь черная окутала все мглою,
В далеких тучах месяц потонул».
// «Померкший день содома и гоморры...
Усни ж и ты, перо мое, усни!» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 74 зв. — 75.

«Избранное», с. 234.

Василий Кулик.

- (103) На смерть Шевченко.
«Схоронили... Горько-горько
Плачет Украина...»
// «Пробудил ты всех нас к жизни.
Как тебя разбудим?» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 75 — 75 зв.

«Избранное», с. 235—236.

- (104) Столетний запорожец.
«За солью в Крым едешь?
Люблю чумака».
// «Ужель отреклся
Они от нея?» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 75 зв. — 76 зв.

«Избранное», с. 236—237.

Яков Щоголев.

- (105) «Серебрятся в поле росы
Мы, отбивши остро косы...»
// «Ночь сошла. До зорьки ранней

Убаюкал сон желанный косарей» *П. Арсеньев*.

Рукоп. арк. 76 зв. — 77 зв.

«Избранное», с. 238—239 (Ця поезія відома під назвою «Косарі»).

(106) «Бережно снял с верстака полотно я,
Роздал работу свою...»

// «Что же поделаешь? Стук этот самый
Хлеба дает мне кусок» *П. Арсеньев*.

Рукоп. арк. 77 — 78.

«Избранное», с. 239—240 (Ця поезія відома під назвою «Ткач»).

(107) «Ох, был конь и у меня —
Весь из полымя — огня...»

// «Вспомнил — чуть не прослезился,
И, не евши, сном забылся» *Л. Мей—Арсеньев*.

П. А. Грабовський переробив переклад Л. О. Мея, надрукований під назвою «Песня» в зб. «Поэзия славян», с. 196.

Рукоп. арк. 78 — 79.

«Избранное», с. 240.

(108) «Хочешь ты меня, родная,
Замуж выдавать...»

// «Схоронила навсегда я
Горькую судьбу!» *П. Арсеньев*.

Рукоп. арк. 79 — 79 зв.

«Избранное», с. 241.

Степан Руданскій.

(109) Песня Хмельницкаго.

«Гей, братья-козаки, седлайте коней,
Да лихо кутнем, пока время!»

// «Не вечно быть в рабстве, гнуть шеи постыдно:
Пора расплатиться с врагом!» *П. Арсеньев*.

Рукоп. арк. 79 зв. — 80.

«Избранное», с. 242.

(110) «Забудь, красавица, что было;
Живи счастливо, бодрой будь...»

// «Но если я когда-нибудь
Тебя забуду... Правый боже,
Забудь меня, забудь!» *П. Арсеньев*.

Рукоп. арк. 80 — 80 зв.

(111) «Ты повеи в Украйну с моря,
Ветер буйный, поскорей!»
// «Веет ветер, веет буйный,
Но от милой вести нет» П. Арсеньев.
Рукоп. арк. 80 зв. — 81.
«Избранное», с. 243—244.

(112) «В славном граде Петербурге,
На болоте, близь Невы...»
// «Тараканы с пауками
Выползают из щелей» П. Арсеньев.
Рукоп. арк. 81 зв. — 82.
«Избранное», с. 244—245.

Александр Навроцкий.

(113) 19 февраля 1861 г.
«Отречемся от той мысли грешной,
Чтоб один рабом другому был...»
// «Отречемся от неправды черной,
От того позора навсегда!» П. Арсеньев.
Рукоп. арк. 82 зв.

Борис Гринченко (Чайченко).

(114) «Только борясь, завоюем свободу;
Смело же, братья, вперед!»
// «Слава тому, кто потрудится в жизни;
Прочь малодушье и лень!» П. Арсеньев.
Рукоп. арк. 83 — 83 зв.

(115) «Я тебя без конца полюбил,
Но недолго пришлось тебя знать...»
// «Но с тех пор позабыть не могу
Ни любви, ни страданій твоих, —
Свято память о них берегу» П. Арсеньев.
Рукоп. арк. 83 зв.

(116) «Она поет — из сердца льются звуки,
Всю страсть души, что молодость зажгла...»
// «В ея душе живут лишь на мгновенье;
Они пройдут, не возвратятся вновь» П. Арсеньев.
Рукоп. арк. 84.

- (117) «Посмотри — цветами сыплет
По лугам весна — краса...»
// «Посмотри — и собирайся
На работу, полный сил!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 84 — 84 зв.

- (118) «Поздно. Колокол церковный
Уж давно двенадцать бил».
// «В легких грезах до развета
Будет реять надо мной!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 84 зв.

- (119) «Зима гнетет... Давно пора
Весне повеять жизнью новой...»
// «Наверно больше б не страдал,
Не бился с горем и нуждою»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 84 зв. — 85.

- (120) «Полночь... В комнате ни звука...
Как всегда я одинок».
// «Жду: когда-то свет заблещет?
Безконечно ночь длинна»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 85.

- (121) «Ветер воет над пучиной;
Бурно плещут гребни волн...»
// «Друг, мужайся! К цели ясной
Чолн смелее направляй!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 85. — 85 зв.

- (122) «Я молилась, я ждала
Лучшей доли — не нашла...»
// «Божий свет, что всем так мил,
Как тюрьма мне опостыл!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 85 зв.

- (123) «Кто плачет слезами,
Тот страждет, конечно...»

// «Он слышит, усталый,
Лишь боли да раны»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 86.

(124) Ярина.

«На гетмана Дорошенка
Наступает вражья сила».

// «И всем павшим за Украину
Вечной памяти желают»

П. Тулуб.

Рукоп. арк. 86 — 88 зв.

(125) «Широкое небо,
Пространное небо...»

// «Покинувши землю
На небо ушла!»

И. Белоусов.

Рукоп. арк. 88 зв. — 89.

(126) «Видишь — ласточки кружатся,
Опускаясь над водой...»

// «Нас обсушит и согреет
Пламя любящей души»

Рукоп. арк. 89.

(127) «Ужь ночь. На кургане высоком
Стою и гляжу я вокруг...»

// «Туда бы унес свое горе!
Зачем же нет крыл у меня?»

Рукоп. арк. 89 — 89 зв.

(128) «Доброй ночи потрудившимся,
Изболевшим, истомившимся...»

// «Хоть минуточки забвенія,
Новых сил в борьбе с нуждой!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 89 зв. — 90.

(129) «Ветер воеет не на шутку,
Осень злится — холодно...»

// «Вихрь лохмотья беспощадно
На малютке знай трепал»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 90.

Иван Манжура.

- (130) «Не венок из роз душистый
Украшал наш путь тернистый...»
// «В поле грустно дотлевет
Погасая без следа»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 90 зв. — 91.

«Избранное», с. 253.

- (131) «Не падай духом в час ненастья,
Не говори в беде...»
// «Но ты не знала ея власти,
Любимой не была!» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 91.

«Избранное», с. 254.

Павел Чубинский.

- (132) «Не велики мои года,
А уж белеет черный волос...»
// «И в мире вечности ином
Усну спокойно мертвым сном!»
[переробив] *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 91—91 зв.

«Избранное», с. 246.

Владимир Самойленко.

- (133) «Много в жизни я видел роскошных,
Дорогих, самоцветных камней...»
// «То — святая слеза, что ты пролил,
За несчастных душою скорбя» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 92.

«Избранное», с. 247.

- (134) «Лишь только людям бог послал
На землю песню — чаровницу...»
// «В душе откликнулись живой,
Покой безстрастья взволновали» *А. Б.*

Рукоп. арк. 92—92 зв.

Школиченко.

- (135) «Шумит Десна, бурлит Десна,
О берег бьет волною...»

// «Десна весною оживет,
Весною сны расскажет!»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 92 зв. — 93.

«Избранное», с. 248—249.

Бобенко.

(136) «Уносятся робкие взоры
В широкое море далеко...»

// «А море гуляет да воет,
И горя чужаго не знает!» *Иванов-Классик.*

Рукоп. арк. 93 зв. — 94.

(137) «Волнуется бурное море,
Стон чудится в шумном прибое...»

// «Забудутся мигом невзгоды,
Лишь только любовь улыбнется»
П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 94.

Владимір Шашкевич.

(138) «Не гонюсь я за призрачной славой,
Я чрезмерных богатств не ищу...»

// «Помоги мне с неправдою биться,
Честно знамя свое донести!» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 94 — 94 зв.

«Избранное», с. 250.

(139) «Дуб в долине вырастает,
Озирая ширь кругом».

// «Чтоб из пепла, из упадка
Обновленной встала Русь» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 94 зв. — 95 зв.

«Избранное», с. 250—251.

(140) «Пробуждайтесь, жертвы тленья,
Мамодушные* певцы!»

// «В лучезарныя одежды
Саван ваш преобразит!» *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 95 зв. — 96.

«Избранное», с. 251—252.

* Чит. «малодушные».

Феодот Галип.

- (141) «Зима идет. В серебряном уборе
Стоят леса. Окрестность замерла».
// «Зловещий коршун крикнет над гробами,
В ответ ему завоет грозно волк».

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 96.

- (142) «Измученный неравной борьбой,
С тоской в груди поплелся ты... куда?»
// «Доверившись обманчивой надежде,
Искать путей из вековой тьмы»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 96—96 зв.

- (143) «Вернулась светлая весна,
И снова ожил я...»
// «Щебечет соловей
Об одиночестве твоём,
О верности моей»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 96 зв. — 97.

- (144) «Прохладою на луг
Повеяло из гор...»
// «За счастьем — в стороне
Неведомых * миров»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 97 — 97 зв.

- (145) «Не знаешь ты безмолвного страданья,
Незримых слез не проливала ты...»
// «Нося в душе лишь чувство поздней муки,
Что жизнь прошла, умчалась навсегда»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 97 зв. — 98.

Богдан Лепкий.

- (146) «Обнажился лес зеленый,
Безмятежно птенчик сонный...»
// «К зимним выюгам непривычной,
Снится теплая весна»

П. Арсеньев.

* «Неведомых» написано замість закресленого слова «тайн-
ственных».

Рукоп. арк. 98.

- (147) «Светлорусою головкой
Ты склонись ко мне на грудь...»
// «Дуновеньем жизни страстным
Сон тяжелый разгони!» П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 98 зв.

- (148) «О, не мечтай, мой друг бесценный,
О, не мечтай...»
// «Идем скорей на помощь людям;
Идем! нас ждут!» П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 98 зв. — 99.

Леся Украинка.

- (149) «Прочь осенія думушки горькія:
Золотая весна расцвела...»
// «Лучезарным надеждам отдаться, —
Жить хочу! Прочь раздумье с лица!»
П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 99 зв.

«Избранное», с. 255.

- (150) «Проходя свой безрадостный путь,
Я унылыя песни пою...»
// «Легче плакать вдвоем — говорят, —
Чем носиться с бедой одному»
П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 99 зв.

«Избранное», с. 255.

Иван Стешенко.

- (151) «Пускай ревут сердито волны,
Горой вздымаются валы...»
// «Навстречу утренней лазури
Возстанет новый ряд борцов!»
П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 99 зв. — 100.

Осип Маковей.

- (152) «Где мы встретимся с правдой
надзвездною?
Я вопросом пророка встречаю».
// «Неужели же сказкой туманною
Все мечты разлетятся? — «Не знаю!»
П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 100 — 100 зв.

(153) «Нет, духом бедные, я не пойду
за вами;

Противен мне ваш мертвенный покой...»
// «Сверкнут они над миром и сгниют,
На страстный зов не получив ответа»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 100 зв. — 101.

«Избранное», с. 256—257.

Иван Сердешный [Стешенко].

(154) «С неба ночь глядит на нас лунная,
За звездой звезда разгорается».

// «Только все пути нам заказаны...
Как же с думой мне быть тревожною?»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 101.

(155) «Омрачился блеск лазури,
Грозно воеет черный вал...»

// «Чем жизнь наша лучше моря?
Нам ли страшно кинуть свет?»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 101.

(156) «Озаренное светом небес,
Сердце хочет до правды дойти...»

// «Но проходит ряд тягостных лет,
А она все от нас далека»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 101 зв.

Корнелій Устіанович.

(157) «Прошли мои годы,
Нет больше надежды...»

// «Все веет могилой,
Все губят морозы»

[переробив] *П. Арсеньев.*

Рукоп. арк. 101 зв. — 102.

Василій Щурат.

(158) «Бывают светлые мгновенья:
Душа стряхнет могильный сон...»

// «Душа влачит свои оковы,
Утратив райскіе следы»
[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 102—102 зв.

Ульяна Кравченко.

(159) «В двоєм ли мы, разлучены ль
судьбою,

Но сердцем я
К тебе стремлюсь...»

// «Сродство ли душ, любви святая сила
Связали нас?»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 102 зв.

(160) «Как убога, как бедна ты,
Мать, кормилица — земля!»

// «Как же все тебя забудем,
Все решимся покидать?»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 102 зв. — 103.

Владимір Масляк.

(161) «Бросим глупо сокрушаться;
Вот бы выпить не мешало!»

// «Грянем, братья, грянем хором:
Пусть так будет, как бывало!»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 103—104.

Михаил Старицкій.

(162) «Ночи темныя, с ветром-бурями,
Оковали льдом землю-матушку...»

// «Оставлять ее в одиночестве,
С думой скорбною, безутешною!»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 104—104 зв.

«Избранное», с. 258.

Цезарь Белиловскій.

(163) «Молодость светлую, молодость милую
Пташкою вольной хочу я прожить...»

// «Молодость нам не на веки дается, —
Дайте пожить вы мне, дайте пожить!»
П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 104 зв. — 105 зв.

Владимір Александров.

(164) «П р і у н ы л т ы, лес зеленый, —
Осыпается листва...»

// «Что меня не греет солнце,
Не порадует лучем?»

[переробив] П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 105 зв. — 106 зв.

(165) Гимн старорусській. (Неизвестного автора).

«К а к с м о г л а б ы у с т о я т ь
Русь без «дашков», «ера», «ять?»*»

// «Отраженныя твердыней,
Разлетятся в пух и прах!»

П. Арсеньев.

Рукоп. арк. 107—107 зв.

Біловий автограф з незначними правками. Збірник перекладів та переробок творів українських письменників на російську мову. Переважна кількість перекладів та переробок належить П. А. Грабовському (Арсеньєву), всі ж останні, зроблені іншими авторами, були зібрані П. Грабовським з друкованих джерел. П. Грабовський в 1899 р. надіслав 165 віршів до Б. Д. Грінченка в Чернігів з проханням надрукувати. Більша частина цих творів П. Грабовського не надрукована.

1898, [Якутськ].

107 арк., 214 с. (208 × 138). Зошит з поштового паперу.

I, 7396.

ЛИСТИ

Грінченку Борису Дмитровичу.

6. [18]95, листопада 30. Вілюйськ, Якуцької області.
[До Чернігова].

«Вельми Шановний Добродію! Уклінно прошу Вас
вислати міні от-сі книжки...»

* Дашки (л), ер (ъ) и ять (ѣ) — это та святыня, которую отстаивают для малорусского правописания староруссы (этимологисты). — Прим. П. А.

- 2 арк., 2 с. (209×134).
III, 36194.
«Радянське літературознавство», 1940, № 5-6, с. 239.
7. [18]96, квітня 28. Вілюйськ. [До Чернігова].
«Високоповажаний Добродію! Обидві Ваші бандеролі і лист дійшли».
2 арк., 2 с. (210×132).
III, 36195.
«Радянське літературознавство», с. 239.
8. [18]96, липня 1. Вілюйськ. [До Чернігова].
«Вельмиповажаний Добродію! Одсилаю Вам назад «Покинуту в лісі дівчину», бо міні Ви запакували її певно через недогляд, не бачивши своєї посвяти».
2 арк., 2 с. (210×132).
III, 36193.
«Радянське літературознавство», с. 240.
9. [18]97, квітня 19. Якуцьк. [До Чернігова].
«Високоповажаний Добродію! «Криничку» і другі книжки дістав, — велике Вам спасибі».
4 арк., 6 с. (209×131).
III, 36191—2.
«Радянське літературознавство», с. 240—241.
10. [18]97, липня 26. Якутськ. [До Чернігова].
«Велике Вам спасибі, дорогий брате-земляче, за Ваш прихильний лист...»
4 арк., 8 с. (209×136).
III, 36190.
«Радянське літературознавство», с. 241—243.
11. [18]97, вересня 7. Якутськ. [До Чернігова].
«Вибачайте, брате любий, що турбую Вас своїми проханками...»
2 арк., 4 с. (209×129).
III, 36189.
«Радянське літературознавство», с. 243—244.
12. [18]97, жовтня 29. Якутськ. [До Чернігова].
«Любий брате! Я вже був зовсім скінчив і хотів послати до Вас збірник перекладів нашої поезії...»
2 арк., 3 с. (205×124).
III, 36188.

«Радянське літературознавство» с. 244—245.

13. [1897] листопада 29. Якутськ. [До Чернігова].

«Щирий брате! Сижу, як бачите, в Якуцькому — нікуди не рипаюсь».

2 арк., 3 с. (204×128).

III, 36182.

«Радянське літературознавство», с. 245—246.

14. [18]97, грудня 27. [Якутськ. До Чернігова].

«Велике Вам спасибі, щирий Друже, за Ваш прихильний лист».

2 арк., 4 с. (203×126).

III, 36187а.

«Радянське літературознавство», с. 246—247.

15. [18]98, лютого 5. Якутськ. [До Чернігова].

«Щирий брате! «Мазепу» з іншими книжками достав — спасибі Вам, але «Складка» не прийшла, — мабути — не посилали, а міні цікаво було б побачити сю книжку».

1 арк., 1 с. (204×126).

III, 36187б.

«Радянське літературознавство», с. 247—248.

16. [18]98, березня 31. Якутськ. [До Чернігова].

«Велике Вам спасибі, щирий брате, за «Словарь» Тимченка та поему Мордовцеву, — поемка справді слаба...»

3 арк., 5 с. (205×125).

III, 36186.

«Радянське літературознавство», с. 248—250.

17. [18]98, серпня 19. Якутськ. [До Чернігова].

«Брате мій дорогий та любий! Вибачайте, що так довго не писав Вам, бо нікому не писав нічого».

2 арк., 3 с. (205×128).

III, 36185.

«Радянське літературознавство», с. 251.

18. [18]98, жовтня 10. Якутськ. [До Чернігова].

«Любий брате! Починав кілька разів писати до Вас, але ні одного листу не довів до краю».

2 арк., 1 с. (206×129).

III, 36184.

«Радянське літературознавство», с. 251.

19. [18]98, листопада 18. Якутськ. [До Чернігова].
«Спасибі Вам, щирій брате, за «Багляя» та лист.
Я не забороняв Вам писати, Ви мене не так зрозуміли».
2 арк., 3 с. (207×129).
III, 36183.
«Радянське літературознавство», с. 252.
20. [18]99, січня. Якутськ. [До Чернігова].
«Дорогий брате! Лист Ваш, писаний 18 падолиста,
дійшов, але «Слобожанщини» з житт [еписом] Котлярев-
ського немає — десь мабути в дорозі».
2 арк., 3 с. (204×127).
III, 36181.
«Радянське літературознавство», с. 252 — 254.
21. [18]99, лютого 14. Якутськ [До Чернігова].
«Превелике Вам спасибі, щирій брате, за «Кобзу» та
інші книжки...»
3 арк., 6 с. (208×130).
III, 36180.
«Радянське літературознавство», с. 254 — 256.
22. [18]99, липня 23. Иркутськ. [До Чернігова].
«Давно не писав до Вас, дорогий Брате, бо виїхавши
6 червня з Якутська все ще перебуваю в дорозі».
2 арк., 4 с. (213×135).
III, 36179.
«Радянське літературознавство», с. 256 — 257.
23. [18]99, вересня 24. Тобольськ. [До Чернігова].
«Як бачите, любий друже, я в Тобольську; приїхав
19 вересня, а 20 одібрав з пошти Вашого листа з книж-
ками, за котрі Вам дуже дякую».
2 арк., 4 с. (210×133).
III, 36178.
«Радянське літературознавство», с. 257 — 258.
24. 1900, січня 2. Тобольськ. [До Чернігова].
«З новим роком, дорогий брате! Чого се Ви зовсім
замовкли?»
5 арк., 9 с. (212×129).
III, 36177.
«Радянське літературознавство», с. 258 — 260.

25. [1]900, березня 17. Тобольськ. [До Чернігова].
«Щирій брате! Останній Ваш лист чимало питань викликає, та на жаль всього не скажеш за одним заходом».
6 арк., 11 с. (212×129).
III, 36176.
«Радянське літературознавство», с. 260—263.
26. 1900, серпня 3. Тобольськ. [До Чернігова].
«Щирій друже! Дивує мене, що Ви так довго не відповідаєте на мої листи».
2 арк., 1 с. (209×135).
III, 36175.
«Радянське літературознавство», с. 263.
27. [1]900, серпня 31. Тобольськ. [До Чернігова].
«Ваш лист, щирій друже, вкупі з книжками прийшов до мене вчора, саме на мої іменини...»
4 арк., 8 с. (217×135).
III, 36174.
«Радянське літературознавство», с. 263 — 266.
28. 1901, січня 6. Тобольськ. [До Чернігова].
«З новим роком, дорогий брате! Бажаю Вам більш світлих надій...»
6 арк., 12 с. (207×131).
III, 36173.
«Радянське літературознавство», с. 266 — 269.
29. 1901, квітня 20. Тобольськ. [До Чернігова].
«На Ваш лист, дорогий брате, одпишу иншим разом, а поки що посилаю два віршики...»
4 арк., 6 с. (208×131).
III, 7399.
«Радянське літературознавство», с. 269.
30. 1901, серпня 3. Тобольськ. [До Чернігова].
«Любий Брате! Не писав до Вас довго та й сим разом пишу небагацько».
2 арк., 2 с. (211×128).
III, 36172.
«Радянське літературознавство», с. 269 — 270.

31. 1901, вересня 8 — грудня 14. Тобольськ. [До Чернігова].

«Спасибі Вам, любий брате, за Вашого листа, що мене розважив і порадував».

6 арк., 11 с. (210×129).

III, 36171.

«Радянське літературознавство», с. 270 — 274.

32. 1902, лютого 3. Тобольськ. [До Чернігова].

«Вибачайте, дорогий та любий брате, за довгу мовчанку».

3 арк., 5 с. (213×133).

III, 36170.

«Радянське літературознавство», с. 274—275.

33. 1902, березня 16. Тобольськ. [До Чернігова].

«Дорогий та любий Брате! Всі ваші триста карбованців дійшли...»

4 арк., 8 с. (213×138).

III, 36169.

«Радянське літературознавство», с. 275—277.

34. 1902, березня 19. Тобольськ. [До Чернігова].

Написав до Вас листа та не мав нагоди здати на пошту, а тим часом наспів новий лист від Вас».

2 арк., 3с. (212×132).

III, 36168.

«Радянське літературознавство», с. 278.

35. 1902, липня 5. Тобольськ. [До Києва].

«Ваші драматичні твори дістав, — велике спасибі...»

Поштова картка (199×89). На звороті краєвид міста Тобольська.

III, 36167.

«Радянське літературознавство», с. 278.

36. 92*, листопада 24. Тобольськ. [До Києва].

«Я тяжко занежужав**, нема надії прожити зиму».

2 арк. 1 с. (218×137).

III, 36166.

«Радянське літературознавство», с. 279.

* Чит.: «1902».

** Чит.: «занедужав».

НАПИСИ НА ПОРТРЕТАХ П. А. ГРАБОВСЬКОГО

37. «Українцеві від українця. Липень 97».

Фото було надіслано з Якутська до Чернігова Б. Д. Грінченку з листом від 26 липня [18]97 р. (104×62).

III, 36190.

38. «Любому братові Борисові Грінченкові від П. Гр. на добру пам'ять. Якуцьк, 20 серпня 98 р.»

Фото було надіслано з листом від 19 серпня [18]98 р. (104×62).

III, 36185.

39. «Г. Ф. и А. Н. Осмоловским на память от Грабовскаго. Якутск, 5 іюня 99 г.»

(104×62). I, 7399a.

НАПИСИ НА КНИГАХ

40. «Дорогому товаришові Б. Грінченкові від щирого серця. Автор. Якуцьк, 25 мая 1899 р.»

«Хома Баглай. Поема Р. Б[ернса], Звиршував П. Г[рабовський]». Чернігів, 1898 (напис на звороті обгортки).

134336.

IV, 225. 41. «Щирому братові Б. Грінченкові з ушанованням та подякою. Автор. Якуцьк, 25 мая 1899 р.»:

«Кобза. Сливы и переспивы П. Граба», Чернігів, 1898 (напис на звороті обгортки).

134336.

Ф Р А Н К О

Іван Якович

(1856—1916)

ТВОРИ

1. [Мій Ізмарагд. Збірник віршів].

(1) «Ти брате любиш Русь
Я не люблю сарака».

// «Яж не люблю єї
З надмірної любови».

[18]97, жовтня 14.

Рукоп. арк. 1.

І. Франко, «Мій Ізмарагд», Львів, 1898, с. 8—9.

(2) «Важке ярмо твоє, мій рідний краю
Не легкий твій тягар!»

// «Яким в відплату за плодючєє насїне
Щє при житїю обкидувано їїх».

Жовтня 14.

Рукоп. арк. 2.

«Мій Ізмарагд», с. 7.

(3) «Як би само великєє страждане
Могло тебе Вкраїно відкупить...»

// «А кілько нас всю силу спрацювало,
Щоб жить, без дяки, в каторзі чужїї!»

Жовтня 14.

Рукоп. арк. 2.

«Мій Ізмарагд», с. 10.

Дружину Побармю Туруму Ермакы
by
Франка Франка

Тти брате мотыш Русь,
а не мотыш саракы.
Тти брате мотыш
Все сери. мотыш

Тти бр. мот. Русь
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш

Тти бр. мот. Русь
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш

Тти бр. мот. Русь
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш

Тти бр. мот. Русь
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш

Тти бр. мот. Русь
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш

Тти бр. мот. Русь
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш
Мотыш мотыш мотыш

17/17

«Ти брате любиш Русь».
Вірш І. Я. Франка.

(4) [Притча про нерозум].

«Стрілець сильце заставив —
Спіймалась пташка в мить...»

// «Що в мні є перла більша
У двое ніж я сам».

Рукоп. арк. 3—4.

«Мій Ізмарагд», с. 74—78 (опубліковано в іншому варіанті).

(5) [Притча про красу].

«Аристотель-мудрець Алек[сандра] навчав
І такий у альбом ему вірш написав...»

// «Сам по собі я взяв: лиш мертвець та слі[пець]
Може бути проти неї надійний борець».

Рукоп. арк. 5—5 зв.

«Мій Ізмарагд», с. 62—64 (опубліковано в іншому варіанті).

(6) Жите і страждане і спіймане
і смерть і муки і прославлене
преподобного Селедія.

«Скривати царську таїну
Потрібно і конечно...»

// «Селедія святого чтять,
Дивні діла Господні».

Кінець вірша з рядка: «Не допустив всесильний бог»
в автографі записано після рядка: «Солену морську
воду».

Рукоп. арк. 6—7.

«Мій Ізмарагд», с. 101—105 (опубліковано в іншому варіанті).

(7) [Притча про смерть].

«Асюка цар премудрий, милосерний —
Були колись такі царі на світі».

// «Щоб не застав нас сонних, неготових
Єго могучий призив. Будь здоров!»

Рукоп. арк. 8—9.

«Мій Ізмарагд», с. 82—84 (опубліковано з деякими змінами).

(8) [Притча про правдиву вартість].

«Асока цар премудрий, милосерний —
До ради царської звик був просити...»

// «Поки не бачили тих пахощів,
Перел і дорогих клейнотів, що є криті в них».

Рукоп. арк. 10 — 10 зв.

«Мій Ізмарагд», с. 71—73 (опубліковано з деякими змінами).

(9) [Притча про піст].

«Раз цар один на ловах заблудився
Посеред гір, і не було нікого...»

// «Хлопчину руженосця та не йівши
Ні пивши сам подав ся в город свій».

Рукоп. арк. 11—11 зв.

«Мій Ізмарагд», с. 80—81 (опубліковано в іншому варіанті).

(10) [Притча про приятель].

«Вмираючи покликав батько сина,
Що був его єдина дитина...»

// «І як подвійно він тут скористав
Фальшивих друзів збувсь, а вірного дістав».

Рукоп. арк. 12—13.

«Мій Ізмарагд», с. 65—68 (опубліковано в іншому варіанті).

(11) «Як перлина дорога
У оправі золотій»

// «Так душа жіноча щира
Сьяє в зверхній красоті».

[Приведено повністю].

Рукоп. арк. 13.

«Мій Ізмарагд», с. 30 (друга строфа вірша).

(12) [Поема про білу сорочку].

«Ой у вирій журавлі летіли,
Закликали журавля одного».

// «Доки в світі є живії люде,
Доки пісня серце їх чарує».

Рукоп. арк. 13—22.

«Літературно-науковий вістник», 1899, т. VI, кн. V, с. 118—140
(опубліковано варіант).

Автографи-чернетки. 11 віршів записані в зошит
(в клейончатій оправі). Немає половини верхньої обкла-
динки. Більша частина аркушів розрізнена. Крім віршів,
в даному зошиті є різні виписки, бібліографія німець-
кою і чеською мовами (арк. 22 зв., 25, 27—30), обчис-
лення звуків в поезіях Шевченка («Із секретів поет.

творч.», арк. 26—27). В кінці рукопису є записи не Івана Франка (арк. 30—31 зв.).

На арк. 1 напис: «Дорогому товаришу Борису Грінченку від Івана Франка».

31 арк., 37 с. (200 × 160).

I, 7444.

2. Гава. Етюд из жизни прикарпатского народа.

«Отец хотел сделать сынишку помещиком».

// «Слава Богу! Для начала и это хорошо!»

Біловий автограф російською мовою. В кінці підпис: «Мирон».

1888.

12 арк., 24 с. (200 × 125).

I, 669

«Кіевская Старина», 1888, № 10, с. 121—148 (надруковано із значними змінами під назвою «Слава Богу, для начала и это хорошо»).

СТАТТІ

3. Середні віки і їх поет [Данте Алігері].

«Цивілізація середніх віків так відмінна від нашої, так своєрідна і по своєму суцільна». // «...займає аж п'ять останніх пісень чистилища і обставлена такою маєю...»

Уривок. Бракує аркушів 4, 5 і 10. На першому аркуші напис олівцем: «Для ЛНВістника се стаття піде замість Кардучі, а Кардучі потім».

10 арк., 10 с. (225 × 140).

I, 3610.

«Літературно-науковий вістник», 1907, т. XXXVII, кн. III, с. 445, т. XL, кн. X, с. 93—94, кн. XI, с. 305—318*.

4. Данте Алігері.

«Повзявши намір в ряді популярних відчитів подати шановним слухачам образ життя й діяльності Данта...»

// «Поганські школи пустіли, поганські бібліотеки та храми нищено, погансь [кі]...»

* Автографи за № 3, 4 опубліковані як одна стаття.

Чернетка без кінця. Перша сторінка закреслена.
8 арк., 9 с. (270 × 150).
I, 3610a

«Літературно-науковий вістник», 1907, т. XXXVII, кн. III,
с. 445—452.

5. **Козак Плахта.** Українська народня пісня друквана
в польській брошурі з р. 1625.

«Українські, польські й московські співанники з XVII
та XVIII в...» // «Та про се може прийдеться детальнійше
говорити иньшим разом, при розборі Козацьких дум».

[Кін. XIX ст.]

21 арк., 23 с. (315 × 150).

I, 4872.

ЗНТШ, Львів, т. XLVII, 1902, с. 1—28.

6. [Про кріпацтво на Україні. Примітка до статті].

«Полишаючи свободу вислову шан, автори мусимо
одначе завважити...» // «...приносили до нас і різкі го-
лоси, нового, антикріпацького ідейного напрямку. Ред.»

Чернетка, с. 5а, 5в.

(10-і роки XX ст.)

2 арк., 2 с. (220 × 170; 220 × 40).

I, 8523.

РЕФЕРАТИ

7. **Карпаторуське письменство XVII — XVIII віків.**

«На основі рукописів захованих почасти в бібліоте-
ках Оссолінських у Львові...» // «В прилозі до реферата
подано опис і зміст 20-тьох, доси з незначними виємками
нікому незвісних і ніким не описаних рукописів».

[1900]

1 арк., 1 с. (280 × 140).

I, 8521a.

ЗНТШ, т. XXXV — XXXVI, 1900, с. 13—14 (опубліковано
в іншому варіанті під назвою: «Карпаторуська література
XVII — XVIII в.»).

8. **Новий причинок до пізнання літературної діяльності
Івана Вишенського.**

«Схарактеризувавши коротко становище Івана Ви-
шенського в ряді писателів...» // «...по думці Вишенського

найважливіших аргументів против латинства і унії, які він підніс був і ширше обробив у своїх давніших полемічних творах».

[1900].

1 арк., 1 с. (280 × 140).

I, 8521б.

ЗНТШ, т. XXXV — XXXVI, 1900, с. 1—4 (короткий виклад статті).

9. Псевдо-матвієве евангелие про вроджене і дитство Марії і Ісуса і його сліди в українсько-руській апокрифічній літературі.

«Нав'язуючи до текстів опублікованих ним у другім томі «Памяток українсько-руської мови і літератури»...» // «...хоча крім неї черпала із иньших жерел».

1 арк., 1 с. (280 × 140).

I, 8251в.

ЗНТШ, т. XXXV — XXXVI, 1900, с. 1—32 (короткий виклад статті).

10. Уривки староруської поеми на апокрифічні теми.

«Порівнюючи опубліковане Порфіревим «Слово в субботу 6-ю поста на воскресеніє друга Божія Лазаря»...» // «...такі апокрифічні легенди, які не були звісні в пізнійшій Русі».

Короткий виклад розвідки, «Слово о Лазареве воскресеніи, староруська поема на апокрифічні теми».

1 арк., 1 с. (280 × 140).

I, 8521 г.

ЗНТШ, т. XXXV-XXXVI, 1900, с. 1—56.

11. Якуб Гаватович (Гават) 1598—1679. [Реферат праці М. Павлика].

«Референт подає на основі друкованих і архівних матеріалів докладну біографію і характеристику автора найстарших українсько-руських інтермедій...» // «...критично провірений, транскрибований текст цілої трагедії та з ним разом і обох інтермедій Гаватовича».

[Кін. XIX ст.].

1 арк., 1 с. (200 × 135).

I, 8522.

ЗНТШ, т. XXXV—XXXVI, 1900, с. 1—44.

ПЕРЕКЛАДИ

12. [Збірник перекладів поезій Йогана Гете].

(1) [Поема].

«Риба там б'єсь в виру;
Птиця там рвєсь в гору...»
// «Для вас спокій і учта! Хто в ночі робив,
спочине рано, коли прочих кличе труд».

Рукоп. арк. 1—2 зв.

(2) Поезія і наука.

«В ботаніку та оптику
Ти вдався? Що дієш брате?»
// «Мій рай, як рушить здужаю
Тебе, природо-мати!»

Рукоп. арк. 2 зв.

(3) Шкільні теорії.

«Все вияснюють як сьлід —
Так сказавши раз...»
// «Живе тіло вже на нім
Прибете, як сьлід».

Рукоп. арк. 2 зв.

(4) На страшнім суді.

«Наліво козли! Загримить
Судя колись...»
// «То скаже: Ви, розумні, стій
Напротів мене!»

Рукоп. арк., 2 зв.

[Кін. XIX ст.]

2 арк., 4 с. (120 × 40).

I, 4926.

13. Бичованя NOX. [Поезія].

«Ось пора серцем, княже, ти вибрав йійі,
Ось та ніч ледова, — звершуй пляни свої...»
// «Ганьби згромадьмо так много, так много
Щоб розрослась аж в розмір епопеї!»

Переклад творів В. Гюго. Повний біловий автограф
(розд. I—IX). В кінці рукопису напис: «Писано в городі

Жерсі, в падолисті 1852 р. С французького переклав *Мирон*. В рукописі є два варіанти закінчення.

[Нагуєвичі, 1882].

5 арк., 10 с. (220 × 140).

I, 4927.

«Культура», 1925, № 2 (розд. I). «Зоря», 1886, число 19, с. 316—317 (розд. VII, під назвою «На острові Джерзее»).

14. [Збірник перекладів поезій **Виктора Гюго**].

(1) **Мури Єрихону.**

«Гриміть, гриміть раз в раз, ви труби слів, думок!».

// За семим разом глянь! — і мури впрах розпались».

Автограф перекреслений чорнилом.

Рукоп. арк., 1.

«Зеркало», 1892, число 12; «Жите і слово», 1894, т. I—II, с. 327 (надруковано з деякими різночитаннями).

(2) **Штука і народ.**

«Штука, се радість і слава...»

// «Велич і славу в людей».

В кінці вірша напис: «З французького переклав Іван Франко».

Рукоп. арк., 1—1 зв.

«Глобус», 1926, № 11, с. 241.

(3) **Оповідане консерватиста.**

«Чи то сон був, чи ява, ще суд мій хитаєсь...»

// «Він ухопив батіг і давай вигонять...»

Біловий автограф без закінчення.

Рукоп. арк. 1 зв.

[1894].

1 арк., 2 с. (200 × 140).

I, 4928.

«Жите і слово», 1894, т. I—II, стор. 324—325 (опубліковано з незначними змінами під назвою «Сон консерватиста»).

15. [Торквемада].

«Людській душі. У моїй пільмі чую

Ісуса, як до мене каже: «Йди!».

// «Торквемада

Мій отче, сеж сам папа».

Переклад з творів В. Гюго. Біловий автограф без початку. В кінці рукопису напис: «з французького переклав Іван Франко».

[1905].

4 арк., 4 с. (300×150).

I, 4929.

«Літературно-науковий вістник», 1905, т. XXXII, кн. XI, с. 171—181.

16. Натан Мудрий. Драматична поема.

«Дія перша. Сцена: Подворье в Натановом доме».

// «Дарма. Ти виграла. Аль Гафі

Нехай платить. Поки жите його! а зараз!»

Переклад з Г. Лессінга. Біловий автограф незакінченого перекладу першої дії і початку другої.

1884.

20 арк., 32 с. (220×140).

I, 4924.

17. Повість про три перстені. (Сцена з Льессінгової драми «Натан Мудрий»).

«Султан Сальадін і Натан» // «Я не засьаду. Іди! Но будь ми другом!»

Біловий автограф первісної редакції перекладу.

1880, червня 21—22. Коломия.

2 арк., 3 с. (220×140).

I, 4925.

«Літературно-науковий вістник», 1906, т. XXXIII, кн. III, 534—543; І. Франко, Твори, т. XXVIII, кн. 2, ДВУ, X, 1929, с. 103—114.

18. Каріатіда.

«В подвірі Лувру дівчина

Підтримує склеплений звід...»

// «Ах, деж я? Що за город се?»

«Мордують ся! Ах, се Париж!»

Переклад з К. Маера. На звороті уривок розвідки І. Франка про Варлаама та Йосафа німецькою мовою.

[Кінець XIX ст.]

1 арк., 1 с. (170×140).

I, 4930.

19. [Болгарські народні пісні - із збірника Любена Каравелова].

- (1) [Сирота йде в гайдуки].
«Остав ся Кенчо сирітка
Всього пів року від роду...»
// «і рушив Кенчо в дорогу
В гайдука Велка дружину».

Рукоп. арк. 1.

Альманах «Зерна», додаток до «Буковини», Чернівці, 1888,
с. 33—36.

- (2) [Дівчина сприяє гайдукові].
«Гей то ходила Тодорка
Вечір і рано по воду...»
// «Назад му руки звязали
Його на паль посадили».

Рукоп. арк. 2.

Альманах «Зерна», 1888, с. 40—41.

- (3) «Листе пише юнак Панчоолу,
Листе шле до брата-побратима...»
// «Шабля блисла — кров турецька трисла
А вже баші голова злетіла».

Рукоп. арк. 3.

- (4) «Гей обіцяє заплату
Адріянопольський владика...»
// «Щей повишивані плічка
Щей помережаний ковнір».

Рукоп. арк. 4.

Біловий автограф на розрізнених аркушах паперу.
[1888].

4 арк., 4 с. (220×140).

I, 4931.

20. [Збірник сербських народних пісень із збірників творів Вука Каранджича та Івана Юкича].

- (1) Юнак застрілив вілу.
«Пройшов я ліс, пройшов другий,
Схопив ясень шапку мою».
// «І застрілив білу вілу».

Рукоп. арк. 1.

- (2) Жінка огняного змий.
«Змий пролетів з моря до Дунаю
І приніс він під крилом дівчину»
// «Ізлетіла через рівне поле,
Як та зірка через ясне небо».

Рукоп. арк. 1.

- (3) Як Христос хрестився
«Вандрувала пречистая діва,
Вандрувала по широкім світі...»
// «...щоб усе нам був він у підмогу!»

Чорногорія.

[18]93, червня 9.

Рукоп. арк. 2.

- (4) Пряха і цар.
«Ой пряхи пряхки з вечера».
// «...То там я буду ходити,
І спати в твоїх обіймах!»

Червня 9.

Рукоп. арк. 3.

- (5) Неволя Стояна Янковича.
«Ой як Турки Котар полонили
Зруйнували двори Янковича...»
// «Гарний мамі Стоян погріб справив,
Що й цариці не було би встидно».

Рукоп. арк. 4—6 зв.

- (6) Змий Королевич.
«Ішли шляхом два вандрівниченьки...
Із під міста білого Будима...»
// «Ой мій тату, з Будима королю,
Най та чарка тобі на здоровля!»

Рукоп. арк. 7—9.

- (7) Як Юг Богдан свою жінку продав.
«Братте — любе, товариство миле!
Щоб в добрі вам рано сонце засвітало...»
// «За довг жінку продавать не мусів».

1893, червня 22.

Рукоп. арк. 10—12.

Біловий автограф на розрізнених аркушах.

12 арк., 13 с. (220×140).

I, 49316.

21. Боян Віллі. Тарахкавка (Замість фелетона).

«Розумієть ся, не думаю про добродушну зоологічну гадюку-Тарахкавку...» // «Вона натарахкала ся вже досить і хоче мати спокій».

Біловий автограф. В кінці напис: «з німецької мови переклав П. Ф». На звороті записи якогось твору іншою рукою.

[1909—1914. Львів].

7 арк., 7 с. (210×170).

X, 19.

«Літературно-науковий вістник», 1907, XXXVII, кн. 1, с. 140—144.

22. Сколье и Тухольщина. Начало колонизации (1397—1550).

«Было два брата — рассказывают горы стрыйских Карпат — Стрый и Опор». // «Выше названных шляхтичей «выбросили и изгнали» из незаконно занимаемых ими земель, а Яну Тарновскому дали «реальную и актуальную интромиссию вместе с послушанием крестьян и жителей...»

Переклад з творів Ф. Паппе. Біловий автограф російською мовою. В кінці напис: «(продолжение следует). Из польского перевел Мирон». Стаття призначалась для журналу «Кіевская Старина», але не була надрукована.

13 арк., 13 с. (300 × 145).

I, 598.

ЛИСТИ

[Грінченку Борису Дмитровичу].

23. 1906, грудня 31. Львів. [До Києва].

«Високоповажаний Ювіляте! В радісну для Вас хвилю ювілею 25-тих роковин Вашої славної літературної праці...»

2 арк., 1 с. (280×220).

III, 40144.

[Доманицькому Василю].

24. 1906, липня 17. Львів. [До Києва].

«Високоповажаний Товаришу! Спасибі за Ваш лист, на який спішуся відповісти Вам».

2 арк., 3 с. (220×140).

III, 71181.

«Советская Украина», 1955, № 7, с. 156—157.

[Житецькому Павлу Гнатовичу].

25. 1887, лютого 4. Львів. [До Києва].

«Високоповажний Пане Добродію! Посилаю Вам жаданий Вами статут братський».

2 арк., 1 с. (210 × 130).

III, 71181a.

«Советская Украина», с. 151.

26. [1900]. Львів. [До Києва].

«Вельми Шановний Добродію! Користуючись ласкавим дозволом проф. Грушевського долучую до його листу й від себе кілька слів».

2 арк., 1 с. (210 × 130). На другому аркуші записка Грушевського до Г. П. Житецького.

III, 71184.

«Советская Украина», с. 153.

[Лашкевичу Олександрю Степановичу].

27. 1888, квітня 4. Львів. [До Києва].

«Вельма шановний Пане редактор! Посилаю Вам отсе дві рецензії на галицько-руську бібліографію».

1 арк., 1 с. (200 × 120).

III, 71183.

«Советская Украина», с. 152.

28. 1889, лютого 20. Львів. [До Києва].

«Вельми шановний Пане Редактор! Посилаю Вам статейку про мого старого земляка, Івана Вишеньського».

1 арк., 1 с. (230 × 140).

III, 9482.

«Советская Украина», с. 152—153.

[Старицькому Михайлу Петровичу].

29. 1902, червня 24. Львів. [До Києва].

«Високоповажний Добродію! Ви присоромили мене похвалами моєї скромної праці, яка — признаю се — у многому мусить бути хибною та попадати навманя».

2 арк., 3 с. (170 × 110).

III, 71185.

«Советская Украина», с. 155 — 156.

[Петербурзькому товариству ім. Т. Г. Шевченка].

30. 1908. Львів. [До Петербурга].

«Високоповажані Добродію! Щире спасибі за Ваш лист із д. 22 грудня 1907 р....»

2 арк., 2 с. (160×120).

X, 18.

Трегубову Елисею Кипріяновичу.

31. 1901, листопада 14. Львів. [До Києва].

«Вельми Шановний Добродію! З тяжким серцем звужуюсь отсе писати до Вас. Шіснацять літ переносив я своє хатне лихо».

4 арк., 8 с. (170×110).

III, 47395.

32. 1901, листопада 26. Львів. До Києва.

«Дорогий Добродію! Щире спасибі Вам за Ваш лист! Хоча він не посунув моєї справи наперед...»

6 арк., 10 с. (170×110).

III, 47396.

33. 1901, грудня 4. Львів. До Києва.

«Вельми шановний Добродію! Ви сердитесь на мене, що я показав Ваш лист Ользі...»

2 арк., 3 с. (170×110).

III, 47397.

34. 1906, січня 21. Львів. До Києва.

«Дорогий Добродію! Удаюся до Вас із прикрим і важким ділом, але се в почуттю повної безрадності і безвихідности мого положення».

2 арк., 3 с. (170×110) + конверт.

III, 47399.

35. 1906, лютого 1. Львів. До Києва.

«Дорогий Добродію! Сердечне спасибо Вам за Ваш лист. Розуміється, подожду, поки буде можна знайти щось».

2 арк., 3 с. (170+110) + конверт без марки.

III, 47400.

36. 1906, квітня 2. Львів. До Києва.

«Високоповажаний Добродію! Вибачайте, що так довго не писав відповіді і не подякував Вам за Ваші щирі старання».

2 арк., 2 с. (170×110) + конверт без марки.

III, 47401.

37. 1906, квітня 7. Львів. До Києва.

«Дорогий Добродію! Отсе перед тижнем писав Вам тай забув запитати про одну річ».

2 арк., 1 с. (170×110) + конверт.

III, 47398.

38. 1907, листопада 30. Львів. До Києва.

«Високоповажаний Пане Добродію Елисею Кипріяновичу! По довгих літах мовчанки беру ся отсе за перу, щоб попросити Вашої поради в досить важкім для мене ділі».

6 арк., 5 с. (170×130; 170×110) + конверт.

III, 47403.

«Советская Украина», с. 158 — 160.

39. 1907, грудня 31. Львів. До Києва.

«Ласкавий і любий Добродію! Оба Ваші листа я одержав, та не відписував Вам доси не маючи ніякої певности що до моєї праці...»

3 арк., 5 с. (170×110) + конверт.

III, 47402.

«Советская Украина», с. 162 — 163.

40. 1915, травня 27. Львів. До Києва.

«З початку сего місяця звертав ся я до Вас і до д. Ігн [атовича] через дочку з просьбою виробити мені для прожиття в теперішних тяжких часах позичку в висоті до 500 рублів».

2 арк., 2 с. (170×110).

III, 9627.

«Україна», 1926, № 6, с. 174, 175.

НАПИСИ НА КНИГАХ

41. «Високоповажаному товаришу Борису Грінченкови. Щиро прихильний. Іван Франко».

«Южнорусская литература. Очерк Ивана Франко».

(Оттиск из т. XLI Энциклопедического Словаря Брокгауза и Эфрона), СПб., 1904.

~~818705.~~ IV, 47

42. «Високоповажаному Добродієви Євгенію Чикаленкови Ів. Франко»

«Южнорусская литература. Очерк Ивана Франко». (Оттиск из т. XLI Энциклопедического Словаря Брокгауза и Эфрона, СПб.), 1904.

~~818705.~~ 816837; V 275

43. «Високоповажаному товаришу по фольклору Борису Грінченку Іван Франко Львів, д. 17 червня 1905 р.».

«Галицько-руські народні приповідки. Зібрав, упорядкував і пояснив Др. Іван Франко», т. I, Львів, 1901—1905.

IV, 628: 115

КОЦЮБИНСЬКИЙ

Михайло Михайлович

(1864—1913)

ТВОРИ

1. Для загального добра. Оповідання Михайла Коцюбинського.

«1. Перший грим. Замфир Нерон, ставный тридцатылитный молдуван, допыв з глыняного глечыка решту вына и встав з-за столу». // «Але кони шарпнули, и Мош-Дима разом з жалибною корогвою счезли, закрыти хмарою курявы».

Цей рукопис є частиною цензурного примірника літературного збірника творів українських письменників — альманаха «Хвиля за хвилею». В кінці тексту дата: «Лютый 1895». С. 25 — 71, перші рядки 72-ї та частина 80-ї писані рукою автора, решта переписана іншою рукою з авторською правкою в тексті (с. 72 — 87). На рукописі є напис московського цензора по листах: «Дозволено цензурою Москвы 14 июля 1899 года. Исправляющий должность цензора Сергей Соколов».

36 арк., 63 с. (225 × 180). Подвійна нумерація: перша — авторська нумерація по сторінках (з 1-ї до 48-ї с.), друга — по аркушах (з 25-го до 95-го арк.) * I, 7401.

«Хвиля за хвилею», Чернігів, 1900, с. 20 — 92 (в першій редакції раніш опубліковано в журналі «Зоря», 1896, № № 1, 2, 3, 4, 6).

* Опис оповідання «Для загального добра» подаємо по другій нумерації.

2. Згадки про Романа Сембратовича.

«Передо мною лежить фотографія на якій ми разом ще так недавно сфотографувалися з Сембратовичем у Відні — його останнє передсмертне поличчя — і мені трудно повірити, що його вже нема серед живих...»
// «Та хоч зірка впала, за нею лишився довгий блиску-чий слід...»

В кінці тексту напис: «Чернігів, січень, 1906 р. М. Коцюбинський». Наборний автограф з численними поправками і викресленнями.

[25] січня 1906 р. Чернігів.

14 арк., 13 с. (278 × 107).

I, 7403.

«Нова громада», 1906, № 3, с. 61—67.

3. Сміх. Оповідання.

«Бліда, невиспана пані Наталя одхилила двері з спальні в столову, де вже стирала порохи Варвара».
// «...скакав по вулиці звощик і гнався за ним туркіт коліс, як божевільний... Осінній вітер мчав жовті хмари і сам тікав з міста. А — а — а... а — а — а...»

В кінці тексту напис: «М. Коцюбинський. 1906. Чернігів». Наборний автограф першої редакції з поправками та викресленнями.

25 арк., 25 с. (278 × 108). На останньому аркуші — поштовий штампель.

I, 7402.

«Нова Громада», 1906, № 2, с. 29 — 40.

ЛИСТИ

4. [1]903, лютого 1.

«Високоповажаний Добродію, Останніми часами літературний рух на Україні стає помітно жвавішим».

Проект звернення з приводу видання літературного альманаха, написаний рукою М. Коцюбинського (подібні звернення були розіслані до багатьох українських письменників, наприклад, до І. Франка).

1 арк., 2 с. (277 × 216).

III, 37620.

Михайло Коцюбинський, Твори, т. III, ДВУ, К., 1949, с. 241.

Сміх.

Оповідання.

Блида, кивнула наші мама
на оджишма двері з спалині в
Сіолову, де він стирала гароги
Гарвара. Зацібутом на хаді бі-
лу ранишню бірку, вона тихо
і нає з острахом постидана:
— Ви ще не оджишли віконши?
Гарвара кинув стірку і нове
шисель бігти.

— Гарога поддишню.

— Ні, ні, не треба... хаді буди
защипені цілий день, бісирой
нашкано накова она най-
мощі.

Крешета Гарвара зживовано
тигидна на неї своє широкое
земисидого кошрау обшма.

— Сьогодні день неможливо
в городі... Ахаді може ходити
тепер раз-у-раз по вулиці.
Кочі з ці го має на радіж...
не ходити сьогодні на дж.

«Сміх».

Оповідання М. М. Коцюбинського.

[Рада Чернігівської «Просвіти»].

До Київського Наукового Товариства.

5. 1907, жовтня 17. Чернігів. [До Києва].

«Загальні збори Товариства «Просвіта» в Чернигові ухвалили спорудити в Чернигові ряд українських публічних лекцій на користь «Просвіти».

Звернення написане рукою М. Коцюбинського.
2 арк., 2 с. (276 × 219).
I, 46495.

6. 1908, березня 5. Чернігів. [До Києва].

«Рада Чернігівської «Просвіти» уже зверталася до Вп. Товариства з проханням допомогти їй в улаштуванню публічних лекцій по українознавству...»

Звернення. Текст та підпис рукою Коцюбинського.
2 арк., 2 с. (212 × 130).
I, 46496.

Чернігівське товариство «Просвіта».

До Київського Наукового Товариства.

7. 1908, березня 20. Чернігів.

«У Петербурзі склався комітет, який має на меті упорядкувати святкування 80-х роковин Л. Толстого».

Відозва в справі святкування 80-х роковин з дня народження Л. М. Толстого. Друкована на машинці з поправками в тексті та підписом М. Коцюбинського.

2 арк., 2 с. (335 × 220).
I, 46497.

«Советская Украина», 1953, № 9, с. 167—168.

[Чернігівська Земська Управа].

Антоновичу Володимирі Боніфатійовичу.

8. 1900, лютого 15. Чернігів. [До Києва].

«Милостивый Государь Владимир Бонифатиевич! Губернское Земское Собрание минувшей сессии...»

В кінці рукопису підпис М. Коцюбинського.
2 арк., 1 с. (285 × 210).
II, 30361.

Коцюбинський Михайло Михайлович.

До «Об'єдиненого комітета по сооруженню в Києве
пам'ятника Т. Г. Шевченко».

9. 1910, липня 14/27. Капрі. До Києва.

«Дякуючи за честь, яку зробив мені Комітет обран-
ням в члени журі...»

1 арк., 1 с. (175 × 120).

II, 28662, арк. 269.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, вид-во «Література
і мистецтво», Х. — К., 1931, с. 102—103.

10. 1912, листопада 30. Київ, університетська клі-
ніка.

«Дякуючи за честь, яку зробив мені Комітет обран-
ням в склад журі...»

1 арк., 1 с. (180 × 110).

II, 28665, арк. 365.

Д. М. Іофанов, Матеріали про життя і творчість Тараса Шев-
ченка, К., Держлітвидав, 1957, с. 205.

11. 1912, грудня 20. Київ.

«Не вважаючи на всі мої сподіванки і надії, стан-
мого здоров'я не дає мені змоги прибути...»

1 арк., 1 с. (180 × 110).

II, 28665, арк. 381.

Д. М. Іофанов, Матеріали про життя і творчість Тараса Шев-
ченка, К., Держлітвидав, 1957, с. 207.

До редакції газети «Рада».

12. [1]912, березня 12/25. Капрі. До Києва.

«Високоповажані Добродії. З того дня, як дістанете
цю картку...»

Листівка (140 × 90).

I, 42650.

[Будаю Л.] *

13. 1910, червня 8/21. Капрі. До Києва.

«Любий добродію! Засилаю Вам щирий привіт
і поздоровлення».

* На адресі написано: «В. Лукич».

Листівка (139 × 90). На звороті краєвид Капрі.
I, 46494.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 97.

14. 1910, липня 2/15. Капрі. До Києва.

«Дуже Вам дякую, любий добродію за Вашого листа,
за вістник...»

Листівка (139 × 90). На звороті краєвид Капрі.
I, 46476.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 102.

15. 1910, грудня 1. Чернігів. [До Києва].

«Простіть, любий добродію, що турбую Вас своїм
проханням».

Листівка (138 × 87). На звороті краєвид Чернігова.
I, 46477.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 119.

16. [1]911, квітня 12. Чернігів. [До Києва].

«Любий пане Добродію! Веселих свят і всього най-
кращого. Не хотів Вас турбувати, але мушу».

Подвійна картка (132 × 91) з українським орнамен-
том.

I, 46478.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 145—146.

17. 1911, вересня 9. Чернігів. До Києва.

«Любий Добродію! Ви були такі ласкаві, що обіцяли
прислати мені 10 відбиток оповідання «Сон».

Листівка (140 × 90).

I, 46479.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 157—158.

18. [1]911, грудня 25. Капрі. До Києва.

«Любий пане Добродію. Дуже прохаю Вас можливо
швидче вислати мені коректу мого оповідання «Тіни за-
бутих предків» і то у двох примірниках».

Листівка (140 × 90). На звороті краєвид Капрі.

I, 46480.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 176—177.

19. [1]911, грудня 28. Капрі. До Києва.

«Любий Добродію! Звертаюся до Вас з великим проханням вислати мені сюди коректу мого оповідання «Тіни забутих предків».

Листівка (140 × 90). На звороті — краєвид Капрі.
I, 46481.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 177.

20. [1]911, грудня 29. Капрі. До Києва.

«Любий Добродію! Вашого листа і коректу, спасибі, дістав і разом з сим посилаю коректу назад».

Листівка (140 × 90). На звороті — краєвид Капрі.
I, 46482.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 177.

21. [1]912, лютого 9. Капрі. До Києва.

«Любий Добродію! Посилаю Вам для «Вістника» рекомендованим рукопис свого оповідання «Подарунок на іменини»...»

Листівка (138 × 90). На звороті — краєвид Капрі.
I, 46483.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 188.

22. [1]912, березня 2/15. Капрі. [До Києва].

«Любий Добродію! I і II кн. «Вістника», а також 6 пр[имірень] відбиток дістав».

1 арк., 2 с. (179 × 110).

I, 46484.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 190—191.

23. [1]912, березня 17/30. Капрі. [До Києва].

«Любий Добродію! Посилаю Вам разом з сим рекомендованим коректу опов[ідання] «Подарунок на іменини».

Листівка (139 × 90). На звороті — краєвид Капрі.
I, 46485.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 194—195.

24. [1]912, квітня 2. Чернігів. До Києва.

«Любий пане Добродію! Починаю думати, що Ви не дістали мого листа з Капрі...»

Листівка (139 × 90).

I, 46486.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 195—196.

25. [1]912, травня 15. Чернігів. До Києва.
Високоповажаний Добродію. Разом з сим посилаю
в редакцію «В[істни]ка» обіцяне оповідання своє...»
Листівка (139 × 90).

I, 46487.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 200.

26. [1]912, травня 30. Чернігів. До Києва.
«Високоповажаний Добродію! Дуже дякую за корек-
ту, яку я вчора дістав, а сьогодні одсилаю в контору
«Вістника» рекомендованим».

Листівка (139 × 90).

I, 46488.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 203.

27. [1]912, вересня 1. Київ.
«Високоповажаний Добродію. Не можу до Вас зайти
сам, бо почуваю себе недобре».

Записка на візитній картці (96 × 59).

I, 46489.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 208—209.

28 [1]912. Грудня 19. Київ.
«Високоповажаний Добродію. Як ся маєте. Давно я
Вас бачив та й, певно, не скоро ще буду мати змогу
навідатись до Вас».

Записка на візитній картці (96 × 59).

I, 46490.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 225.

[Грінченку] Борису Дмитровичу.

29. [1]902, Жовтня 7. Чернігів. [До Києва].
«Вельмишановний Борисе Дмитровичу, посилаємо
Вам разом з сим ноти Лисенка...»

В кінці листа є приписка І. Шрага.

2 арк. 4 с. (210 × 130).

III, 37619.

30. 1903, березня 17. Чернігів. До Києва.
«Високоповажний Борисе Дмитровичу, хоча пише-
те, що посилаєте 64 пр[имірники]...»

Листівка (140 × 89).

III, 37621.

31. 1907, Лютого 15. Чернігів. [До Києва].

«В Чернигові недавно заснувалось Товариство «Просвіта».

Звернення від імені Товариства «Просвіта». Друковано з дописками рукою М. Коцюбинського.

2 арк., 2 с. (211 × 130).

I, 37622.

Подібний текст звернення до В. Гнатюка опубліковано: М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 51.

Грінченко Марії Миколаївні.

32. 1907, лютого 15. Чернігів. [До Києва].

В Чернигові недавно заснувалось Товариство «Просвіта».

Звернення від імені Товариства «Просвіта». Друковано з дописками рукою М. Коцюбинського.

2 арк., 1 с. (211 × 130).

I, 428376.

Подібний текст звернення до В. Гнатюка опубліковано: М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 51.

**Коцюбинський Михайло Михайлович
та Коцюбинська Віра Устимівна.**

Грінченко Марії Миколаївні.

33. [1]910, квітня 26. Чернігів.

«Високоповажана Маріє Миколаєвно! Тяжко вражені незамінною втратою...»

2 арк., 1 с. (172 × 114).

III, 42837а.

Коцюбинський Михайло Михайлович.

Кандибі Олександрю [Івановичу].

34. 1910, червня 11/24. Капрі. До Києва.

«Любий товаришу! Засилаю Вам сердечний привіт. Все згадую нашу коротку, але приємну для мене знайомість...»

Листівка (140 × 90). На звороті — краєвид Капрі.
I, 46492.

35. 1910, липня 15/28. Капрі. До Києва.

«Високоповажаний Олександр Івановичу! Дуже Вам дякую за привіт і добрі бажання! З адреси, на яку послана картка, бачу...»

Листівка (138 × 80). На звороті — краєвид Капрі.
I, 46493.

[Стешенку Івану Матвійовичу].

36. 1907, листопада 10. Чернігів.

«Високоповажаний Добродію, Іване Матвієвичу! Листа од Наукового Товариства, спасибі Вам достав...»

На бланку товариства «Просвіта» в Чернігові.

2 арк., 2 с. (210 × 130).

III, 63687.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 55—56.

Чикаленку Євгену Харламповичу.

37. [1] 912, березня 17. Капрі. До Києва.

«Дорогий Євгене Харламповичу. Очевидячки, я зараз почав виконувати Ваше доручення...»

2 арк., 3 с. (175 × 110) + конверт.

I, 35540.

Коцюбинський Михайло Михайлович та Коцюбинська
Віра Устимівна

[Адресата не встановлено].

38. «Сердечно дякуємо за пам'ять та засилаємо з новим роком найкращі бажання цілій Вашій родині здоров'я».

Напис на візитній картці (90 × 64).

III, 42837в.

Коцюбинський Михайло Михайлович.

Щітківському Івану Івановичу.

39. 1910, жовтня 12. Чернігів. До Києва.

«Високоповажаний Добродію! Подаю Вам те, що мені подали про Разумовського...»

Листівка (140 × 85). На звороті — краєвид Чернігова.

II, 28662, арк. 497.

М. М. Коцюбинський, Твори, т. VIII, с. 112.

НАПИСИ НА ПОРТРЕТАХ

40. «Високоповажаному Добр[одієві] Борисові Грінченкові від Михайла Коцюбинського. Р. 1895».

Напис на звороті портрета.

Фото (106×64).

I, 46498.

41. «З бажанням усього найкращого. М. Коцюбинський».

Напис на портреті збоку.

Типо-літографія (141×90).

I, 46499.

НАПИСИ НА КНИГАХ

42. «Високоповажаній Ользі Трохимовні Андрієвській М. Коцюбинський».

М. Коцюбинський, Під минаретами. Оттиск из журналу «Кієвская Старина», К., 1905.

818727.

43. «Високоповажаним Марії Миколаєвні і Борисові Дмитровичу Грінченкам. Автор».

М. Коцюбинський, Дорогою ціною. Оттиск из журналу «Кієвская Старина», К., 1902.

411845.

44. «Високоповажаним Марії Миколаєвні і Борисові Дмитровичу Грінченкам. автор».

М. Коцюбинський, Оповідання, т. I, К., 1903.

818711.

45. «Високоповажаним Марії Миколаєвні і Борисові Дмитровичу Грінченкам М. Коцюбинський»

М. Коцюбинський, Для загального добра. Чернигив, 1904.

818708.

46. «Високоповажаному Григорієві Андрійовичу Коваленкові Автор».

М. Коцюбинський, Дорогою ціною. Оттиск из журналу «Кієвская Старина», К., 1902.

818690.

47. «Високоповажаному Григориєві Андрієвичу Коваленкові на згадку про Полтавські дні Автор».

М. Коцюбинський, Оповідання, т. I, К., 1903.
818695.

48. «Високоповажаному добродієві Григориєві Андрієвичу Коваленкові. Автор».

М. Коцюбинський, Fata-morgana (З сільських настроїв). Оттиск из журналу «Кієвская Старина», К., 1904.
818692.

49. «Високоповажаному добродієві Григорию Андрієвичу Коваленкові автор».

Цвіт яблуни. Відбиток з літературного збірника «На вічну пам'ять Котляревському», К., 1904 р.
818691.

50. «Високоповажаному добродієві Григорию Коваленкові з бажанням усього найкращого М. Коцюбинський».

М. Коцюбинський, Під минаретами, Оттиск из журналу «Кієвская Старина», К., 1905.
816254.

51. «Високоповажаному Добродієві А. Кримському від автора».

«Для загального добра. Оповідання Михайла Коцюбинського», Львів, 1896.
818684.

52. «Високоповажаному добродієві Модестові Пилиповичу Левіцькому М. Коцюбинський».

М. Коцюбинський, Цвіт яблуни. Відбиток з літературного збірника «На вічну пам'ять Котляревському», К., 1904 р.
819800.

53. «Високоповажаному Володимирові Павловичу Науменкові вдячний автор».

М. Коцюбинський, Дорогою циною. Оттиск из журналу «Кієвская Старина», К., 1902.
818639.

54. «Високоповажаному Василеві Пилиповичу Степаненкові на добру згадку Автор».

М. Коцюбинський, Оповідання, т. I, К., 1903.
818638.

* *
*

55. Розписка М. М. Коцюбинського про одержання від Б. Грінченка «Каталога українських древностей колекції В. В. Тарновського».

1900, квітня 25.

2 арк., 1 с. (211 × 130).

I, 37622а.

56. Протокол засідання журі по розгляду проектів пам'ятника Т. Г. Шевченка в Києві. 15 травня 1910 р.

Серед підписів членів журі є підпис М. Коцюбинського.

Друковано на машинці.

1 арк., 1 с. (350 × 215).

II, 28662, арк. 216.

Д. М. Іофанов, Матеріали про життя і творчість Тараса Шевченка, К., Держлітвидав, 1957, с. 176.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА
(Косач Лариса Петрівна)
(1871—1913)

ТВОРИ

1. Зоря поезії. (Імпровізація).

«Через тумани лихі, через великеє горе
Ти світиш мені, моя зоре!»
// «Ім здалека озветься луною
Пісня та, що не згине зо мною».

Весь аркуш в жовтих водяних плямах.

[1898, Київ].

1 арк., 2 с. (208×110).

X, 10.

Леся Українка, Думи і мрії, Львів, 1899, с. 119—120.

2. Єгипетські фантазії. [Сфінкс, Ра-Менеіс. Легенда].

«1 Сфінкс.

Колысь давно, під сонцем полудневим,

Серед мовчазної, розлогої пустини...»

// «Правив там холод ворожий и вохкисть байдужа
туманов, —

Мусила в землю вернутись гордая Ра-Менеіс».

Є незначна авторська правка. В кінці тексту підпис:
«Леся Украинка».

[1900, Зелений Гай].

5 арк., 9 с. (210×170).

I, 7440.

Альманах «Дубове листя», К., 1903, с. 67—72 (раніш друкувалось
як окремі поезії в збірці «Відгуки», Чернівці, 1902, с. 46—54).

3. «Було то за часив святои Германдады:

Каты-ченци взяли еретыка...»

// «—«Спалить його зовсим», — дав вирок
Торквемада, —

Надіи вже нема. Перемоглы чорты».

[1903, Сан-Ремо].

1 арк., 2 с. (212×132).

I, 4870.

Альманах «З потоку життя», Херсон, 1905, с. 185.

4. Казка про Оха-Чудотвора.

«В тридевятим славнім царстві,

Де колись був царь Горох...»

// «Хай замки ті розрубає,

Буде казочці кінець!»

В кінці тексту підпис: «Л. У.»

[1906, Київ].

5 арк., 5 с. (222×175).

X, 11.

«Молода Україна», часопис для дітей, К., 1912, 4, с. 16—19
(між автографом і друкованим текстом є значні розходження).

5. Вавилонській полон. (Драматычна поема).

«Розлога ривнына. Червоний захід зминяє в кров
шыроки воды Тигра та Евфрата, що зливаються до
купы». // «Так говорыв господь: На Гаризими * Я збуду-
вав соби свою оселю...»

Початок твору. Копія — рукою Оксани Косач з по-
правками та примітками Лесі Українки.

Наборний рукопис з редакторською правкою олівцем.

[1903, Сан-Ремо].

2 арк., 4 с. (209×159).

I, 8907.

«Нова рада», Український літературний альманах, К., 1908,
с. 227—229.

6. В дому роботи, в країні неволі. (Діалог). [Драма].

«Велика, залита соняшним світлом полудневим, пло-
ща в околиці Мемфіса...» // « (Розходяться — єгиптянин

* Гаризим — гора в Самаріи. Боротьба царства израель-
ського з царством іудейським виражалась в ворогуванні Самарян
з іудеями за храм. — Прим. Лесі Українки.

до будови, Гебрей до Нільського багна. Інші раби сплять)».

Наборний рукопис з редакторськими помітками олівцем. В кінці тексту дата: «Київ, 18. X. 1906.» і підпис: «Леся Українка».

1906, жовтня 18. Київ.

12 арк., 12 с. (222×177).

I, 7441.

«Нова громада», 1906, № 12, с. 1—6.

7. Пізно. [Оповідання].

«Дзигар ударив раз і замовк... Сумно одбився сей гук в серці жінки, що сиділа за столом над розкритою книжкою». // «Я йду спати, добраніч! І гречно вклонившись, пан професор подався у свій кабінет».

[1894 — 1895. Київ].

2 арк., 4 с. (222×175).

I, 8906.

«Література. Збірник перший» («Збірник історично-філологічного відділу», № 82), К., 1928, с. 187—188.

ПЕРЕКЛАДИ

Гейне [Генрих].

8. Маврський король.

«У вигнання з Альпухари

Молодий король подався...»

// «Не прорветься на остатній

В Андалузії гітарі».

Біловий автограф з редакторською правкою, в кінці підпис: «Леся Українка».

[1906, Київ].

2 арк., 2 с. (354×110).

X, 12.

«Нова громада», 1906, № 2, с. 43—44.

9. Ліричні пісні давнього Єгипту.

«Передмова. Пісні, подані тут, не фантазія і не наслідування, Се справжні твори давньої єгипетської поезії...»

// «Слізьми — життя не вернути людині, що зложена в гробі. Отже святкуй собі радісний день, не бажай відпочинку».

Наборний рукопис без закінчення, бракує с. 3, 4.
[1910. Єгипет, Гелуан].
14 арк., 14 с. (207×164).
I, 3666.

«Літературно-науковий вістник», 1910, т. LI, кн. IX, с. 385—390.

10. **Справа ірландської мови.** Розвідка Френсіса Фегі.
«З недавнього часу, відколи один посол ірландець
попробував промовити до Нижньої Палати своєю рідною
мовою...» // «...він відбудував ірйську Ірландію, що вже
сама від себе жде натхнення й надгорода, більш не від
кого».

Наборний примірник з авторською правкою червоним
чорнилом та олівцем. В кінці напис: «Переклад з англій-
ського Л. У».

[1906, Київ].
32 арк., 32 с. (225×178).
I, 7442.

«Нова громада», 1906, №1, с. 66 — 79.

ЛИСТИ

До Ради Українського Наукового Товариства у Києві.

11. 1907, жовтня 6. Ялта. [До Києва].

«Висловлюючи сим листом бажання балотуватись
у члени Товариства, прошу, в разі якби мене було при-
йнято, записати мене до філологічної секції».

Над текстом помітка олівцем: «Рад. 22 ок.».

2 арк., 2 с. (210×135).

X, 14.

Грінченку Борису Дмитровичу.

12. 1910, лютого 2. *Egypte. Helouan* [До Італії].

«Вельми шановний Борисе Дмитровичу! Перед від'їз-
дом з Кавказу написала я було до Вас, але забула
листа дома...»

5 арк., 10 с. (174×110).

III, 44809.

[Старицькому] Михайлу Петровичу.

13. 1894, квітня 22. Колодяжне. [До Києва].

«Високошанований Михайле Петровичу! Засилаючи
своє вітання сердечн[е] в сей веселий день, бажаю Вам
здоровья, сили та віку довгого...»

До Ради Українського Наукового
Товариства у Києві.

Киселовичови єсть листом
Саванна Самодубовича у членки
Товариства, прошу, в разі дади
мене було приїждю, даюсафу
мене до філологічної секції.
Також викликаю Федер, даюсафу
бути член праця для Товариства,
я не можу, але з оногого праця-
даюсафу, максимом дозволяє об-
ставина. Буваю, що найбільше моша
в послужафу при складанні репе-
рафу по історії літератури (пере-
важно західно-європейської) для
аудіального відчитування.

З повагою

Л. Косач-Косача

(Лесі Українки).

6. 11. 1904.

2 арк., 3 с. (209×131). В двох місцях пошкоджені аркуші і текст.

X, 13.

«Україна», 1926, № 2—3, с. 181.

НАПИС НА КНИЗІ

14. «Вельми шановному д. Борисові Грінченкові від авторки. Київ. 12 X 1904».

Леся Українка. На крилах пісень. Збірник творів, К., 1904.

IV, 579. 1904

ТЕСЛЕНКО

Архип Юхимович
(1882—1911)

ТВОРИ

1. Оповідання.

(1) Хуторяночка.

«Перед Тройцею з нашого села йшли бабы говить у Київ». // «Спокійного сну вам, кари очынята!».

Рукоп. арк. 2 — 8.

«Нова громада», 1906, № 7, с. 1—13.

(2) За пашпортом.

«У Спасивку раз мини в Волюсть треба було». // «И вже не скоро, дывлюсь, поклыгав кудысь, як не живый!».

Рукоп. арк. 8 зв. — 12 зв.

«Нова громада», 1906, № 3, с. 14 — 22.

(3) М а т ы.

«Перед Риздвом якость ишов я в болныцю». // «Та што то вже було з нею, чы воно так умирать не хотилось, чы хто-его-зна, тилькы ноги й руки пид себе пидкорчыла и голову у гноёк устромила».

Рукоп. арк. 13 зв. — 25.

«Нова громада», 1906, № 11, с. 30—53 (надруковано пид назвою «Син»).

(4) Дид Омелько.

«Ну й на свити тепер... А бы я не голодный, а ты хоч и пропадай...» // «Эх, дид був!»

Дія четверта.

У тій же кімнаті.

Ява 1

Павушин, Сисинко, Соханський, Літа, Катинська, Ку-
куриса, Роботинська, Меленка, Будомини, Обрванці.

Варушин. Ну, братиє, Корона милою Душу...
Лі-лі! Душу розізнаю!

Д. Лита. Розізнаєте ви?! Розриваєте?!?

Павушин. Розриваю! І війська... скрізь війська
в бойовій готовності... лі-лі! І дім, це бреш Корона,
військах оточили!

Катинська. Сильва тоді... слава їй! (Кричить).

Кукуриса, Царина, Небеса! (Кричить).

Павушин. Радий же... радий істинно-русский го-
ловіа! Корона твій, мій непорочний твій Корона
но... пош! Не іди... о, не іди пошину, маршину борони
з силою з бо... з безсмертного силою... з митишми і
і судитишми. О, сила! Непорочна сила! Готовність
бойова! Аке слава гавіне, який ярус... який ярус мити-
шій з митишми вошину, возвішину тебе! Аке гитиш
житиш... як гитиш з митишми воз... возвішину тебе!
О, аке сире, аке сире... отисати тебе.

Сисинка (до Соханського). Оти Бог дай улаштує

«Патріоти».

Комедія А. Ю. Тесленка.

Рукоп. арк. 25 зв. — 27 зв.

Наборний збірник з редакторською правкою.

1905, Харківці, Лохвицького повіту, Полтавської губ.

29 арк., 25 с. (170×210). Бракує с. 23 — 28.

I, 7438.

«Радянська література», 1939, № 5, с. 54 — 58.

2. **Патріоти.** Комедія на 4 дії.

«Дія перша. Городська улица. Пішоход. Будинок. Лавка під огорожею». // «Лена. Дитино моя! ...Світе мій! (обнімає Миколку і плаче гірко)».

На звороті титульного аркуша подані дієві особи. В кінці рукопису підпис і дата: «А. Тесленко. 1906 р. С. Харківці». Є незначна правка автора.

44 арк., 86 с. (220×175).

X, 9.

А. Тесленко, Повне зібрання творів, X. — К., ДВУ, 1928, с. 520—575.

ЛИСТИ.

Грінченко Марії Миколаївні.

3. [1911, березня 16. [село Харківці, Полтавської губ.]. До Києва.

«Високошановна Маріє Миколаєвно! Аж сумно якомсь, що й Вы нездужаєте. А мені все гірше стає».

Листівка (140×92).

III, 43819.

«Літературна критика». 1940, № 7, с. 103 (опубліковано частково).

4. [1911, квітень. Харківці, Полтавської губ. До Києва].

«Високошановна Маріє Миколаєвно! Гроші вернуть-ся в Київ. Подумайте, чи чесно було-б получить їх мені для когось».

2 арк., 3 с. (210×130).

III, 43818.

«Літературна критика», 1940, № 7, с. 105 — 106.

Чикаленко Євгену Харлампієвичу.

5. [1911], квітня 20—21. [Лохвиця. До Київа].

«Високошановний Євгене Харлампієвичу! Не знаю, чи клопотавсь про мене В. Ф. Русінов, чи ні, тільки ні-який лікарь до мене не заїздив».

2 арк., 4 с., (210×130) + конверт.
I, 35760.

«Вісник Академії наук УРСР», 1953, № 12, с. 54—55.

6. 1911, травня 26. [Лохвиця. До Київа].

«Високошановний Евгене Харлампієвичу!

Щиро дякую! Получив всі 50. Зразу я думав, що ось-ось помру, а це дивлюсь, що щось залежуюсь».

1 арк., 1 с. (210 × 130) + конверт.

I, 35761.

КОБИЛЯНСЬКА

Ольга Юліанівна

(1863—1942)

ТВОРИ

1. [В неділю рано зілля копала. Оповідання].

«Так жила, доглядаючи розпадаючися над чужою дитиною аж до хвилини в котрій не прокинулася в ній туга і привичка її чудного люду...» // «Ходім між цигани. Тепер ми тут знов старці»...

Біловий автограф з редакторською правкою олівцем. Уривок, без початку і кінця (арк. 36—72, 238, 264). Наборний рукопис.

[1908, Чернівці].

39 арк., 39 с. (210 × 169).

I, 3672, I, 3685.

«Літературно-науковий вістник», 1909, т. XLV, кн. III, с. 481—514; т. XLVI, кн. IV, с. 7—33; кн. V, с. 254—272, кн. VI, с. 429—453; т. XLVII, кн. VII, с. 17—63.

2. Місяць. Новеля.

«Се було в Буковинських горах, в околиці між Кач-ю і П-ю року 18... Ліси були тоді майже непроглядні, а дороги тяжкі і тут і там провадили лісами». // «Вибравшись остаточно з Ч-ної теологічної митрополії, закупивши для матері і себе на село се і...»

Початок твору. Наборний рукопис. Над текстом є помітки олівцем.

[1910, Чернівці].

2 арк., 2 с. (209 × 169).

I, 3665.

«Літературно-науковий вістник», 1911, т. LIII, кн. I, с. 67—87.

ЛИСТИ

[До редакції журналу «Кіевская Старина»].

3. 1904, листопада 1. Чернівці. [До Києва].

«Високоповажана редакція «Кіевская Старина».

Висилаю свою новелю п. з. «Ніоба»; Трохи пізно, але скорше стан здоровля не позволяв».

2 арк., 2 с. (172 × 110).

II, 2986.

[Грінченку Борису Дмитровичу].

4. [1]903, травня 26. Чернівці. [До Києва].

«Високоповажаний Добродію! Не знаю як перепрочити Вас за своє мовчане. Ваше шанов. письмо одержала...»

2 арк., 4 с. (175 × 113).

III, 37422.

5. [1903], листопада 26. Чернівці. До Києва.

«Високоповажаний Добродію! Книжку Вашу одержала і дуже щиро дякую, що не забули на мене. Як подужаю то прочитаю. Я через 10 тижнів хора лежала. Пишуть з поважанем. О. Кобилянська».

Приведено повністю.

Листівка (139 × 88), є фото Ольги Кобилянської і Лесі Українки.

III, 37421.

[Науменку Володимиру Павловичу].

6. [1]899, вересня 27. Чернівці. [До Києва].

«Високо поважаний пане Добродію! Позволяю собі надіслати Вам одну з своїх новель, котра мабуть в Україні дуже мало знана; може она знадобиться Вам до «Кіевської Старини»?

2 арк., 3 с. (227 × 145).

III, 7875.

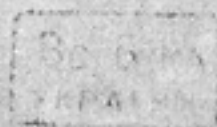
7. [1]903, січня 19. Чернівці. [До Києва].

«Високоповажаний Добродію! Ще в серпни м. р. вислала я на Ваші руки недовгий нарис під заг. «За тотар».

174
II, N 2986

Буковина Кертівиці
ул. нового світа н. 46
7/11 1904.

Високо поважаючи Редакцію

«Кіевская Старина»

Всилаю свою новелю п.з. «Ніоба»;
прохи тісно, але скорше стан здоровля
не позваляв.

Наколи би тридала ся, то прохую
ласкаво перед надрукуванням слову
евентуально вислазити, бо
сама знаю, що в ній багато
германістички, хола не годна її
вместити з неї як слід.

Також просила бия в разі прихаті
тїх новелі додати під заголовком
слідуюче: присвяття: високопова-
жаному ч. к. санітарному совіт-
никови ~~Др~~ Фридриху Магрови.

Вгорі зліва помітка чорнилом.
2 арк., 2 с. (174 × 110).
III, 7627.

[Адресата не встановлено].

8. [1]903, лютого 27. Чернівці. [До Києва].
«Високоповажаний пане Добродію! Ваше поч. письмо з 18 янв. с. р. я одержала, також і число «Кієвс. Старици» в котрім знаходиться мій нарис «За готар».

Вгорі зліва помітки чорнилом та олівцем.
2 арк., 4 с. (175 × 112).
III, 7641.

9. [1]916, липня 27. [Чернівці. До Києва].
«Дорога моя люба Пані! Панна Г. Баглій передала мені 90 руб. від шанов. літер. товариства вислані мені Вашими дорогими руками».

Візитна картка (120 × 55).
III, 42782.

НАПИС НА КНИЗІ

10. «Високо поважаний дорогій Ларисі Пет. Косач подає на спомин авторка».

«Некультурна. Новеля Ольги Кобилянської», Чернівці, 1897.
IV, 105.

ВАСИЛЬЧЕНКО (ПАНАСЕНКО)

Степан Васильович

(1878—1932)

ТВОРИ

1. Чаривныця. Драма в 4-х діях, частыною перероблена из старыннєй пісни. (Малюнки давнего).

«Дієви люде: Параска Кардашыха, козачка, удова. Олекса її сын, запорожский козак». // «(Куча людей пыдбига, вырыва у дивчат Марьяну, рвуть на її одєжу, мажуть дегтем. Марьяна зомлила пада на руки подруг). Зависа».

На титульному аркуші написано: «Степ. Вечирній».
[1902, село Поток, Канівського повіту].

84 арк., 160 с. (223 × 178).

I, 816.

В 1902 р. С. Панасенко надіслав свою п'єсу до редакції журналу «Кієвская Старина», але там вона не була опублікована.

2. Моцарт. (З життя дитячого будинку). [Новела].

«Гу-гу! Трубить над ним вітер, бляхою гримить».
// «Далі: дверима! Вікнами! Желізом на даху! Гу-гу!»

В кінці підпис: «С. Васильченко». Окремі абзаци закреслені автором.

[1922, Київ].

31 арк., 31 с. (220 × 180).

X, 2.

«Нова громада», 1925, № 10, с. 6—10. (в наступних виданнях ця новела відома під назвою «Приблуда»).

3. **Свекор.** Інценізація оповідання С. Васильченка. «Дієві особи: 1. Батько. 2. Мати. 3. Зінька, дочка, дівка». // «...Василько (з під печи) Оженитись — не напасть, та як-би оженившись не пропасть! (Знову — сміх)».

Остання сторінка і прізвище автора на арк. 1 написані олівцем.

[1924, Київ].

23 арк., 23 с. (210 × 170).

X, 1.

«Нова громада», 1924, № 36, с. 14—16.

ЛИСТИ

Редактору журналу «Кіевская Старина».

4. 1902, березня 28. Поток, Канівського повіту. [До Києва].

«Многоуважаемый Господин Редактор. В ответ на Ваш отзыв от 15 ноябр. 1901 г. о посланном мною Вам стихотворении «Разбыта бандура» я писал Вам письмо...»

1 арк., 2 с. (209 × 130).

I, 816.

Редактору газети «Рада».

5. [Поч. ХХ ст.]. Васильків, Київської губернії. [До Києва].

«Високоповажний добродію Пане редакторе, будьте ласкаві, прочитайте написаний далі мій ескіз із життя української сільської школи...»

Лист перекреслений олівцем.

1 арк., 1 с. (280 × 196).

I, 35677.

Чикаленку Евгену Харламповичу.

6. [1914], серпня 6. Глухів. До Києва.

«Дорогий Евгений Харлампович. Прийшовши трохи до пам'яті од тієї хуртовини, що й мене підхопила з вихром, оце тепер тільки згадав, що може й Вам цікаво...»

Писано олівцем.

2 арк., 4 с. (208 × 130) + конверт.

I, 35662.

5, 2

119

Моцарт

Моцарт.

(З змислом дитячої будинку.)

Ту-ту! трубіть над мим Ві-
 тер, бляхою гримить. Ту-ту!
 А осмі у горі темні хмара над мим
 в обару зганде, хмарн дощем
 по січуть холодним, хмарн до-
 щем по поливалоць.
 А кругом по-січуть, кругом
 буряни сучі свичуть, кругом
 біла дерева. Коточка.
 І вкна біті в йому перебіті,
 і дає лаганні-перенаганні;
 сам^{бін}фдест такні в акор, жонн, від-
 ранні, сучитні.
 Ту-ту! - вітер над мим...

«Моцарт».

Новела С. В. Васильченка.

7. [1915], березня 17. Перемишль. До Києва.

«Дорогий Євгенію Харлампієвичу, Надіходять святки і я, по старому звичаю, не можу, щоб не згадати Вас...»

2 арк., 1 с. (147 × 109) + конверт.

I, 35663.

8. [1915]. квітень 15. [Польова пошта]. До Мардаровки, Херсонської губернії.

«Дорогий Євгеній Харлампієвичу. Оце недавно переїхали нас із города на форты; оселились в селі по халупах та по стодолах».

2 арк., 4 с. (167 × 134) + конверт.

I, 35664.

9. [19]15, липня 11. Польова пошта. До Києва.

«Дорогий Євгеній Харлампієвичу, Сьогодні, 11 юля, я живий-здоровий».

Писано олівцем.

2 арк., 1 с. (205 × 128) + конверт.

I, 35665.

10. [1915], вересня 25. Київ. До Мардаровки, Херсонської губернії.

«Дорогий Євгеній Харлампієвичу, Пощастило мені вирватись в одпущ — і оце побував удома, в матері, в сестри, посидів трохи в Києві...»

Писано олівцем.

2 арк., 3 с. (168 × 134) + конверт.

I, 35666.

11. [1915], жовтня 18. Оз. Свентен. [Новоолександрівського повіту. Польова пошта]. До Києва.

«Дорогий Євгеній Харлампієвич, Хочу оце написати Вам що небудь про своє життя...»

Писано олівцем.

2 арк., 4 с. (169 × 134) + конверт.

I, 35667.

12. 1916, березня 8. [Польова пошта]. До Києва.

«Дорогий Євгенію Харлампієвичу, Вашого листа я одержав — зразу не хапався одповідати, бо була надія незабаром поїхати в одпущ».

Писано олівцем.

1 арк., 1 с. (232 × 120).

I, 35668.

13. 1916, березня 16. [Польова пошта] До Києва.
«Дорогий Евгений Харлампієвич, Недавно я писав Вам, що збирався в атаку, то чи не поранять або вб'ють».

Писано олівцем.
1 арк., 1 с. (232 × 120).
I, 35669.

14. [1916], квітня 20. Київ. До села Перешори, Херсонської губернії.

«Дорогий Евгений Харлампієвич. Зараз оце сижу в книгарні...»

Листівка (140 × 90).
I, 35670.

15. 1916, травня 5. [Польова пошта].

«Дорогий Евгений Харлампієвич. Знову сижу оце в землянці; печу картоплю...»

Писано олівцем. Підпис: «Степ».

1 арк., 2 с. (220 × 165).
I, 35671.

16. 1916, серпня 7. [Польова пошта]. До Мардаровки, Херсонської губернії.

«Дорогий Евгений Харлампієвичу, Залягли знову в окопах, то й не знаю, чи доведеться швидко вирватись в отпуск».

Писано олівцем.
1 арк., 1 с. (124 × 99).
I, 35672.

17. [1916], червня [Польова пошта]. До Мардаровки, Херсонської губернії.

«Дорогий Евгений Харлампієвич. Посилаю Вам свій привіт...»

Писано олівцем.
Листівка (140 × 88).
I, 35673.

18. [1916], листопада 12. Польова пошта. До Києва.

«Дорогий Евгений Харлампієвич, Вибачте, що зразу не одписав на Ваш останній лист...»

Писано олівцем.

2 арк., 3 с. (190×142) × конверт.
I, 35674.

19. [1916], грудня 20 [19. Миколаїв]. До Мардаровки, Херсонської губернії.

«Бачте, аж де очутився я. Переїздив через Вашу Херсонщину».

Писано олівцем.
Листівка (140×89).
I, 35675.

20. [1915—1916], грудня 31. [Польова пошта].

«На щастя, на здоровя, на новеє літо...»

Писано олівцем.
2 арк., 1 с. (210×134).
I, 35678.

21. [1917, квітня 15. Польова пошта]. До Мардаровки, Херсонської губернії.

«Дорогий Евгений Харлампієвич, З святом будьте здорові! як ся маєте?»

Писано олівцем.
Листівка (138×88). На звороті вид міста Галац (Молдавія)
I, 35676.

22. [1918], серпня 22. Київ. [До Мардаровки, Херсонської губернії].

«Високоповажаний Евгений Харлампієвич, Вибачте, що турбую Вас маленькою справою... »

2 арк., 2 с. (208×130) + конверт.
I, 35661.

ПОКАЖЧИК НАЗВ АВТОГРАФІВ *

ВАСИЛЬЧЕНКО С. В.

	Стор.	№ автографа
Листи	193—197	4—22
Моцарт	192, 194	2
Свекор	193	3
Чаривниця	192	1

ВОВЧОК, МАРКО

Больше четверти часа	19	11
В глуши	16, 17	2
В конце марта 1871 года	19	12
Вот нас тут более десятка	22	24
Выходила замуж наша барышня	19, 20	13
Г. Пристав Трунов как будто и сам недоумевал	20	14
d'être Mememe	21	20
Деятели и деятельницы	17	3
Дяк	16	1
Жена главного доктора больницы	20	15
Живая душа	17	4
Жилет	17	5
За 5 прожитых им тут лет	20	16
Лист з Парижа (третій)	18	6
Листи та записки	23—30	26—73
Ни продать, ни променять	20, 21	17
Обыкновенная история	18	7
Он обегал чуть не целый город	21	18
Отдых в деревне	18	8
Плавающий город	22	25
Приключенія Мухи	18	9
Пріехав в Вознесенское	21	19

* Автографи, які не мають назви, подаються за початковою частиною першого рядка.

Пройдисвіт	19	10
Рукописи (малюнки) — которые оставляю	21, 22	22
7 августа	21	21
Славянин на покое	22	23

ГРАВОВСЬКИЙ П. А.

Бабуся	92	40
Батьківська рада	103, 104	103
Беглец	129	95
Без шляху	89	25
Бережно снял с верстака полотно я	131	106
Благ житейских упоенье	119	49
Благання	82	25
Боже правды, благостыни	124	71
Болыть сердце мое	84	11
Боязка дивчына	84	8
Братья!	127	87
Братьям	126	81
Бросим глупо сокрушаться	140	161
Бувають темні дні розпуки	106	118
Бурно встали хвилі	86, 87	10
Буря	93	43
Бывают светлыя мгновенья	139, 140	158
В альбом	81	20
В огороде возле броду	113	21
В самоти	93	45
В славном граде Петербурге	132	112
Важко б'ється серце	84	12
Важко конать у знесили	94	48
Вгори небо, внызу море	101	87
Вдвоєм ли ми, разлучены ль судьбою	140	159
Везде хула разносится как смрад	123	69
Верба	102	93
Вернулась светлая весна	137	143
Весною	92, 93	42
Веснянка	97	67
Весь огорнутый журбою	99	79
Ветер в роще тополь клонит	112	15
Ветер воет над пучиной	133	121
Ветер воет не на шутку	134	129
Ветер по роще	114	22
Веют ветры, веют буйные	114	26
Видишь ласточки кружатся	134	126
Вихрь тучку по небу высокому носит	122	63
Війна та крив...	80	16
Власну маю я дружину	83	6
Вночи	96	61
Воет ветер в чистом поле	121	58
Возвращение на Родину	128	92
Волнуется бурное море	136	137
Воскрес Христос, прынявши муки	104	107
Выйшла з хаты стара маты	98	73
Гаряче душа молилась	87	13

Где мы встретимся?	138	152
Где радушие простое	115	27
Где укрыться горемыке	121	60
Гей же, лобый наш спиваче!	106	119
Геть щоденни близесеньки цили	90	29
Гимн старорусский	141	165
Годи, друже, розмовляты	96	62
Годи нудытысь, складаючы руки	97,98	69
Гулял я весной по долине цветущей	119	48
Дайте	78,79	6
19 февраля 1861 г.	132	113
Дивчына в тузи	102	95
Дивчынонько кароока	103	102
Дидусевы гадкы	99	77
Дни безслидно мынають за днями	95	57
Днипр	90	31
До...	82	27
До...	84	7
До	86	8
До бандури	82	26
До брата	79	8
До дитини	79	7
До друга	79	9
До матери	109	132
До Н.	108	130
До Н. К. С.	78	5
До Н. К. С.	79,80	12
До Н. К. С.	81	18
До Н. К. С.	82	24
До пташкы	88	17
До свого горя зачыны дверци	101	91
До сестронькы	89	22
До сячів	78	4
До соловейка	88	20
До українців	80	17
Доброй ночи потрудившимся	134	128
Доки сонця, доки свиту	89	24
Доля	86	6
Доля	116	34
Дохнул холодный ветер	121	59
Дочка до матери	92	38
Дружили ми, а пройдут літа	80	15
Друзьям	75,76	1
Дуб в долине вырастает	136	139
Дума	124	73
Дума	124	75
Дума на могиле под Бардіовым	128	91
Думы мои!	111	8
Думы мои, думы	114	23
Душею я вчора виджыв	90	30
Дывовыжа тай чуднисинька	105	109
Журавли	129	98
Журба	97	65
З гир побиглы тини	94	49

За думой дума вылетает	111	10
За Неман, в тот край	123	70
Забудь, красавица, что было	131	110
Закохани	105	113
Записна книжка Н. К. Сигиди	75	1
Заре	126	80
Заспив	85	1
Засяло сонце	98	70
Зачем мое сердце так плачет упрямо	110	2
Зачем только время я трачу	110	6
Землячке	112	50
Зима гнетет...	133	119
Зима идет	137	141
Зимою кризь мерзле виконце	100	83
Змордованый горем	104	106
Знову сонце, зелень, квиты	94	50
Золото	101	90
Зустріч	86	9
И долину, и могилу	113	20
И мутное небо, и сонныя волны	112	13
Из поэмы «Цыганка»	129	96
Из путевых заметок	75	2
Измученный неравною борьбою	137	142
Йшла дивчына з козаченьком	86	5
Как убога, как бедна ты	140	160
Квитка	85	3
Квітка	78	3
Кобза (Збірник)	85	4
Когда б вы знали, господа	112	14
Когда умру, похороните	111	9
Козакові	81,82	23
Козакови	90	28
Колы б мы так дуже палко	83	4
Колы часом бенкет на всю губу товсту	107	122
Конопля и репейник	118	41
Кохани	83	3
Красно при долині	79	11
Красно пры долини	88	16
Кто плачет слезами	133	123
Кто стрелой в Украину мчится	122	65
Куды подинусь я з нудьгою	95	56
Кукует кукушка	111	7
Лежу мертвый	95	55
Летять пташка кризь лисочок	94	51
Листи	141—146	6—36
Лишь окину взором степи	110	3
Лишь только людям бог послал	135	134
Лыха доля	84	9
Людина есьм	91	32
Людське життя	97	64
Малюнок	104	108
Мандривець	104	104
Маруся	118	42
Мгла нависла пеленой	111	11

Месѧц	118	43
Миж горами проминь гасне	91	34
Мини снылось, що яму копаю	104	105
Михаил Черниговскій	125	79
Многим	77	5
Много в жизни я видел	135	133
Могыла	86	7
Мое сердце знов тяжко щемить	99	76
Мои песни малесеньки	99	78
Молитва	77	4
Молодость светлую, молодость милую	140,141	163
Молытва	89,90	26
Мрія	80	13
Муза	114	24
Мчится голубь в поднебесьи	130	100
Мы русскіе!	127	86
Н. О.	75,77	3
На вершыни лис чорніе	93	46
На горищи	84	10
На добра-нич!	107	124
На опустошение Украины	120	54
На сели	91	36
На смерть Шевченко	130	103
На страже	126	84
На чужбине	120,121	55
Над Бугом	116	33
Над могилою	79	10
Над морем	88	19
Над морем	105	110
Над ставком у темну воду	92	41
Написи на книгах	147	40,41
Написи на портретах	147	37—39
Нас взлелеяла Русь	115	31
Не вам мій спив, уквичани герои	107	125
Не велики мои года	135	132
Не венок из роз душистый	135	130
Не гонюсь я за призрачной славой	136	138
Не дай Боже никому	114	25
Не жартуйте так зи мною	98	74
Не женись ты на богатой	111,112	12
Не журься, друже ревный	96	60
Не згынайсь, угамуй свое горе	102	96
Не зитхай, моя дивчыно	108	129
Не знаешь ты безмолвнаго страданья	137	145
Не зумію горя вымовыть словами	100	35
Не падай духом в час ненастья	135	131
Не проси меня, изменник	118,119	44
Не розцвившы, квити эжовклы	105	112
Не сумуй, що врода	102	97
Небагацько жыву в свити	102	94
Нет, духом бедные, я не пойду за вами	139	153
Нетяга	103	101
Ни лишних слез, ни лишних слов	110	5
Ні словечка ні відкуди	81	21

Ночи темная, с ветром-бурями	140	162
Ночь черная окутала все мглою	130	102
Нудьга без краю	108	131
Нудьга та стома...	81	19
О, не мечтай, мой друг бесценный	138	148
О, ни, дивчыно, не тикай	95,96	58
О, як серцем я хвораю	95	53
Обнажился лес зеленый	137	146
Огни горят	110	4
Одынокый, весь недужый	106	120
Озаренное светом небес	139	156
Ой, Иване, моя втихо	83	5
Омрачился блеск лазури	139	155
Она поет — из сердца льются звуки	132	116
Осень	124	74
Оставайтесь в паре	123	67
Ох, был конь и у меня	131	107
Пан и собака	116	35
Песни Украины	109	5
Песня	116,117	36
Песня	117	37
Песня	127	85
Песня Хмельницкаго	131	109
Песнь земледельца	127	89
Писня	83	2
Плач над долей Шевченка	121	56
По морю	87	15
Повій, витре, згромадь хмары	88,89	21
Поздно	133	118
Позростала всюды рута	101	88
Покину сторону чужую	120	53
Полночь...	133	120
Последняя песнь	128	90
Посмотри — цветамн сыплет	133	117
Правый боже! Владу маеш	96	56
Приуныл ты, лес зеленый	141	164
Пробуждайтесь, жертвы тленья	136	140
Прокид	93	44
Пролог к поэме «Пророк народа»	127	88
Прохладою на луг повеяло из гор	137	144
Проходя свой безрадостный путь	138	150
Процвитала рожя	92	39
Прочь осення думушки горькія	138	149
Прошли мои годы	139	157
Птенцам	128	93
Пускай осмеян буду я	129	97
Пускай режут сердито волны	138	151
Разсвет	115	29
Ревет и стонет Днепр широкий	113	19
Речка	125	77
Ридный край	105	111
Ридный краю!	106	116
Робітникові	77,78	1
Розвага	92	37

Розійдяться, журни мысли	100	86
Розлука	89	23
Розпука крає	85	4
Росы	99	80
Русскому певцу	126	82
С надеждой ты вокруг бросаешь взоры	120	52
С неба ночь глядит на нас лунная	139	154
Светлорусою головкой	138	147
Святає	103	99
Серебрятся в поле росы	130	105
Серед ночи	101	89
Сіяет роза чудною красою	122	61
Скажи мне всю правду	123	68
Смієшся ты, але спытатысь треба	97	66
Смотрите	119	47
Смотрю я на небо и тихо мечтаю	123	66
Солнце заходит за темныя горы	112	16
Солнце и тучи	117	39
Соловейко	87	11
Сон	87	12
Спивець	87	14
Спивцеве нарикання	107, 108	126
Спивцєви	93,94	47
Стогин	91	33
Стоит гора высокая	130	101
Столетній Запорожец	130	104
Сыроты	98	72
Тайная любовь	125	78
Тарасу Шевченко	122	62
Ти погасла, ясна зоре	81	22
Тихо струятся сонные воды	115	30
Тишся вволю	94	52
Только борясь, завоюем свободу	132	114
Тоска по милой	115	28
Тоска по Родине	125	76
Ты летаешь, ветер буйный	116	32
Ты не пой, соловей	121	57
Ты повеи в Украину с моря	132	111
Ты погасла, ясна зоре!	99	75
Ты чого так забулося важко	100, 102	92
Тяжко, гирко вызыраты	100	84
Тяжко дыхаты	103	98
Тяжко на сим свити	103	100
У сні	95	54
У сні	80	14
Угамуйсь, мое сердце безщасне	100	82
Ужь ночь	134	127
Украинская мелодия	117	38
Украина	128	94
Уносятся робкіє взоры	136	136
Утро	126	83
Хмары	107	121
Хома Баглай	83	1
Хочешь ты меня, родная	131	108

Хто про все те вида	105	114
Хымера	91	35
Челнок	117, 118	40
Что же мне делать	119	46
Что нам лишенья?	129	99
Что ты задумался, лес мой прекрасный	119	45
Чтоб святой воды ногами	124	72
Чума	109, 110	1
Чымало день думок наклыче	97	68
Швачка	85	2
Швачка	78	2
Широкое небо	134	125
Шумит Десна	135	135
Щаслыва людына	88	18
Щедрий боже	90	27
Я знал тебя прекрасной, молодою	120	51
Я молилась, я ждала	133	122
Я на небо позыраю	106	115
Я на чужбине выростал	113	18
Я не спивець чудовной прыроды	108	127
Я сам пид лыпою сыжу	98	71
Я так страшно змучивсь	96	63
Я тебя без конца полюбил	132	115
Я тямлю — так пыльно	100	81
Я удивляюсь сам себе	113	17
Явор	122	64
Як ластивки ждуть витру над водою	107	123
Як побачу я квити пахучи	108	128
Як умру — то не згрибайте	106	117
Ярина	134	124

ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ Т. П.

В Полтаву	9	4
В Полтаву, моей милой Полинашке	7, 9	2
В Полтаву, моей милой Полинашке	7	3
В Полтаву, моей милой Полинашке	9	5
Лист	9	2
Овдовевшей матери семейства В. И. Кпчи-ой	7	1

КВИТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО Г. Ф.

Добрий Пан	10	1
Листи	10—12	2—4

КОВИЛЯНСЬКА О. Ю.

В неділю рано зілля копала	188	1
Листи	189—191	3—9
Місяць	188	2
Напис на книзі	191	10

КОЦЮВИНСЬКИЙ М. М.

Для загального добра	165	1
Згадки про Романа Сембратовича	166	2
Листи	166—174	4—39
Написи на книгах	175, 176	42—54
Написи на портретах	175	40, 41
Протокол засідання журі по розгляду про- ектів пам'ятника Т. Г. Шевченка в Києві	177	56
Розписка	177	55
Сміх	166, 167	3

КРОПИВНИЦЬКИЙ М. Л.

Листи	66—74	1—41
Умови з товариством «Просвіта»	74	42, 43

МИРНИЙ, ПАНАС

Коломійкы	57	1
Листи	57—59	3—8
Напис на книзі	60	9
Повія	57	2

НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ І. С.

Апокаліпсична картина в Києві	39	3
Без пуття	53, 54	84
Гастролі	36	9
Гастролі	53	83
Гетьман Іван Виговський	35	5
Грамматика української мови	54	85
Дивовижний похорон	36, 37	10
Єврейський скнефя	41	1
Живцем поховані	35	4
Забудько	39	1
Зписні книжки та виписки	52, 53	77—82
Заповіт	45	29
Кельти в їх письменстві	43	24
Київська Лиса гора	39	15
Книжний українській язык	43	23
Князь Єремія Вишневецький	36	8
Коректурні листи молитовника	54	86
Кохання з притчинами	37, 38	11
Кохання з притчинами	40	4
Ласий до меду парубок	39	2
Листи	45—52	30—76
Любовь с преградами	39	14
Марьяна Погребнячка й Бейлис	40	9
Матеріали до «Граматики»	42	19
Микола Джеря	34	1
Написи на книгах	54—56	87—108

Напутіння й навчання для українських селян	44	27
Народні слова	41	3
Народні слова	41	11
Неслухняна жінка	41	2
Піддурив фершала массажиста	40	5
Пісні — Акrostихи	40	8
Пісні, що співає народ	40	7
Призва запасних москалів	41	10
Сільські і міські сюжети для оповіданнів	39	16
Сільські мотиви	41	17
Скривжені й нескривжені	34	2
Странний взгляд на українські учебники	44	26
Сьогочасне літературне прямування	43	22
Українська кирея с богородицею	42, 43	21
Українська кирея с богородицею	42	20
Українська поезія	44	28
Український гетьман Іван Виговський	35, 36	6
Український гетьман Юрій Хмельницький	36	7
Українські гумористи та штукaрі	35	3
Уривки з моїх мемуарів та згадок	37	12
Хто були скифи й сармати	44	25
Черкеси вимолили в бога дощу на 10 кар- бованців	40	6
Як сахарні голови літали в повітрі	37	13
Ярмарок	42	18

СТАРИЦЬКИЙ М. П.

Листи	61—64	1—16
Напис на книзі	65	17

ТЕСЛЕНКО А. Ю.

Дид Омелько	184, 186	4
За пашпортом	184	2
Листи	186, 187	3—6
Маты	184	3
Патріоти	185, 186	2
Хуторяночка	184	1

УКРАЇНКА, ЛЕСЯ

Вавилонській полон	179	5
Було то за часив святой Германдады	179	3
В дому роботи, в країні неволі	179, 180	6
Єгипетські фантазії	178	2
Зоря поезії	178	1
Казка про Оха-Чудотвора	179	4
Листи	181—183	11—13
Ліричні пісні давнього Єгипту	180, 181	9
Маврський король	180	8
Напис на книзі	183	14
Пізно	180	7
Справа ірландської мови	181	10

ФЕДЬКОВИЧ О. Ю.

А хто винен?	31	2
Гой у наші полонини	31—33	1
Довбуш	33	2
Осмія поменник Тарасови Григоровичеви Шевченці на вічну пам'ять	31	1

ФРАНКО І. Я.

Бичованя	155, 156	13
Важке ярмо твоє	148	2
Гава	152	2
Гей обіцяє заплату	158	4
Данте Алігері	152, 153	4
Дівчина сприяє гайдукові	158	2
Жите і страждане	150	6
Жінка огняного змня	159	2
Змий Королевич	159	6
Каріатіда	157	18
Карпаторуське письменство XVII—XVIII ві- ків	153	7
Козак Плахта	153	5
Листе пише юнак Панчоолу	158	3
Листи	160—163	23—40
Мій Ізмарагд	148	1
Мури Єрихону	156	1
На страшнім суді	155	4
Написи на книгах	163, 164	41—43
Натан Мудрий	157	16
Неволя Стояна Янковича	159	5
Новий причинок до пізнання літературної діяльності Івана Вишенського	153, 154	8
Оповідане консерватиста	156	3
Повість про три перстені	157	17
Поезія і наука	155	2
Поема	155	1
Поема про білу сорочку	151	12
Притча про красу	150	5
Притча про нерозум	150	4
Притча про піст	151	9
Притча про правдиву вартість	150	8
Притча про приятель	151	10
Притча про смерть	150	7
Про кріпацтво на Україні	153	6
Пряха і цар	159	4
Псевдо-Матвієве Євангеліє	154	9
Середні віки і їх поет	152	3
Сирота йде в гайдуки	158	1
Сколье и Тухольщина	160	22
Таракхавка	160	21
Ти брате любиш Русь	148, 149	1
Торквемада	156, 157	15

Уривки староруської поеми	154	10
Шкільні теорії	155	3
Штука і народ	156	2
Юнак застрілив вілу	158	1
Як би само велике страждане	148	3
Як перлина дорога	151	11
Як Христос хрестився	159	3
Як Юг Богдан свою жінку продав	159	7
Якуб Гаватович	154	11

ШЕВЧЕНКО Т. Г.

Лист	13	2
Написи на книгах	15	3—6
Посажу коло хатини	13—14	1

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- А. Б. 135
 Александр 150
 Александров В. 141
 Андриєвська О. Т. 175
 Андриєвський М. А. 15
 Антонович В. Б. 66, 168
 Аристотель 150
 Арсеньев П. (Грабовський П. А.)
 109—123, 126, 128—141
 Афанасій 23, 27
 Афанасьєв-Чужбинський А. 123
 Баглий Г. 191
 Байрон 17
 Белиловський, Цезарь 140
 Белоусов И. 134
 Бернс Р. 83, 85, 147
 Білик І. 59
 Білозерський В. 24
 Бобенко 136
 Богдась 23, 26
 Боровиковський Л. 122
 Борщевський 28
 Боян, Віллі 160
 Брокгауз и Эфрон 164
 Будай Л. 169
 Василий Павлович 30
 Васильченко С. В. 5, 192, 194
 Вергелянд 92
 Вержбицкий М. С. 109
 Верзилов А. В. 109
 Верн, Жюль 22
 Верн, Поль 22
 Вечірній Степ. (Васильчен-
 ко С. В.) 192
 Вілінська М. О. (Марко Вов-
 чок) 16
 Виговський І. 35, 36
 Винник 69
 Вишенський І. 153, 161
 Вишневецький Є. 36
 Вишневецький М. 36
 Влас Людвигович 63
 Вовчок, Марко 5, 16, 17, 19,
 20, 22, 29, 30
 Вордсворт В. 89
 Гаватович Я. (Гават) 154
 Гайда П. (Грабовський П. А.)
 109
 Галаган К. В. 15
 Галип Θ. 137
 Гейдук 99
 Гейне Г. 180
 Гербель Н. В. 113—115, 118,
 120, 124—130
 Гете Й. 115
 Гіменс Ф. 92
 Гладыш Е. П. 28
 Глебов Л. 129
 Гнатюк В. 173
 Гоголь 26
 Головацький И. 125
 Головацький Я. 125
 Гораций 9
 Граб П. (Грабовський П. А.)
 77, 78, 81, 82, 85, 86, 109,
 147
 Грабовський П. А. 5, 75—77,
 83—85, 109—114, 118, 131,
 141, 147
 Гребінка Є. 117
 Грінченко Б. Д. 34, 45—48, 50,
 52, 54, 61, 66—73, 82, 83, 85,
 109, 132, 141, 147, 152, 160,
 163, 164, 172, 175, 177, 181,
 183, 189
 Грінченко М. М. 48, 57, 58, 73,
 173, 175, 186
 Грінченко Н. Б. 73

- Грымач М. 61
 Грушевський 52, 161
 Гулак-Артемівський П. П. 5, 7—9, 116
 Гушалевич І. 125
 Гюго В. 155—157
 Давидов 100
 Данте Алігері 152
 Дедицький Б. 126
 Доманицький В. 160
 Думитрашков К. 123
 Думитрашко-Райч 121
 Духнович А. 127
 Житецький П. Г. 48, 49, 62, 161
 Забила В. 121
 Залізник 52
 Залужний 44
 Заньковецька М. К. 49
 Записки Київського Научного товариства 44
 Звонарев 22
 Иванов-Классик 136
 Ігнатович 163
 Іоїль Мефодієвич 52
 Іофанов Д. М. 169, 177
 Каменецький Д. С. 23—30
 Кандиба О. І. 173, 174
 Каравелов Л. 158
 Караджич В. 158
 Кардучі 152
 Катюль-Мендес 90
 Квітка-Основ'яненко Г. Ф. 5, 10, 11
 Кивлицький Є. О. 49
 Київське Наукове Товариство 168
 Кисельов О. І. 75, 110
 Кобилянська О. Ю. 5, 188, 190, 191
 Коваленко 59
 Коваленко Г. А. 175—176
 Ковтун Г. Ф. 74
 Козлов Б. 95
 Комаров М. Ф. 49
 Конопницька М. 99
 Корсун А. 122
 Косач Л. П. (Леся Українка) 178, 191
 Косач О. 179
 Костомаров М. І. 49, 63, 84, 118
 Котляревський І. 114, 144, 176
 Коцюбинська В. У. 173, 174
 Коцюбинський М. М. 5, 165—177
 Кпчи-ва В. І. 7
 Кравченко У. 140
 Крестовський В. 113
 Кримський А. 176
 Криницький О. (Нечуй-Левицький І. С.) 34
 Кропивницький М. Л. 5, 66, 67, 71, 74
 Кулик В. 130
 Куліш О. М. (Ганна Барвінок) 47, 49, 50, 52, 62, 74
 Куліш П. О. 13, 24, 25, 62, 63, 120
 Купчинов Н. А. 7
 Курочкин Н. 114
 Л. У. (Леся Українка) 5, 179, 181
 Лаврин О. 13
 Лазаревський О. М. 53
 Лашкевич О. С. 161
 Левицький І. С. (Нечуй-Левицький І. С.) 34, 45, 53—55
 Левіцький М. П. 54, 176
 Лепко О. 116—118, 125, 127, 128
 Лепкий Б. 137
 Лессінг Г. 157
 Лисенко М. В. 66, 74, 172
 Лисикевич Н. 127
 Лисницький Г. 36
 Літературно-науковий вістник 59
 Лобач-Жученко Д. М. 17, 30
 Лозинський 68
 Лукич В. 169
 Луценко І. М. 50
 Макаров 27
 Маковей О. 138
 Максимович М. А. 10—12, 15
 Маер К. 157
 Макшеев О. І. 13
 Манжура І. 134
 Манько 69
 Маркович М. (Марко Вовчок) 23
 Масляк В. 140
 Мей Л. 131
 Метлинський С. 122
 Метлинський А. 122
 Минаєв 100
 Минський 96
 Мирний, Панас 5, 57, 58, 60
 Мирон (Франко І. Я.) 152, 156, 160

- Мишелєв 9
 Могилянський А. 124
 Мордовцев 143
 Мотря 23
 Мякотин В. 53
 Н. О. 75
 Навроцький А. 132
 Науменко В. П. 30, 55, 56,
 176, 189
 Наумович И. 128
 Нечуй-Левицький І. С. 5, 34—
 38, 40—42, 45, 50—52, 54—
 56, 61, 74
 Н.К.С. (Сигида Н. К.) 78,
 79, 81, 82, 85, 108
 Об'єдинений Комітет по со-
 оруженню в Києве пам'ятни-
 ка Т. Г. Шевченка 169
 Ольга (Франко) 162
 Ореструп 95
 Осмоловские Г. Ф. и А. Н. 147
 Оссолінські 153
 П. А. Г. (Гулак-Артемівський)
 7, 9
 Р.А.Г. (Гулак-Артемівський) 9
 П. Ф. (Франко І. Я.) 160
 Павлик М. 154
 Павлович А. 128
 Панасенко С. (Васильчен-
 ко С. В.) 192
 Папін І. 19
 Паппе Ф. 160
 Перекрестов А. И. 45
 Петербургське Товариство
 ім. Т. Г. Шевченка 162
 Петєфі 86
 Петренко М. 123
 Петров Н. И. 55
 Пидляська О. 40
 Писаревський С. 123
 Плещеев А. 113
 Полтавець 43
 Порфірев 154
 Прутц Р. 93
 Псел А. 124
 Пулюй І. 49
 Рада Українського Наукового
 Товариства у Києві 181—182
 Рада Чернігівської «Просвіти»
 168
 Радзиевський А. Г. 45
 Разумовський 174
 Редакція газети «Рада» 169,
 193
 Редакція журналу «Кієвская
 Старина» 189, 190, 193
 Ріккерт 94
 Рогожин Иван 15
 Романович-Ткаченко Н. Д. 59
 Руданський С. 131
 Рудченко П. Я. (Мирний, Па-
 нас) 57
 Русінов В. Ф. 186
 Русов А. О. 65
 Саливон Г. Д. 50
 Самойленко В. 135
 Сембратович Р. 166
 Сердешный И. (Стешенко І.)
 139
 Сигида Н. К. 75, 77
 Сіонская М. 127
 Славич 127
 Сокальський П. П. 63, 64
 Соколов С. 165
 Софья Александровна 25
 Старицький М. П. 5, 60—65,
 70, 140, 161, 181
 Стасюлевич М. 49
 Стебницький П. Я. 50, 51
 Степ (Васильченко С. В.) 196
 Степаненко В. П. 176
 Стешенко І. М. 52, 138, 174
 Суриков И. 114
 Сухопара И. 52
 Тан Н. 110
 Тарновський В. В. 34, 45, 177
 Тарновський, Ян 160
 Тєслєнко А. Ю. 5, 184—186
 Тимченко 143
 Тисєвич В. М. 55
 Товариство «Просвіта» у Києві
 74
 Толстой Л. 51, 168
 Трегубов Е. К. 52, 55, 56, 162,
 163
 Трефолєв Л. 110
 Тулуб П. 134
 Тургєневы 28
 Українка, Леся 5, 138, 178—180,
 182, 183, 189
 Українське Наукове товариство
 45
 Устіанович К. 139
 Устіанович Н. 124
 Фегі, Френсіс 181
 Федоров 109
 Федькович О. Ю. 5, 31—33, 128
 Франко І. Я. 5, 35, 129, 148,

149, 152, 156, 157, 163, 164,
166
Хмельницький Б. 35, 36, 65,
131
Хмельницький Ю. 36
Хропаль А. И. 9
Чавчавадзе 87, 94
Череповский Е. П. 45
Череповський Д. 48
Чернігівська Земська Управа
168
Чернігівське товариство «Про-
світа» 168, 173
Чечетов Я. 13
Чикаленко Є. Х. 164, 174, 186,
187, 193, 195—197
Чильцов О. 15

Чубинський П. 135
Шаміссо 92
Шашкевич В. 136
Шашкевич М. 115
Шевченко Т. Г. 5, 13—15, 30—
32, 56, 74, 85, 109, 112, 113,
121, 122, 130, 151, 169, 177
Шеллі 89
Шелухин С. П. 56
Школиченко 135
Шраг І. 172
Щітківський І. І. 174
Щоголев Я. 130
Щурат В. 139
Юкич І. 158
Яцимирський Ф. В. 56

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

арк. — аркуш	поч. — початок
вип. — випуск	р. — рік
див. — дивись	рр. — роки
ж. — журнал	розд. — розділ
зб. — збірник	рукоп. — рукописний
зв. — зворот	с. — сторінка
ЗНТШ — Записки Наукового товариства ім. Шевченка	ст. — століття
інв. — інвентарний №	т. — том
кін. — кінець	х. — хутор
кн. — книга	ч. — частина
м. — місто	чит. — читай

ЗМІСТ

Передмова	3
Гулак-Артемівський П. П.	7
Квітка-Основ'яненко Г. Ф.	10
Шевченко Т. Г.	13
Марко Вовчок	16
Федькович О. Ю.	31
Нечуй-Левицький І. С.	34
Нанас Мирний	57
Старицький М. П.	61
Кропивницький М. Л.	66
Грабовський П. А.	75
Франко І. Я.	148
Копюбинський М. М.	165
Леся Українка	178
Гесленко А. Ю.	184
Кобилянська О. Ю.	188
Васильченко С. В.	192
Показчик назв автографів	198
Іменний показчик	210
Список скорочень	214

**Описание автографов украинских писателей
(XIX — початок XX ст.)
(На українском языке)**

*Друкується за постановою Державної публічної бібліотеки
Академії наук Української РСР*

Редактор *М. В. Гусарчук*

Технічний редактор *Н. П. Рахліна*

Коректор *М. І. Сахарова*

БФ 18705. Зам. № 878. Вид. № 483. Тираж 1000. Формат паперу 84×108¹/₃₂.
Друкарськ. фіз. аркушів 6,75. Обл.-видавн. аркушів 10,11. Друк. умовних
аркушів 11,07. Підписано до друку 10/IX 1959 р. Ціна 5 крб. 55 коп.

Друкарня Видавництва АН УРСР, Львів, Стефаника, 11.

